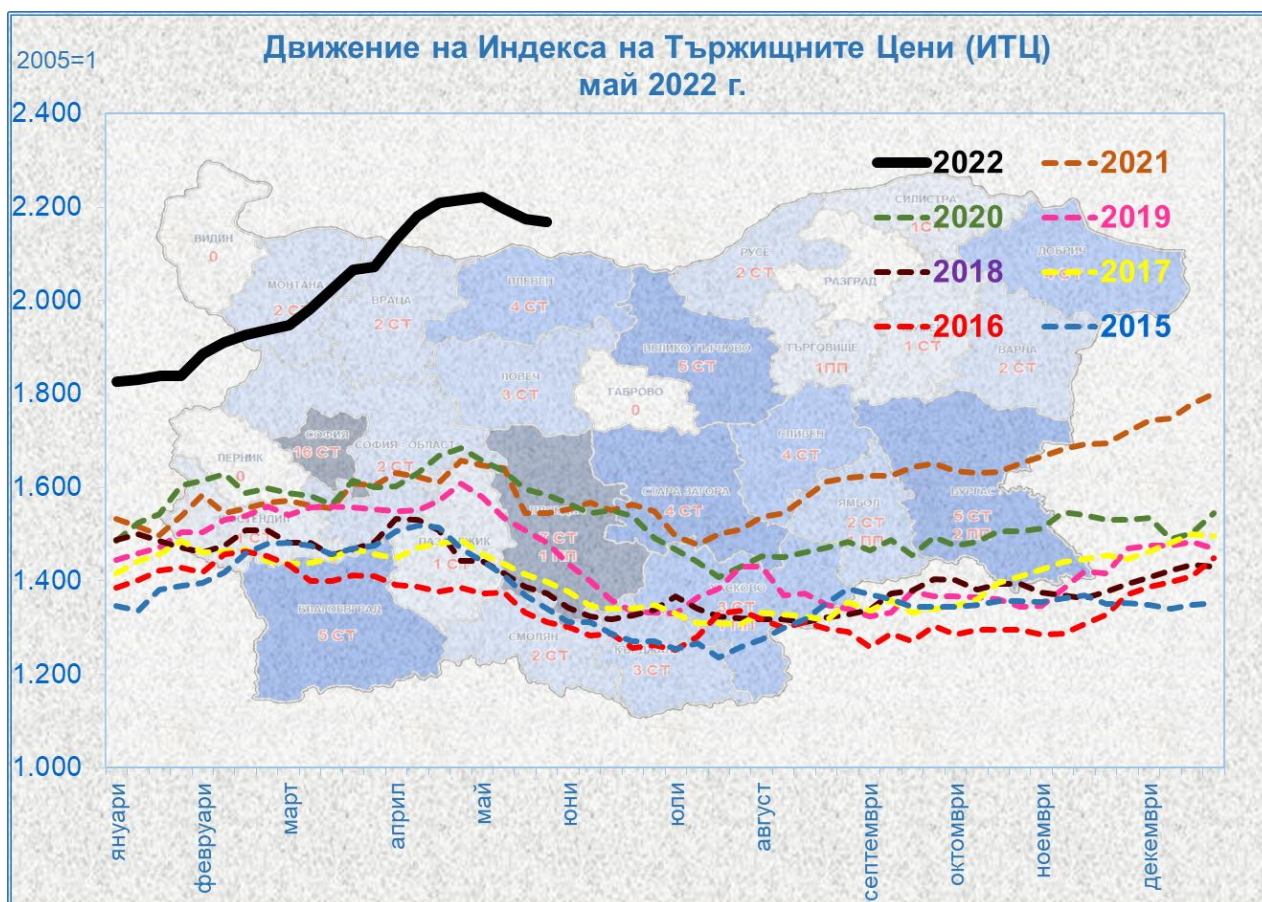

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

май 2022 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	5
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	8
Хранителни стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	12
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения.....	14
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	15
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през май 2015 / 2022	19
• Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец май.....	21
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони.....	22
• Анализ на цените на млечни продукти по региони.....	24
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	26
Плодове и зеленчуци	29
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	30
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база ..	32
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през май 2015/2022 г.	34
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	36
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	39
Международни цени	41
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН.....	41
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	44
• Международни цени на зърнените култури	46
• Международни цени на растителните масла.....	52
• Международни цени на млечните продукти.....	57
• Международни цени на месата	58
• Международни цени на захарта	63
• Международни цени на плодовете	68

Таблицы

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към май 2022 г. *	8
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки през май 2022 г. на месечна и годишна база*	17
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. май за периода 2015/2022 г.*	19
Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през май за периода 2015/2022 г. *	20
Таблица 5 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. май 2022 г.*	22
Таблица 6 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец май 2022 г.*	23
Таблица 7 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец май 2022 г.*	24
Таблица 8 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за май на месечна и годишна база*	33
Таблица 9 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец май за периода 2015/2022 г.*	35
Таблица 10 Цени на едро на зеленчуци по области през май 2022 г.*	37
Таблица 11 Цени на едро на плодове по области през май 2022 г.*	38
Таблица 12 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към май 2022 г. *	42
Таблица 13 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към май 2022 г.*	44

Фигури

фигура 1 Индекс на тържищните цени 2015/2022 г.	9
фигура 2 ИТЦ за периода януари 2021 г. – май 2022 г.	10
фигура 3 ИТЦ за периода януари 1999 г. – май 2022	10
фигура 4 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2021 г. – май 2022 г.	11
фигура 5 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – май 2022 г.	12
фигура 6 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2021 г. – май 2022 г.	13
фигура 7 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – май 2022 г.	13
фигура 8 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2021 г. – май 2022 г.	14
фигура 9 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – май 2022 г.	15
фигура 10 Промяна на цените на хранителните стоки през м. май 2022 г. на месечна база	17
фигура 11 Промяна на цените на хранителните стоки през м. май 2022 г. на годишна база	18
фигура 12 Цени на едро на хранителните стоки през м. май 2015/2022 г.	20
фигура 13 Стойност на потребителската кошница през май 2015/2022 г.	21
фигура 14 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. май 2022 г.	22
фигура 15 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. май 2022 г. по области	24
фигура 16 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. май 2022 г. по области	25
фигура 17 фигура 18 фигура 19	26
фигура 20 фигура 21	26
фигура 22 фигура 23	26
фигура 24 фигура 25	26
фигура 26 фигура 27	27
фигура 28 фигура 29	27
фигура 30 фигура 31	27

фигура 32	фигура 33.....	27
фигура 34	фигура 35.....	28
фигура 36	фигура 37.....	28
фигура 38	фигура 39.....	28
фигура 40	фигура 41.....	28
фигура 42	фигура 43.....	29
фигура 44	фигура 45.....	29
фигура 46	Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. май 2022 г	30
фигура 47	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2021 г. – май 2022 г.	31
фигура 48	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – май 2022 г.	31
фигура 49	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. май'22 на месечна база	33
фигура 50	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. май'22 на годишна база	34
фигура 51	Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. май 2015/2022 г.	34
фигура 52	Цени на едро на домати и краставици през м. май 2022 г. по области	37
фигура 53	Цени на едро на плодове през м. май 2022 г. по области.....	39
фигура 54	фигура 55.....	39
фигура 56	фигура 57.....	39
фигура 58	фигура 59.....	40
фигура 60	фигура 61.....	40
фигура 62	фигура 63.....	40
фигура 64	фигура 65.....	40
фигура 66	фигура 67.....	41
фигура 68	фигура 69.....	41
фигура 70	фигура 71	фигура 72.....
фигура 73	ФАО индекс през май'22	фигура 74
фигура 75	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2021 г. – май 2022 г.....	42
фигура 76	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – май 2022 г.....	43
фигура 77	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'21 – май'22.....	43
фигура 78	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – май'22.....	45
фигура 79	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'21 - май'22.....	45
фигура 80	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 - май'22.....	47
фигура 81	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари – май'22.....	47
фигура 82	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – май'22.....	48
фигура 83	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – май'22.....	48
фигура 84	Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари – май'22.....	49
фигура 85	Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – май'22.....	50
фигура 86	Цена на царевичата на Чикагската борса за периода януари'14 – май'22.....	50
фигура 87	Международна цена на ориз за периода януари'21 – май'22	51
фигура 88	Международна цена на ориз за периода януари'99 – май'22	51
фигура 89	ФАО индекс на растителните масла за периода януари'21 – май'22.....	52
фигура 90	ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – май 2022 г.....	53
фигура 91	Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари–май'22 ...	53
фигура 92	Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'21-май'22	54

фигура 93 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'13-май'22	55
фигура 94 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'21 – май'22	56
фигура 95 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – май'22 г	56
фигура 96 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'21 – май'22.....	57
фигура 97 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – май 2022 г.....	58
фигура 98 ФАО индекс на месата за периода януари 2021 г. – май 2022 г	58
фигура 99 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – май 2022 г	59
фигура 100 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA за периода януари 2021 – май 2022.....	60
фигура 101 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA за периода януари 1999 – май 2022.....	60
фигура 102 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group за периода януари'21 – май'22	61
фигура 103 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group за периода януари 1999 – май 2022 г.....	62
фигура 104 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA за периода януари 2021 - май 2022.....	62
фигура 105 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA за периода януари 1999 - май 2022.....	63
фигура 106 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2021 г. – май 2022 г	64
фигура 107 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – май 2022 г	64
фигура 108 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари– май'22.....	65
фигура 109 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'21– май'22	65
фигура 110 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14–май'22	66
фигура 111 Цена на захар от Международната организация за зарар през януари 2021- май 2022	67
фигура 112 Цена на захар от Международната организация за зарар през януари 2014 -май 2022	67
фигура 113 Международна цена на банани и портокали за периода януари'21 – май'22	68
фигура 114 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – май 2022 г	69
фигура 115 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – май 2022 г	69

Увод

През месец май на пазара на храни се запазват наблюдаваните от последните месеци възходящи тенденции, като има известно, макар и колебливо задържане на темповете на нарастване на цените на хранителните стоки.

В резултат на устойчивата няколко месечна възходяща тенденция на цените на храните, през месеца са достигнати нови пикови стойности.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават основно нарастващи тенденции, като е отчетено задържане на цените на яйцата и някои варива.

При цените на млечните произведения възходящият тренд се запазва, като темповете на нарастване се ускоряват.

Месечните тенденции на цените на месата и месните произведения също са възходящи и са най-силно изразени при пилешкото месо, пилешките разфасовки и някои от месните продукти. Известно задържане на цените има при свинското месо.

На **годишна база** цените на всички основни хранителни стоки бележат ръст, който е средно в диапазона 20 - 60%. В резултат на устойчивото покачване на цената на олиото през втората половина на предходната година и достигането на нови пикови стойности през месец май тази година, е отчетен значителен ръст на годишна база от 68%.

Значителното поскъпване на захарта през есента на миналата година и устойчивият възходящ тренд през тази година рефлектират върху отчетения силен ръст на стойностите на годишна база от 60%. Увлечение от 10 – 50% има при цените и на другите стоки от тази група.

Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при всички млека и млечни продукти, което е по-силно изразено при кашкавала, сиренето и маслото.

На пазара на месо през май също се наблюдават силни колебания нагоре, като цените на пилето и пилешките разфасовки бележат значителен ръст на годишна база от 45-55%. По-стабилна остава единствено цената на свинското месо.

През месец май цените на зеленчуците и плодовете следват характерните сезонни трендове, като се наблюдава значително поевтиняване на по-голяма част от зеленчуците и плодовете, които са в активен период на производство и предлагане.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец май в **периода 2015 – 2022 г.** показва, че през тази година цените на всички хранителни продукти са най-високи за периода. Темповете на нарастване на цените са най-силно изразени при олиото и млечните произведения.

През месец май 2022 г. са отчетени най-високите нива за анализирания период на цените на захарта, ориза, брашното, олиото и яйцата.

Мониторингът на цените на млечните произведения праз месеца показва най-високи за периода стойности при кашкавала и сиренето. Цената на маслото също е по-висока в сравнение със същия месец на периода 2015 - 2022 г.

Аналогични са изводите от наблюденията на цените на месата и месните произведения с достигнати максимални стойности през май тази година в сравнение със същия месец на анализирания период при пилето, каймата и рибата. Цената на свинското месо се доближава до нивата от предходните две години.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са основно възходящи, като голяма част от тях бележат пикови за периода стойности. Цените на плодовете са около нивата от предходните години. Черешите се търгуват на най-високи цени през месец май тази година.

От наблюдаваните от Комисията 149 стоки е направена извадка от 27 хранителни стоки, включени в **потребителската кошница**. 13 от тях са основни хранителни стоки и 14 съответно плодове и зеленчуци. Анализът на стойността за единица продукт на стоките от потребителската кошница показва, че през месец май 2022 г. сумата е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г., като нарастването на годишна база е 21 пункта или 26%.

След известно стабилизиран на кривата на **Индекса на тържищните цени** през януари, през следващите месеци кривата отново тръгва нагоре, стойностите остават значително над нивата от същия период на миналите години, като през първата седмица на месец май е достигнат нов стойностен пик. През следващите

седмици за първи път от десет месеца трендът се обръща и кривата на индекса тръгва надолу.

Аналогични са изводите от наблюдението на груповите¹ индекси на тържищните цени с достигнати най-високи стойности през месеца на хранителните стоки, млечните и месните продукти. Със започването на сезона на плодовете и зеленчуците, индексът на тези стоки отбелязва низходящ тренд.

През месец май се запазва наблюдаваната от предходния месец тенденция на успокояване на **международния пазар** на храните.

Международните цени на маслата и мазнините, на млечните продукти и на захарта бележат понижение, спрямо предходния месец, но остават на изключително високи нива. Цените на зърнените култури и месото се покачват на месечна база

¹ ИТЦ на хранителните стоки, на млечните произведения, на месните произведения и на плодовете и зеленчуците

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

От началото на месец юли 2021 г. кривата на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ) има устойчив и стръмен възходящ тренд, който се запазва и през 2022 г. Особено силно това покачване на стойностите се наблюдава в периода февруари – първата седмица на май, когато кривата стъпва на най-високото ниво за периода, в който е конструиран и наблюдаван този индексът. *Таблица 1, фигура 3*

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към май 2022 г. ^{*2}

месец	седмица	ИТЦ Индекс на Тържищните Цени	ИТЦ на хранителните стоки	ИТЦ на млечните продукти	ИТЦ на месните продукти	ИТЦ на плодвете и зеленчуците
януари'22	1	 1.827	 2.267	 2.442	 1.561	 1.660
	2	 1.830	 2.261	 2.430	 1.562	 1.671
	3	 1.838	 2.250	 2.440	 1.556	 1.692
	4	 1.839	 2.250	 2.439	 1.552	 1.709
февруари	1	 1.886	 2.229	 2.432	 1.545	 1.816
	2	 1.910	 2.222	 2.422	 1.544	 1.872
	3	 1.927	 2.246	 2.453	 1.554	 1.889
	4	 1.938	 2.252	 2.467	 1.556	 1.892
март	1	 1.947	 2.268	 2.476	 1.563	 1.887
	2	 1.982	 2.553	 2.511	 1.611	 1.825
	3	 2.026	 2.713	 2.541	 1.620	 1.837
	4	 2.065	 2.752	 2.565	 1.629	 1.897
	5	 2.072	 2.745	 2.571	 1.634	 1.912
април	1	 2.132	 2.740	 2.579	 1.648	 2.001
	2	 2.182	 2.844	 2.598	 1.681	 2.040
	3	 2.210	 2.911	 2.618	 1.705	 2.064
	4	 2.216	 2.955	 2.624	 1.706	 2.060
май	1	 2.222	 2.995	 2.666	 1.733	 2.043
	2	 2.197	 3.011	 2.717	 1.753	 1.971
	3	 2.174	 3.040	 2.782	 1.784	 1.906
	4	 2.168	 3.073	 2.796	 1.796	 1.861

В началото на м. май Индексът на Тържищните Цени (ИТЦ) стартира от ниво 2,221 пункта. През следващите седмици се наблюдава плавно понижение на стойностите и в края на месеца кривата стъпва на 2,168 пункта.

² * Хистограмите в колоните показват движението на стойностите за периода

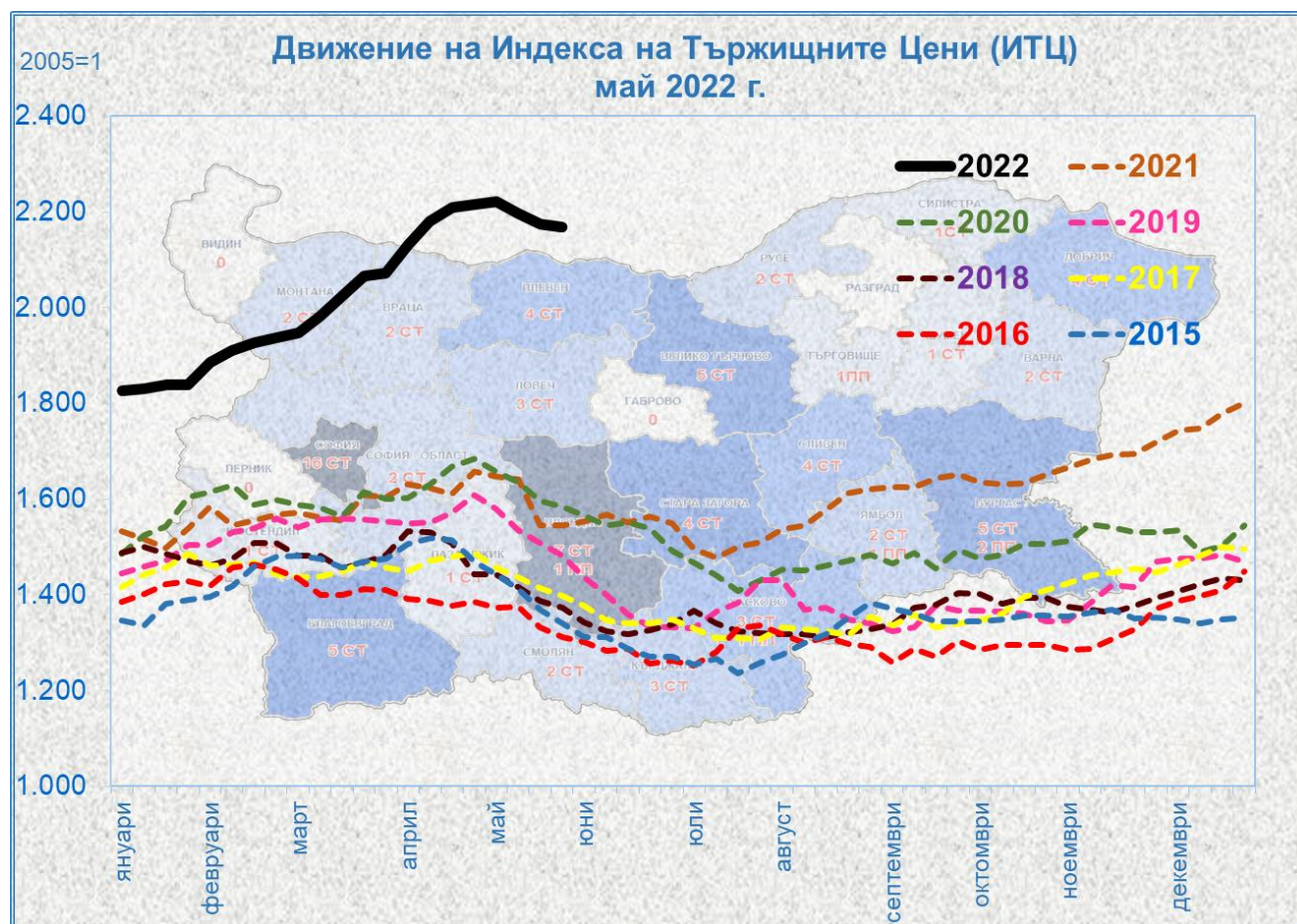
Върху понижението на индекса през май влияние оказва поевтиняването на сезонните плодове и особено на зеленчуците. Това е видно и от намалението на стойностите на груповия индекс на плодовете и зеленчуците, който през месеца бележи спад от 9%.

Средно месечната стойност на индекса през май тази година е 2,190 пункта и е с 37,3% по-висока спрямо същия месец на миналата година. *фигура 2*

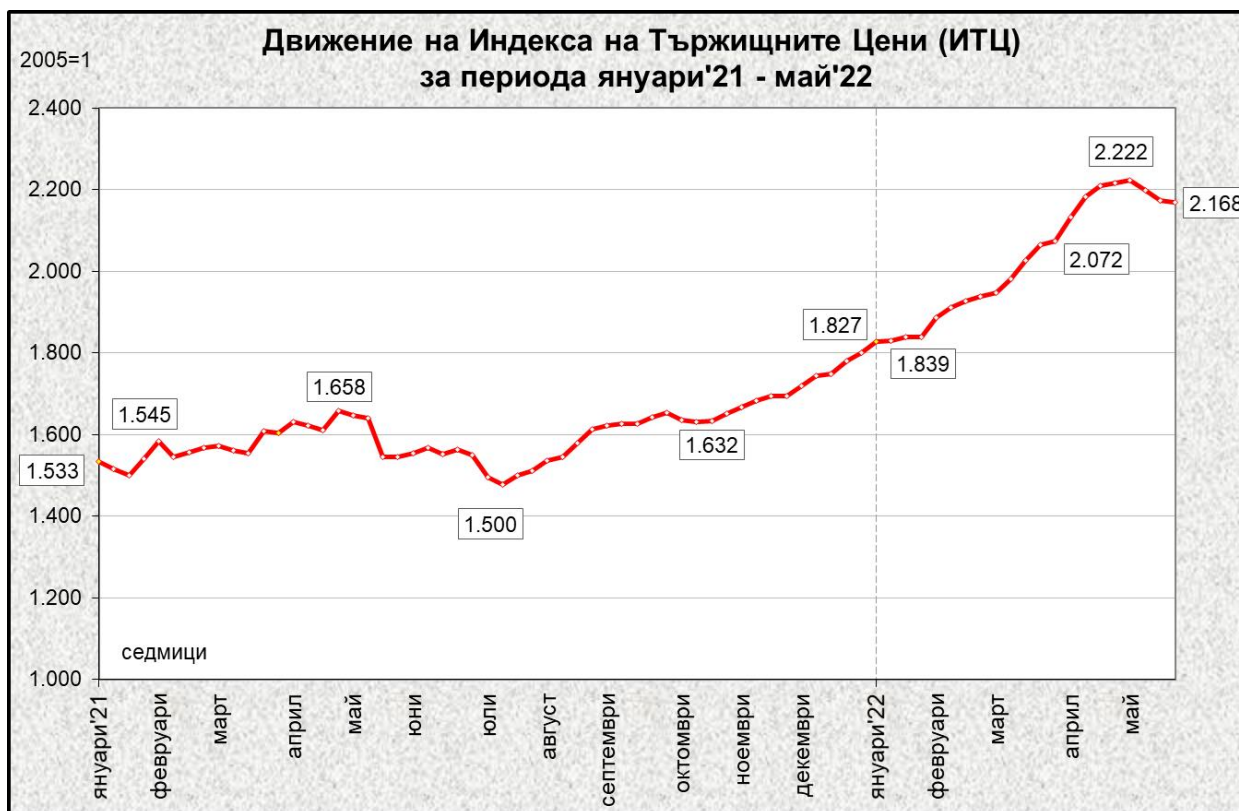
През м. май 2022 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години и въпреки лекото намаление на стойностите през месеца, нивата остават изключително високи. *фигура 1*

Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – май 2022 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на май 2022 г.

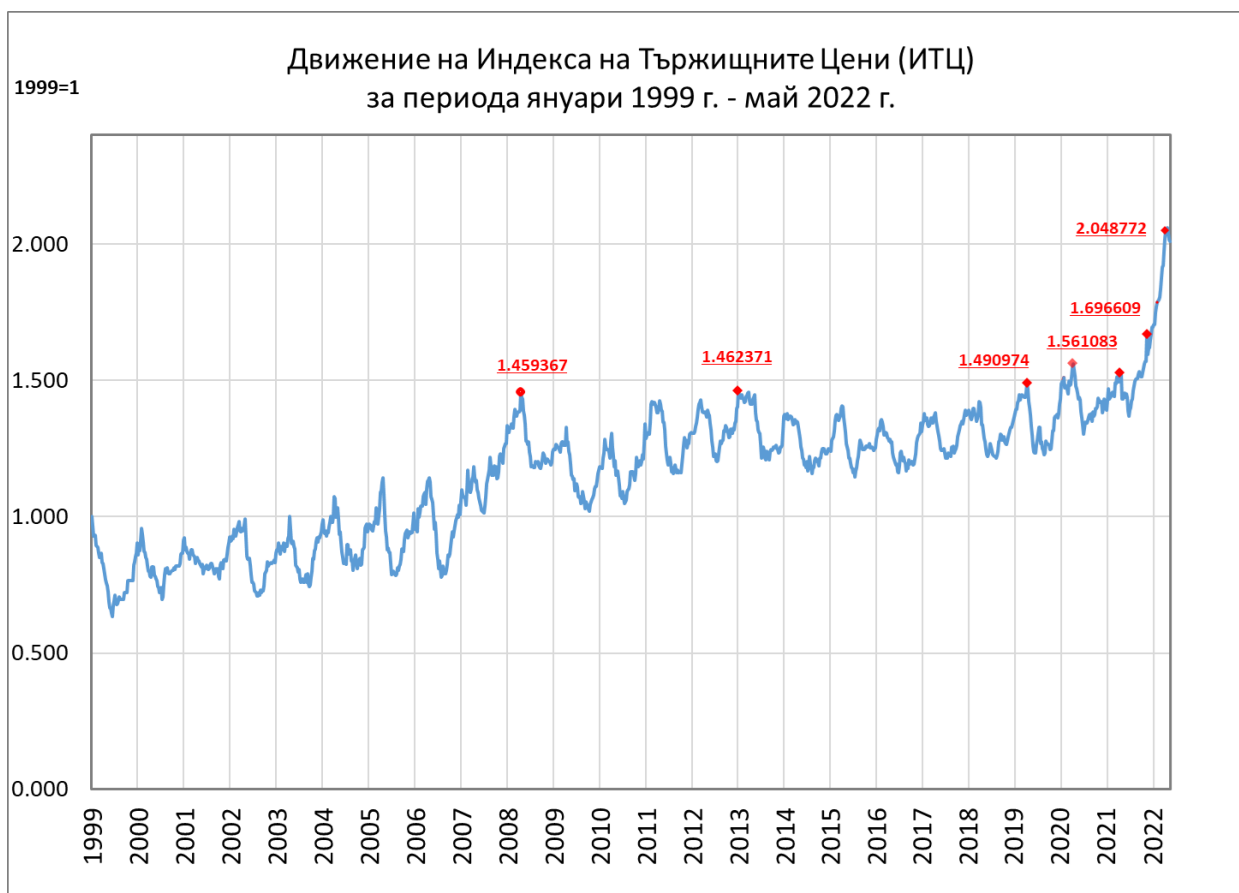
Пикови стойности, но на значително по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008 и 2013 и 2019 г. *фигура 3*

фигура 1 Индекс на тържищните цени 2015/2022 г.

фигура 2 ИТЦ за периода януари 2021 г. – май 2022 г.

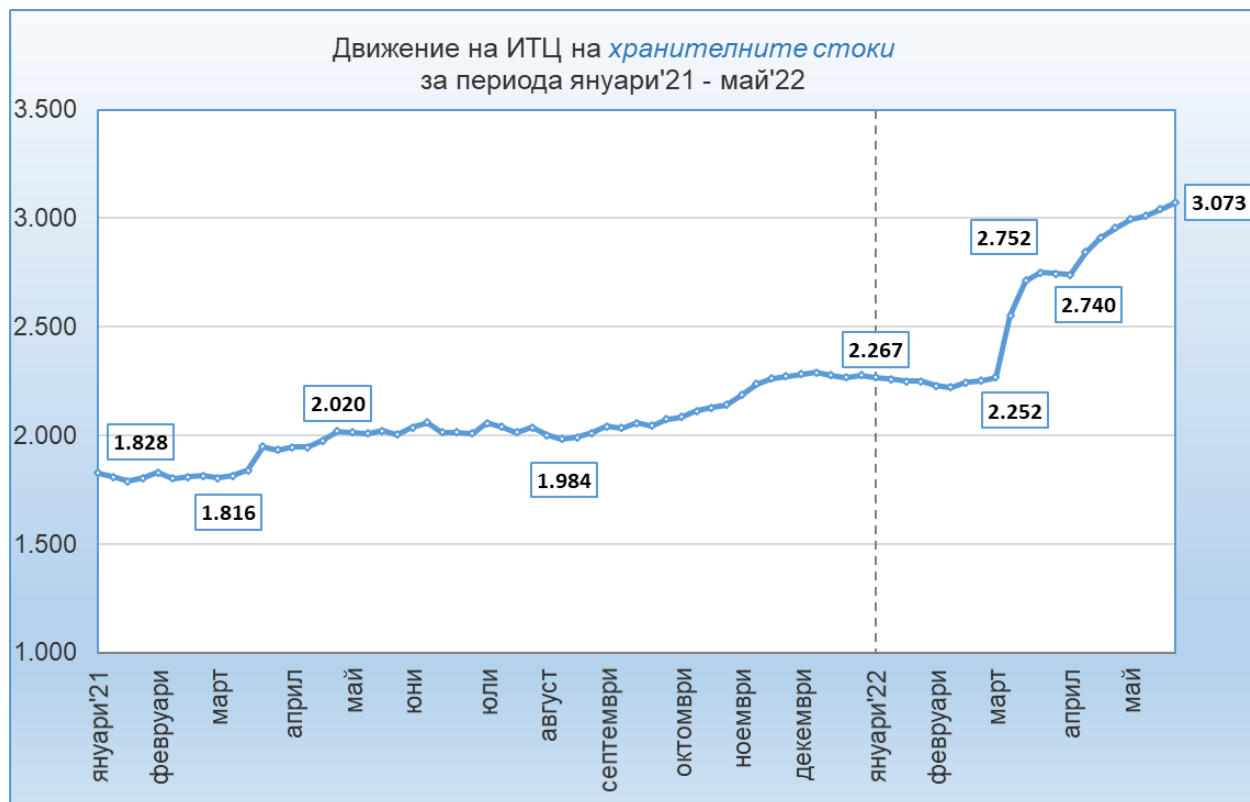

фигура 3 ИТЦ за периода януари 1999 г. – май 2022

Хранителни стоки

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав³.

фигура 4 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2021 г. – май 2022 г.

В началото на май ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,995 пункта. През следващите седмици на месеца кривата се движи нагоре и стъпва в края на май на ниво от 3,073 пункта. Повишаването на стойностите спрямо началото на месеца е 2,6%.

Цените на повечето стоки (захар, брашно, олио), които влизат в състава на индекса бележат през месеца нов ръст, което рефлектира върху движението на кривата.

В сравнение със същия период на миналата година средномесечните стойности на този индекс са с 50,6% по-високи. *фигура 4*

³ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

През май 2022 г. стойностите на ИТЦ достигат за пореден месец пикови нива, които са най-високите за периода, в който е конструиран този индекс. *фигура 5*

Високи стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г.

фигура 5 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – май 2022 г.

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

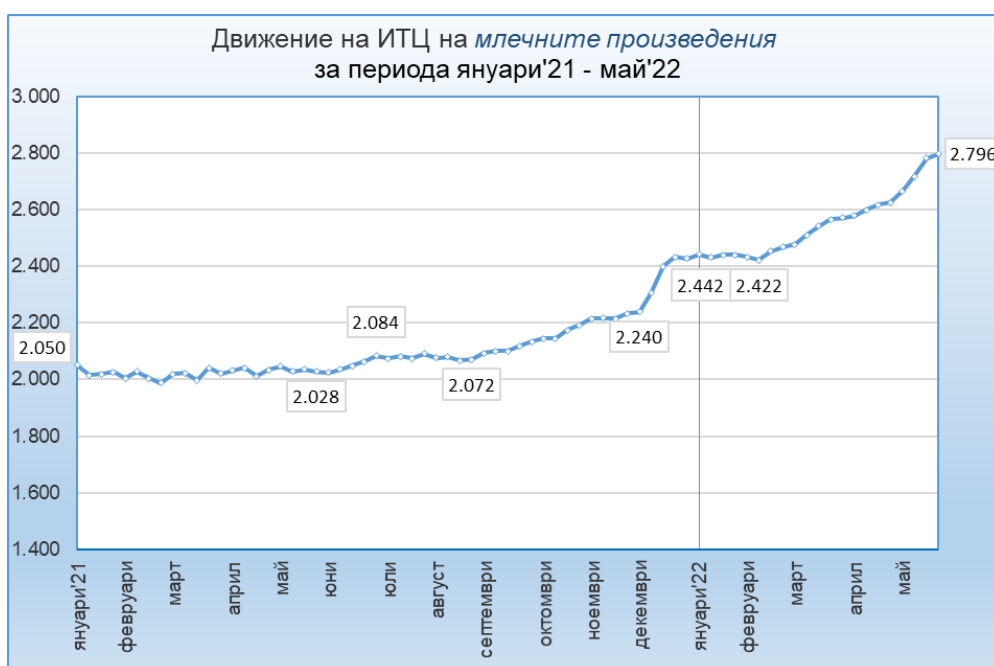
Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура⁴.

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 2,666 пункта. В резултат на трайния възходящ тренд на цените на млечните произведения през втората половина на миналата година, както и в периода февруари – май тази година, кривата на индекса на млечните произведения през последната седмица на май

⁴ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

достига до нови пикови нива за целия период, в който Комисията наблюдава млечните произведения. През целия месец индексът запазва устойчив възходящ тренд, което си обуславя от пълзящото поскъпване на млечните произведения. През последната седмица стойностите стъпват на ниво от 2,796 пункта. Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили 34,6%. *фигура 6*

Ретроспекцията на движението на индекса на млечните произведения показва, че рязък скок на цените на млечните произведения, особено на кравето масло, имаше през втората половина на 2017 г. *фигура 7*

фигура 6 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2021 г. – май 2022 г.

фигура 7 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – май 2022 г.

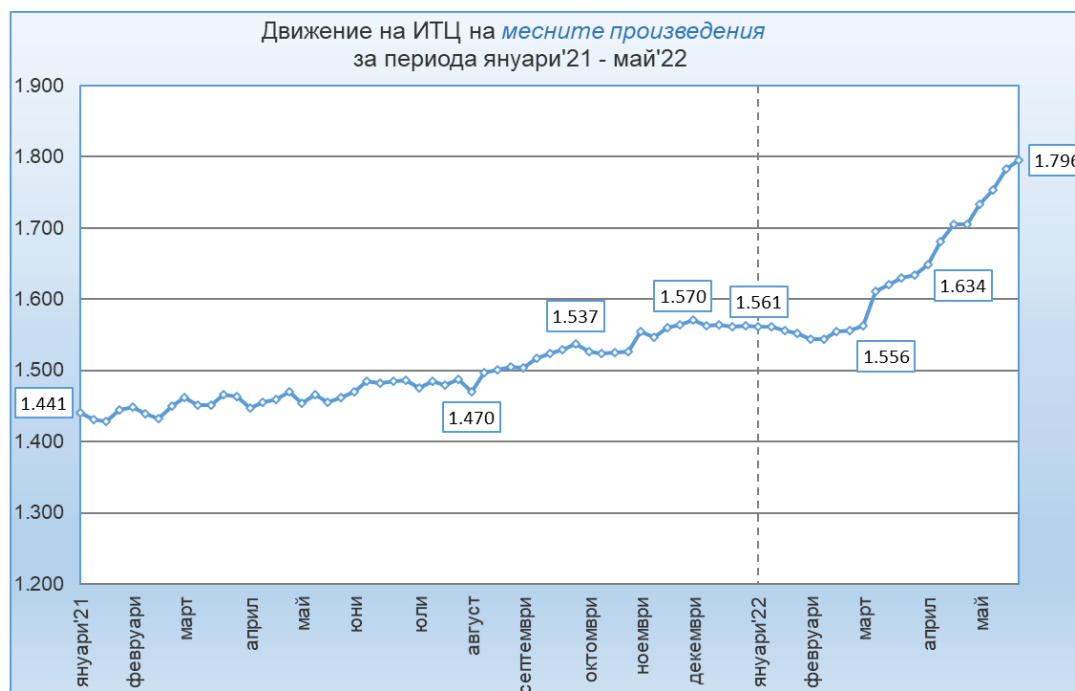
- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на месец май ИТЦ на месото стартира от ниво 1,733 пункта. През следващите седмици стойностите рязко се увеличават, запазвайки възходящия тренд от предходните месеци. В края на месеца кривата стъпва на 1,796 пункта. Това увеличение на стойностите на индекса се дължи на ръста на цените на пилешкото месо и пилешките разфасовки, както и на месните произведения. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с около 21% по-високи. *фигура 8*

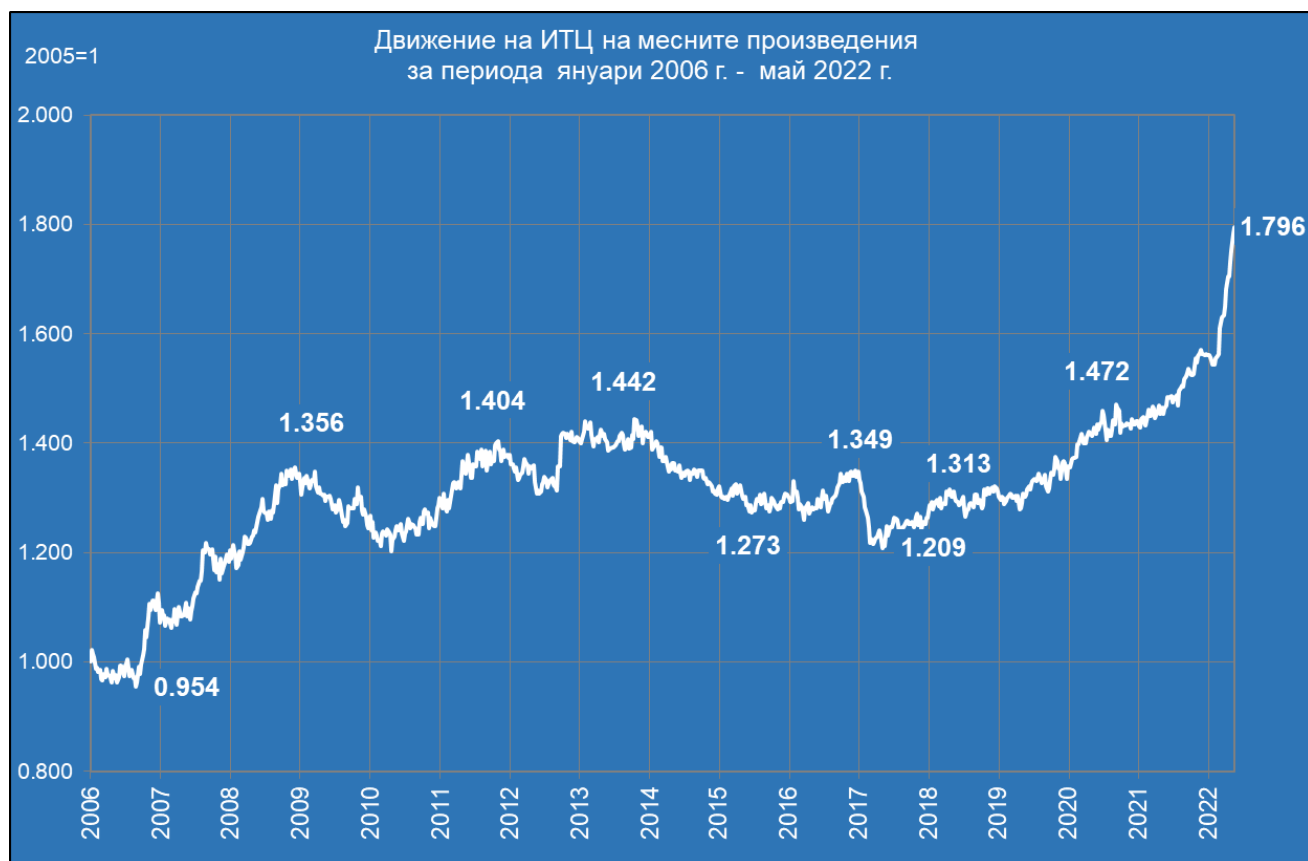
И при този индекс през месец май 2022 г. се наблюдават пикови стойности от периода на неговото създаване.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетети и през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. С покачването на стойностите през месец юни 2021 г., кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. В резултат на плавното и устойчиво покачване на индекса през следващите месеци на 2021 г., през ноември отново са достигнати най-високи към онзи момент нива. *фигура 9*

фигура 8 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2021 г. – май 2022 г.

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скумрия).

фигура 9 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – май 2022 г.

- Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Движението на цените на едро на хранителните стоки през м. май запазва посоката на силен възходящ тренд, наблюдаван през последните няколко месеца, но се забелязва макар и слабо намаляване на темповете на растеж.

Спрямо предходния месец, през май е отчетен ръст на цените с около 3-7%.

Цената на захарта поскъпва на месечина база със 7%. От началото на февруари се заражда силна възходяща тенденция. За периода февруари – май е отчетен ръст от 31% на цената на захарта. В този период се наблюдаваше значително поскъпване и на международната цена на захарта. Спрямо същия месец на миналата година захарта е поскъпнала с 60%. *фигура 21, фигура 10, Таблица 2*

През първите два месеца на годината цената на олиото има стабилен характер. От началото на март започва плавно покачване на стойностите. В края

на втората седмица на месеца кривата рязко тръгва нагоре и до четвъртата седмица е регистрирано екстремно покачване на цената, която достига до 4.85 лв./л. Поскъпването за този кратък период е 40%.

В периода 28 март – 8 април 2022 г. се наблюдава спад на цената на олиото и стойностите стъпват на ниво от 4.53 лв./л. Следва ново обръщане на тренда и през следващите две-три седмици кривата трайно се движи нагоре. В средата на април е регистриран исторически пик от 5.10 лв. До края на месеца има стабилизиране на стойностите, но на високите нива около 5.05 лв. Поскъпването на олиото в края на април спрямо началото на март е 45%. През месец май цената на олиото продължава плавно да се покачва и на 26 май е регистрирана цена от 5.24 лв./л. През последните дни на месеца се наблюдава леко стабилизиране на стойности около ниво от 5.20 лв. *фигура 17*

Отчетеният ръст на цената на олиото на месечна база е 6%, а на годишна база той е 62%. *фигура 11, Таблица 2, фигура 10*

През месец май се наблюдава поскъпване в диапазона 1-3% на брашното, ориза и лещата. Цената на яйцата остава непроменена, а фасулът поевтинява незначително с 1%.

При цените на млечните произведения през месец май се наблюдава поскъпване на кашкавала с 4%, на кравето сирене с 8%, на маслото с 3 % и на млеката с 1-2%.

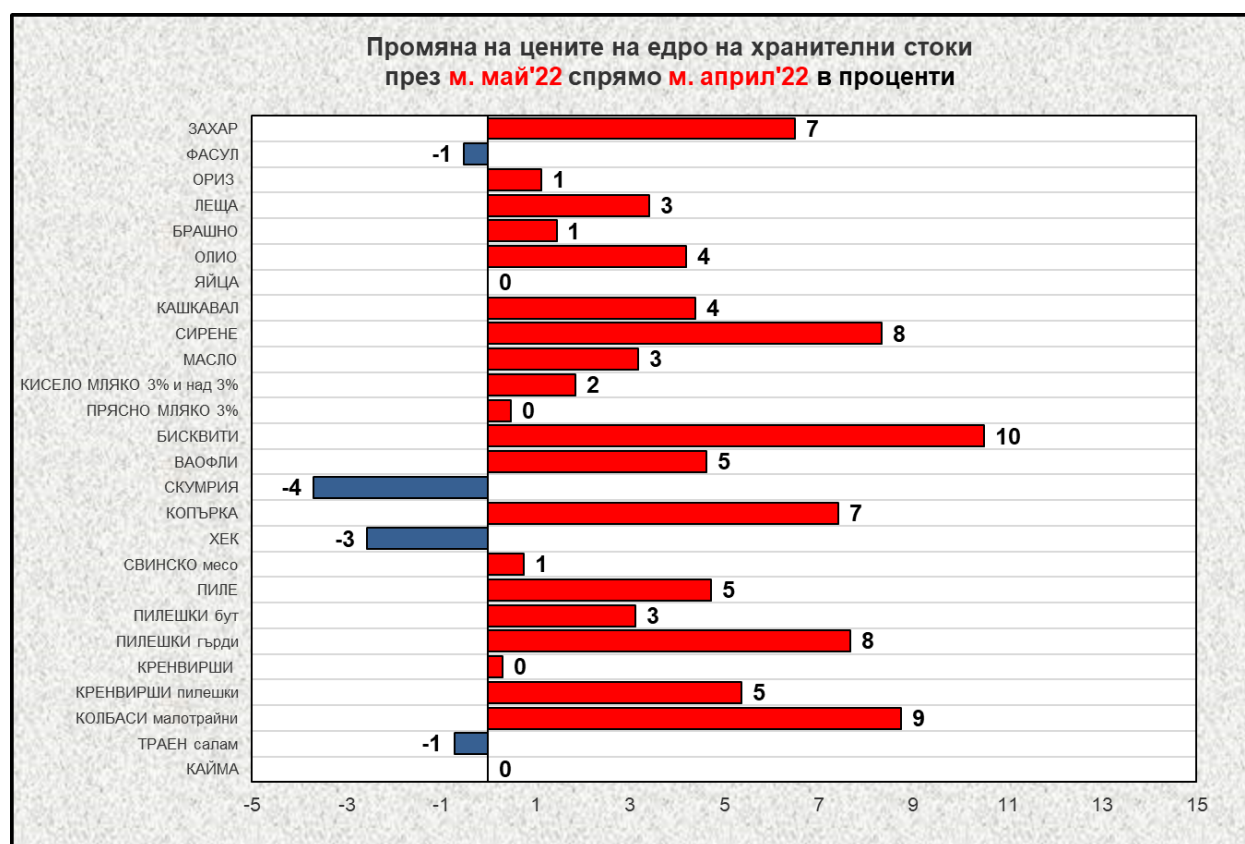
При цените на месото и месните произведения през анализирания месец се наблюдава всеобщ възходящ тренд. Пилешкото месо и пилешките разфасовки поскъпват на месечна база с 3-8%, а цените на месните произведения се покачват с 5-9%. Слаб спад е отчетен при цената на трайния салам.

Сладкарските изделия (бисквити, вафли) поскъпват спрямо предходния месец с 5-10%.

Месечните наблюдения на рибите показват поевтиняване на скумрията и хека с 3-4% и поскъпване на копърката със 7%.

Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки през май 2022 г. на месечна и годишна база*⁶

СТОКА	април'22	май'22			май'21		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	2.00	2.13	▲ 7	0.13	1.33	▲ 60	0.80
ФАСУЛ	3.90	3.88	▼ -1	-0.02	3.57	▲ 9	0.31
ОРИЗ	2.67	2.70	▲ 1	0.03	2.24	▲ 21	0.46
ЛЕЩА	3.51	3.63	▲ 3	0.12	2.40	▲ 51	1.23
БРАШНО	1.38	1.40	▲ 1	0.02	0.96	▲ 46	0.44
ОЛИО	5.00	5.21	▲ 4	0.21	3.10	▲ 68	2.11
ЯЙЦА	0.28	0.28	0	0.00	0.17	▲ 65	0.11
КАШКАВАЛ	14.11	14.73	▲ 4	0.62	10.90	▲ 35	3.83
СИРЕНЕ	8.88	9.62	▲ 8	0.74	6.82	▲ 41	2.80
МАСЛО	2.52	2.60	▲ 3	0.08	1.94	▲ 34	0.66
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	1.08	1.10	▲ 2	0.02	0.87	▲ 26	0.23
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	2.09	2.10	▲ 0	0.01	1.71	▲ 23	0.39
БИСКВИТИ	1.62	1.79	▲ 10	0.17	1.54	▲ 16	0.25
ВАОФЛИ	3.24	3.39	▲ 5	0.15	3.12	▲ 9	0.27
СКУМРИЯ	5.13	4.94	▼ -4	-0.19	4.87	▲ 1	0.07
КОПЪРКА	2.43	2.61	▲ 7	0.18	2.06	▲ 27	0.55
ХЕК	5.46	5.32	▼ -3	-0.14	4.96	▲ 7	0.36
СВИНСКО месо	9.20	9.27	▲ 1	0.07	8.90	▲ 4	0.37
ПИЛЕ	5.50	5.76	▲ 5	0.26	3.97	▲ 45	1.79
ПИЛЕШКИ бут	4.50	4.64	▲ 3	0.14	2.98	▲ 56	1.66
ПИЛЕШКИ гърди	10.03	10.80	▲ 8	0.77	7.16	▲ 51	3.64
КРЕНВИРШИ	6.41	6.43	▲ 0	0.02	5.79	▲ 11	0.64
КРЕНВИРШИ пилешки	4.47	4.71	▲ 5	0.24	3.87	▲ 22	0.84
КОЛБАСИ малотрайни	5.38	5.85	▲ 9	0.47	4.96	▲ 18	0.89
ТРАЕН салам	11.12	11.04	▼ -1	-0.08	9.92	▲ 11	1.12
КАЙМА	7.72	7.72	0	0.00	5.93	▲ 30	1.79

фигура 10 Промяна на цените на хранителните стоки през м. май 2022 г. на месечна база

⁶ * Стрелките в колоните на таблицата показват посоката на промяната на цените на месечна и годишна база и големината на изменението в левова стойност.

фигура 11 Промяна на цените на хранителните стоки през м. май 2022 г. на годишна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават изцяло възходящи тенденции. *Таблица 2, фигура 11*

Най-голям ръст на годишна база е отчетен при цената на олиото – 68%, следван от захарта – 60% и яйцата 65%.

Поскъпването спрямо същия месец на предходната година на брашното, ориза и варивата е в диапазона 9-51%.

При цените на млечните произведения също се наблюдава поскъпване на годишна база, което в диапазона 23-41%.

От началото на месец февруари се наблюдава устойчив възходящ тренд на млечните произведения. Месец май е поредният месец с достигнати пикови стойности на цените на кашкавала и сиренето. *фигура 40*

Движението на цената на маслото от средата на миналата година е с плавна и устойчива възходяща тенденция, която през месец април се засилва и стъпва на най-високото до момента ниво. През месец май се наблюдава известно стабилизиране на цената на маслото, но на високите нива от преходния месец. *фигура 44*

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база показват изцяло възходящи тенденции, като поскъпване в диапазон от 45-56% е отчетено при пилето и пилешките разфасовки. Каймата поскъпва на годишна база с 30%, а месните произведения съответно с 11-20%. Сравнително стабилна се задържа цената на свинското месо, чиято цена се е повишила спрямо същия месец на миналата година с 4%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване от 1-7% на скумрията и хека и с 27% на копърката.

При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 9-16%.

• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през май 2015 / 2022

Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. май за периода 2015/2022 г.*⁷

май	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
2015	1.21	3.52	2.07	0.82	2.04	0.16	9.86	5.46	1.40	4.01	7.12	3.78	4.73	46
2016	1.43	2.72	1.82	0.80	2.10	0.16	9.53	5.29	1.28	3.84	6.42	3.73	4.53	44
2017	1.58	3.47	1.85	0.76	2.12	0.18	9.99	5.64	1.51	3.77	6.32	3.59	4.61	45
2018	1.10	3.14	1.88	0.74	1.99	0.18	10.04	5.75	2.20	3.86	6.38	3.77	4.53	46
2019	1.19	3.27	1.88	0.85	1.93	0.18	9.93	5.73	2.14	3.65	7.18	3.77	4.85	47
2020	1.35	3.85	2.15	0.98	2.07	0.17	11.07	6.69	1.92	4.13	9.73	3.92	5.81	54
2021	1.33	3.57	2.24	0.96	3.10	0.17	10.90	6.82	1.94	4.87	8.90	3.97	5.93	55
2022	2.13	3.88	2.70	1.40	5.21	0.28	14.73	9.62	2.60	4.94	9.27	5.76	7.72	70

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец май в периода 2015 – 2022 г. показва, че през тази година цените на всички хранителните продукти, предмет на този анализ са най-високи за периода. Изключение прави само свинското месо, чиято цена е била най-висока през месец май 2020 г. *Таблица 3*

Поскъпването спрямо същия месец на предходните седем години е най-силно изразено при олиото и млечните произведения. Цените на пилето и каймата през месец май тази година също са най-високи. *фигура 12*

⁷ *Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на единица продукт за съответната година.

фигура 12 Цени на едро на харнителните стоки през м. май 2015/2022 г.

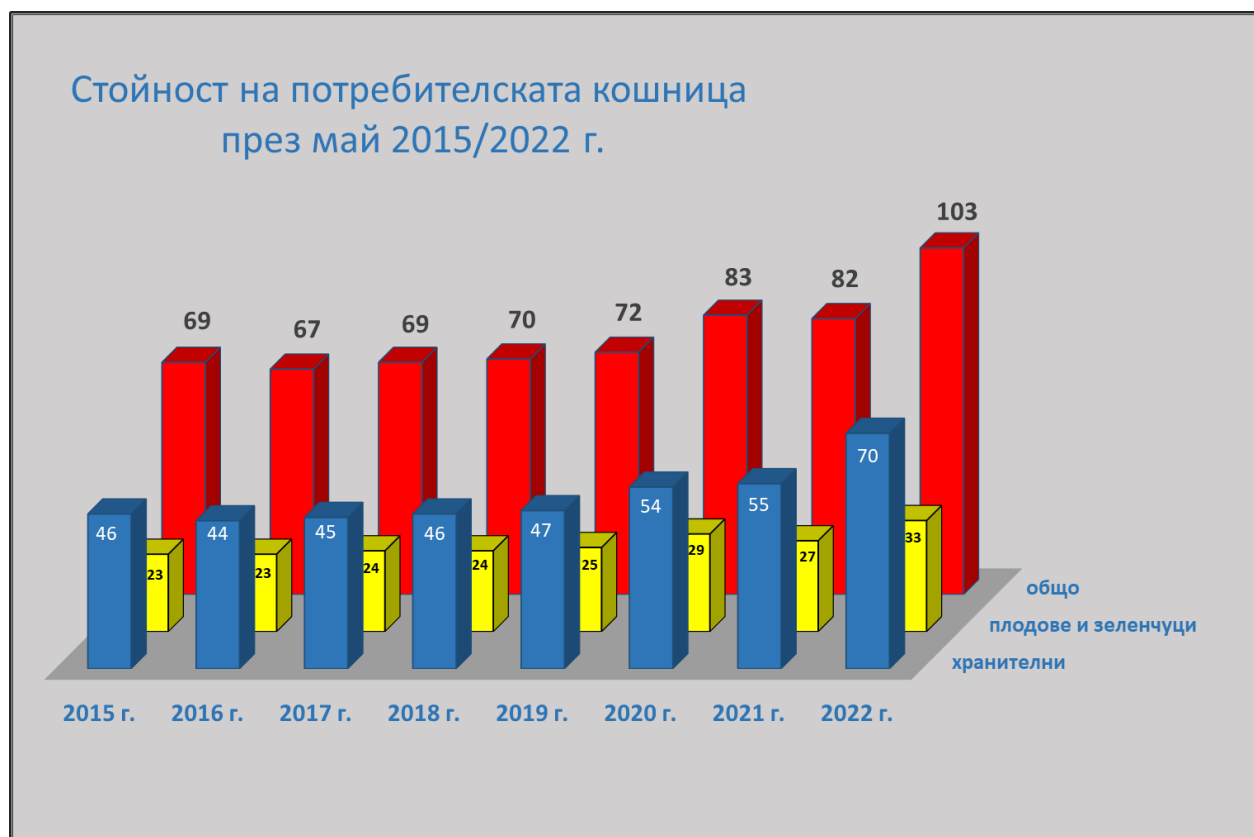
Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през май за периода 2015/2022 г. *8

Стойност на потребителската кошница за единица продукт на база на цените на 27 хранителни стоки			
май	хранителни стоки	плодове и зеленчуци	общо
2015 г.	46	23	69
2016 г.	44	23	67
2017 г.	45	24	69
2018 г.	46	24	70
2019 г.	47	25	72
2020 г.	54	29	83
2021 г.	55	27	82
2022 г.	70	33	103

Анализът на стойността за единица продукт на 13 хранителни стоки, включени в потребителската кошница показва, че през месец май 2022 г. сумата е 70 лв., като

⁸ *8 Хоризонталните хистограми в колоните визуализират движението на стойностите през годините

нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 15 пункта или 27%.
Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г.
Таблица 4, фигура 13

фигура 13 Стойност на потребителската кошница през май 2015/2022 г.

- Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец май**

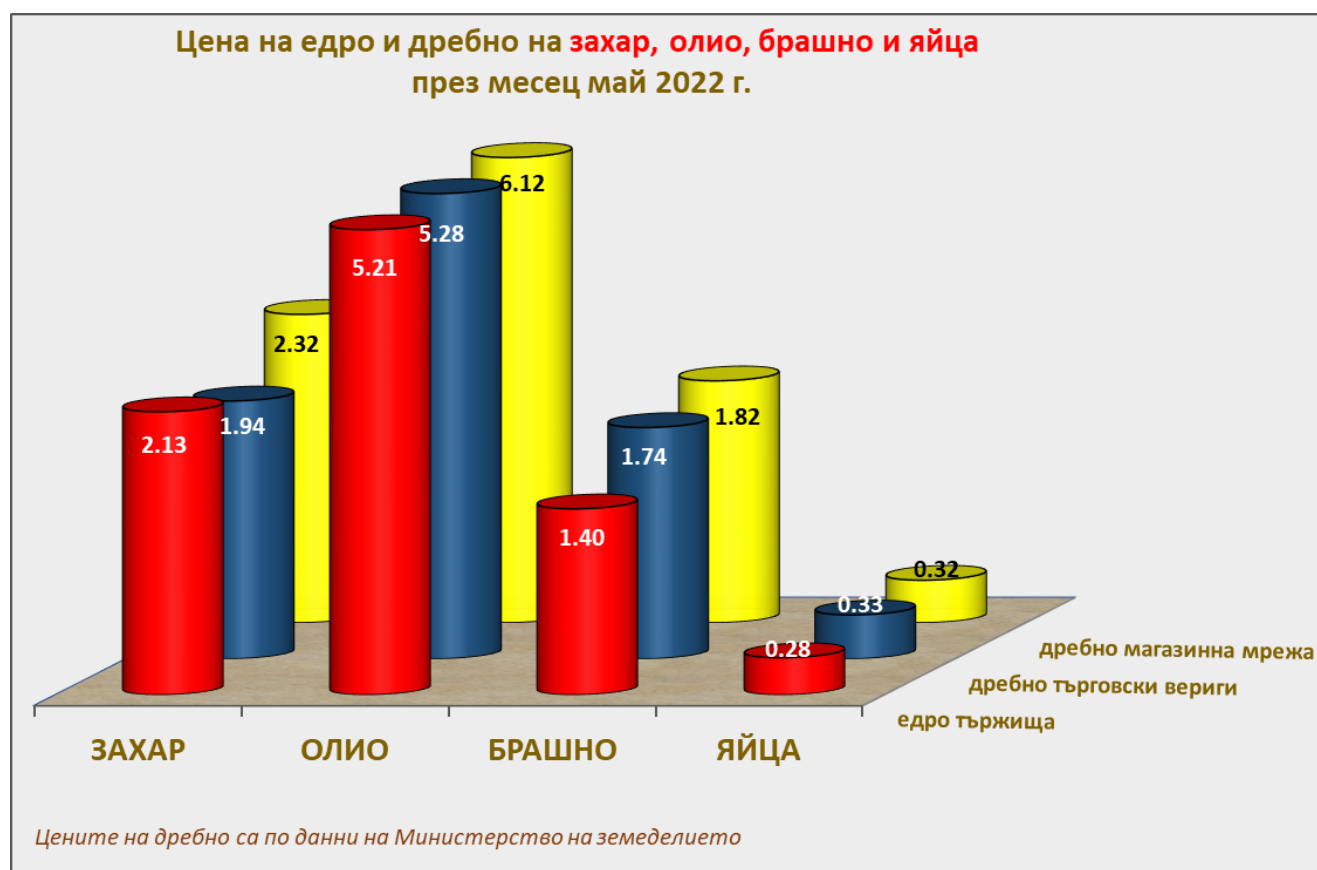
Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. май надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 1 – 24%, като надценката, отчетена при брашното е 24% и 18% при яйцата. Прави впечатление, че надценката на олиото в търговските вериги спрямо цената на едро на тържищата е само 7 ст. (1%).

Цената на дребно на захарта в търговските вериги е по-ниска от цената на едро на тържищата с 19 ст. (9%). В магазинната мрежа най-голямата надценка от 30% е при брашното и 17% при олиото. 9-14% е надценката при захарта и яйцата.

Таблица 5, фигура 14

Таблица 5 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. май 2022 г.*⁹

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	2.13	1.94	-9	-0.19	2.32	9	0.19
ОЛИО	5.21	5.28	1	0.07	6.12	17	0.91
БРАШНО	1.40	1.74	24	0.34	1.82	30	0.42
ЯЙЦА	0.28	0.33	18	0.05	0.32	14	0.04

фигура 14 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. май 2022 г.

• Анализ на цените на хранителни стоки по региони

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони през месец май показва, че маржът на цените в различните области от средната за страната цена е в диапазона $\pm 43 - 103\%$. Таблица 6, фигура 15

⁹ * Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

Средната за страната през месец май 2022 г. цена на захарта е 2,13 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Смолян – 2.70 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Бургас и Варна – 1,59 - 1,60 лв./кг. На по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 42% от тържищата, в три от областите цената е на нивата на средната за страната, а отклоненията в цените в различните региони са 70%.

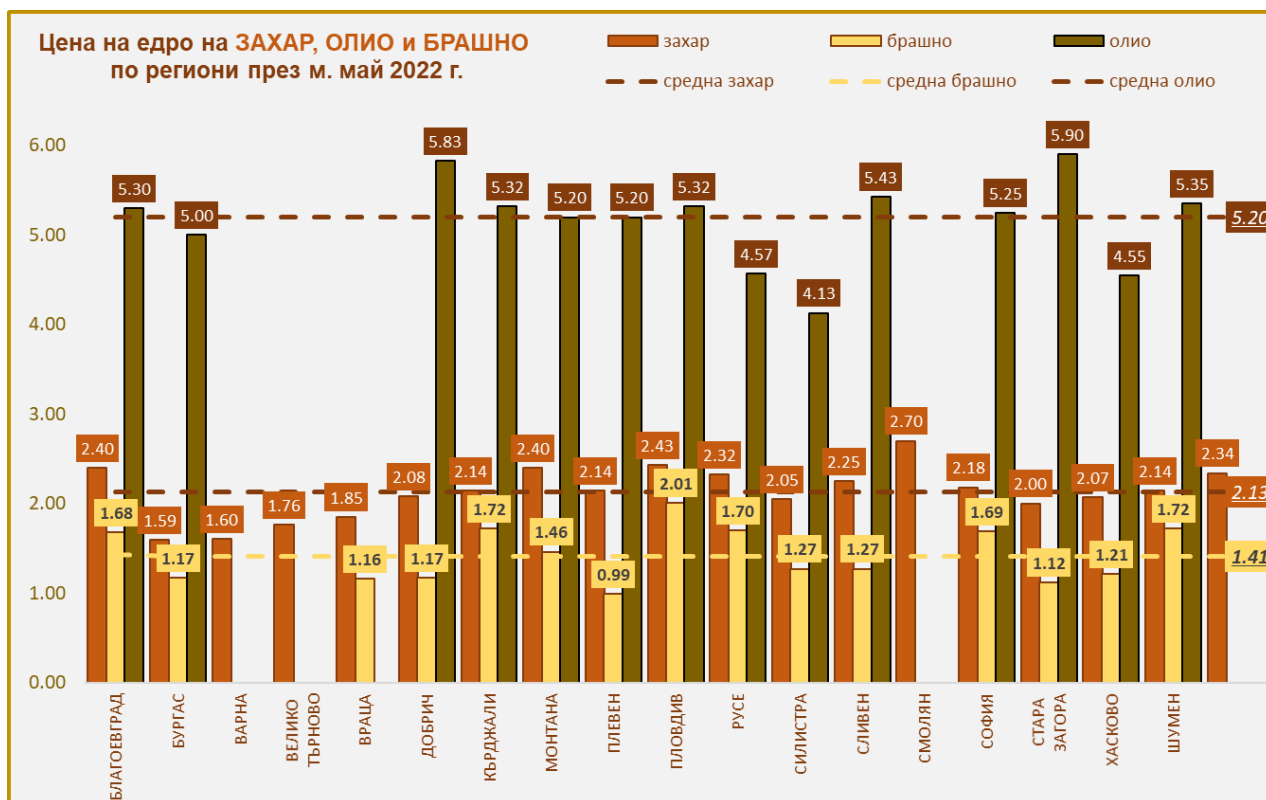
При средна за страната цена на олиото 5,20 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Стара Загора – 5,90 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в област Силистра – 4,13 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 43%. В 60% от тържищата олиото се е търгувало над средната за страната цена и в две от тях цената се доближава до средната за месеца.

На най-висока средна цена брашното се е търгувало през май в Пловдивска област – 2.01 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Плевен – 0,99 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,43 лв./кг. В 50% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а маржът в цените в различните региони е 103%.

Таблица 6 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец май 2022 г. ^{*10}

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	изменение спрямо средната	БРАШНО	средна брашно	изменение спрямо средната	ОЛИО	средна олио	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▲ 2.40	2.13	▲ 13	▲ 1.68	1.43	▲ 17	▲ 5.30	5.20	▲ 2
БУРГАС	▼ 1.59	2.13	▼ -25	▼ 1.17	1.41	▼ -17	▼ 5.00	5.20	▼ -4
ВАРНА	▼ 1.60	2.13	▼ -25		1.41			5.20	
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	▼ 1.76	2.13	▼ -17		1.41			5.20	
ВРАЦА	▼ 1.85	2.13	▼ -13	▼ 1.16	1.41	▼ -18		5.20	
ДОБРИЧ	▼ 2.08	2.13	▼ -2	▼ 1.17	1.41	▼ -17	▲ 5.83	5.20	▲ 12
КЪРДЖАЛИ	▲ 2.14	2.13	▲ 0	▲ 1.72	1.41	▲ 22	▲ 5.32	5.20	▲ 2
МОНТАНА	▲ 2.40	2.13	▲ 13	▲ 1.46	1.41	▲ 4	▲ 5.20	5.20	▲ 0
ПЛЕВЕН	▲ 2.14	2.13	▲ 0	▼ 0.99	1.41	▼ -30	▲ 5.20	5.20	▲ 0
ПЛОВДИВ	▲ 2.43	2.13	▲ 14	▲ 2.01	1.41	▲ 43	▲ 5.32	5.20	▲ 2
РУСЕ	▲ 2.32	2.13	▲ 9	▲ 1.70	1.41	▲ 21	▼ 4.57	5.20	▼ -12
СИЛИСТРА	▼ 2.05	2.13	▼ -4	▼ 1.27	1.41	▼ -10	▼ 4.13	5.20	▼ -21
СЛИВЕН	▲ 2.25	2.13	▲ 6	▼ 1.27	1.41	▼ -10	▲ 5.43	5.20	▲ 4
СМОЛЯН	▲ 2.70	2.13	▲ 27		1.41			5.20	
СОФИЯ	▲ 2.18	2.13	▲ 2	▲ 1.69	1.41	▲ 20	▲ 5.25	5.20	▲ 1
СТАРА ЗАГОРА	▼ 2.00	2.13	▼ -6	▼ 1.12	1.41	▼ -21	▲ 5.90	5.20	▲ 13
ХАСКОВО	▼ 2.07	2.13	▼ -3	▼ 1.21	1.41	▼ -14	▼ 4.55	5.20	▼ -13
ШУМЕН	▲ 2.14	2.13	▲ 0	▲ 1.72	1.41	▲ 22	▲ 5.35	5.20	▲ 3
ЯМБОЛ	▲ 2.34	2.13	▲ 10	▲ 1.50	1.41	▲ 6	▲ 5.70	5.20	▲ 9

¹⁰ *. Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

фигура 15 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. май 2022 г. по области

• Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 7 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец май 2022 г.*¹¹

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	изменение спрямо средната	СИРЕНЕ	средна сирене	изменение спрямо средната	МАСЛО	средна масло	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕГРАД	▼ 11.00	14.78	-26	▲ 12.06	9.63	25	▲ 2.90	2.57	13
БУРГАС		14.78		▼ 7.35	9.63	-24		2.57	
ВРАЦА	▲ 15.17	14.78	3	▲ 10.73	9.63	11	▲ 3.00	2.57	17
ДОБРИЧ	▼ 12.43	14.78	-16	▼ 6.92	9.63	-28		2.57	
КЪРДЖАЛИ	▲ 15.63	14.78	6	▲ 12.06	9.63	25	▲ 2.67	2.57	4
МОНТАНА	▲ 16.33	14.78	10	▲ 10.14	9.63	5		2.57	
ПЛЕВЕН	▲ 15.45	14.78	5	▼ 8.75	9.63	-9	▼ 2.24	2.57	-13
ПЛОВДИВ	▲ 17.11	14.78	16	▲ 13.53	9.63	40		2.57	
СИЛИСТРА		14.78		▼ 7.92	9.63	-18	▲ 2.58	2.57	0
СЛИВЕН	▲ 14.80	14.78	0	▼ 7.90	9.63	-18	▼ 2.00	2.57	-22
СОФИЯ	▼ 14.69	14.78	-1	▲ 10.62	9.63	10	▲ 2.61	2.57	2
СТАРА ЗАГОРА	▲ 15.02	14.78	2	▲ 10.99	9.63	14		2.57	
ШУМЕН	▲ 15.00	14.78	1	▼ 7.90	9.63	-18		2.57	
ЯМБОЛ		14.78		▼ 8.00	9.63	-17		2.57	

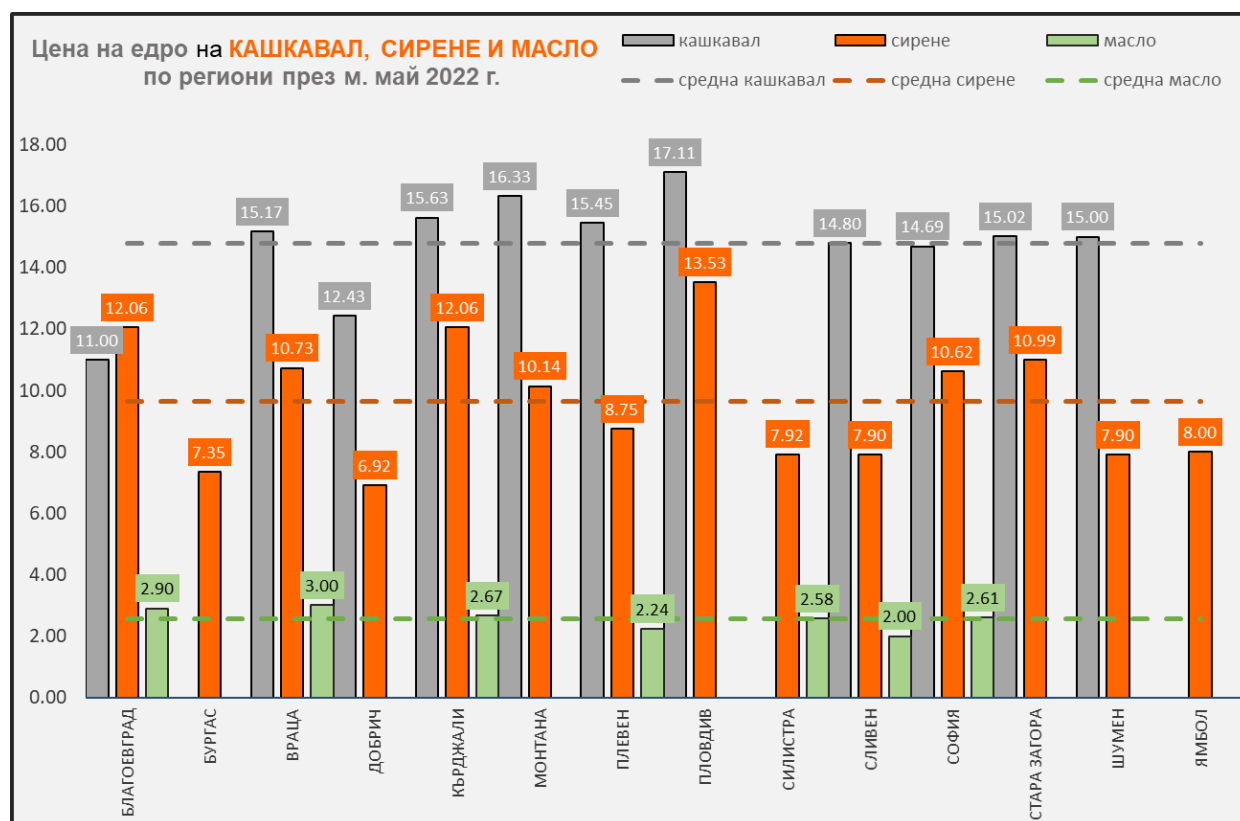
Анализът на цените на едро на млечните продукти кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазон 50-96%, като тези отклонения са значителни при кравето сирене. Таблица 7, фигура 16

¹¹ Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

Средната за страната през месец май 2022 г. цена на кашкавала е 14,78 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 17,11 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Благоевград – 11,00 лв./кг. В 64% от областите, в които има данни за продажби тя е била по-висока от средната, в една област (Сливен) кашкавалът се е търгувал на цена близка до средната, а отклоненията в цените в различните региони са 56%.

При средна за страната цена на сиренето 9,63 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 13,53 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Добрич – 6,92 лв./кг. В 50% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 96%. Този марж в цените при сиренето, както и при кашкавала се дължат на различното качество и различните фирми производителки, които търгуват на съответните тържища.

При средна за страната за месец май цена на маслото 2,57 лв./бр., най-високи стойности са отчетени в област Враца – 3,00 лв./бр., а минималната средна за месеца цена е била в област Сливен – 2,00 лв. В 50% от областите маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а в една област цената е близка до средната. Отклоненията в цените в различните региони са 50%.

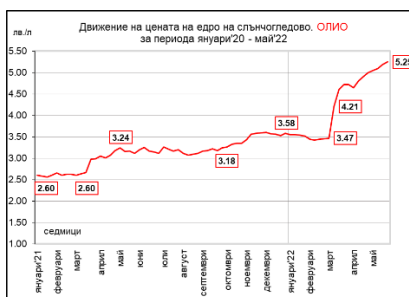

фигура 16 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. май 2022 г. по области

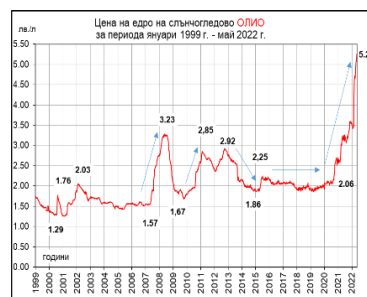
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**

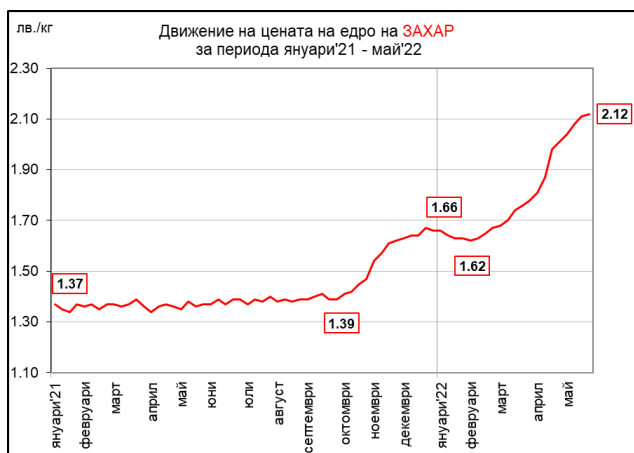
фигура 17

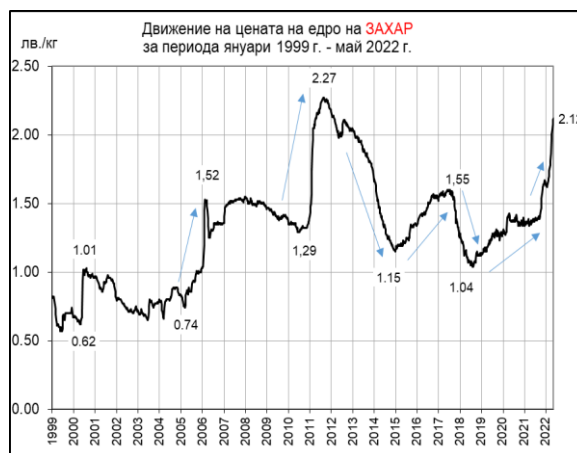
фигура 18

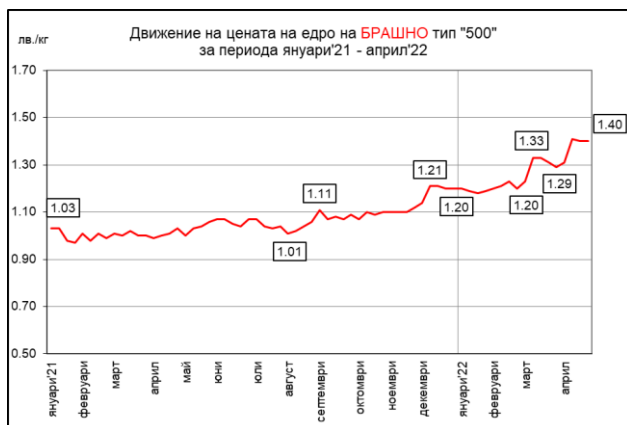
фигура 19

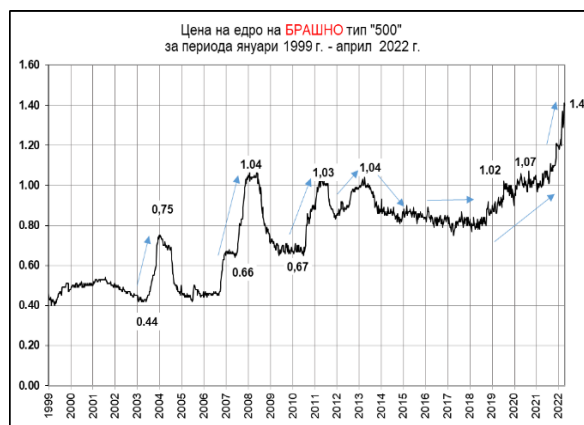
фигура 20

фигура 21

фигура 22

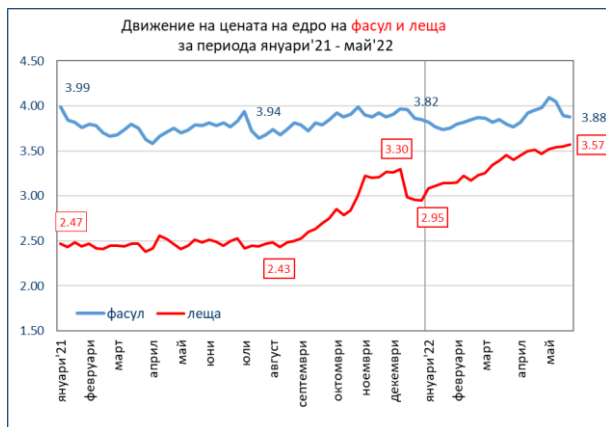
фигура 23

фигура 24

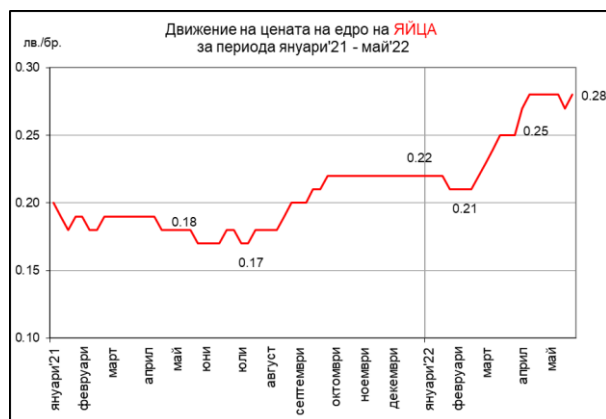
фигура 25

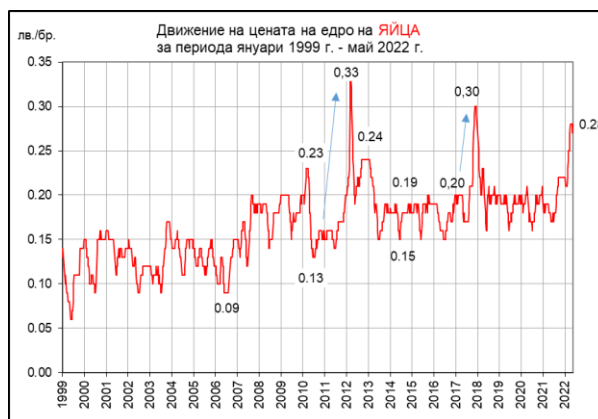
фигура 26

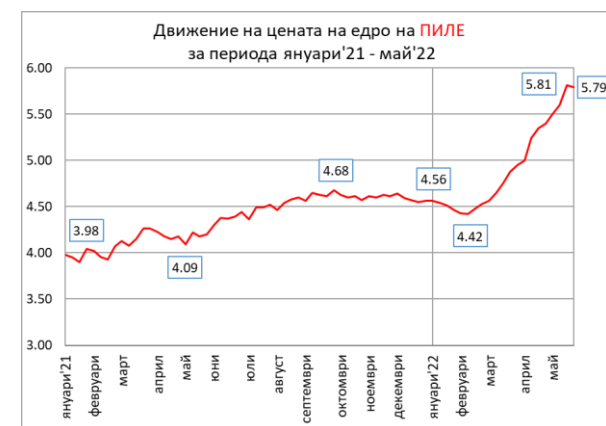
фигура 27

фигура 28

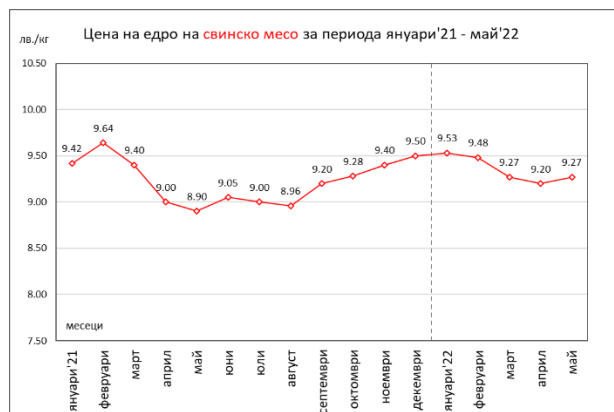
фигура 29

фигура 30

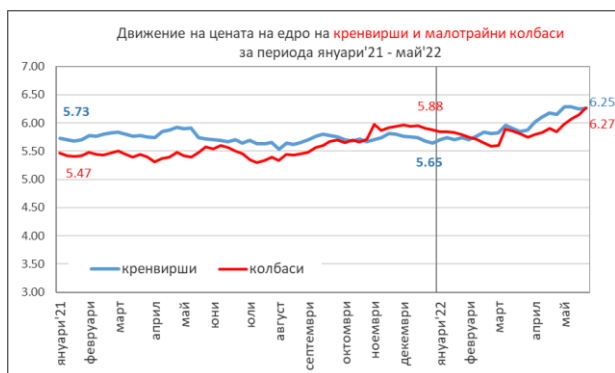
фигура 31

фигура 32

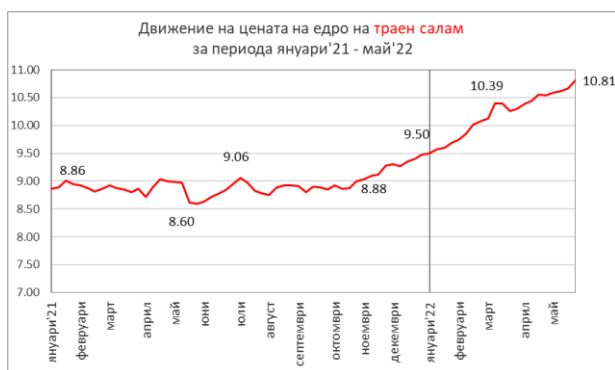
фигура 33

фигура 34

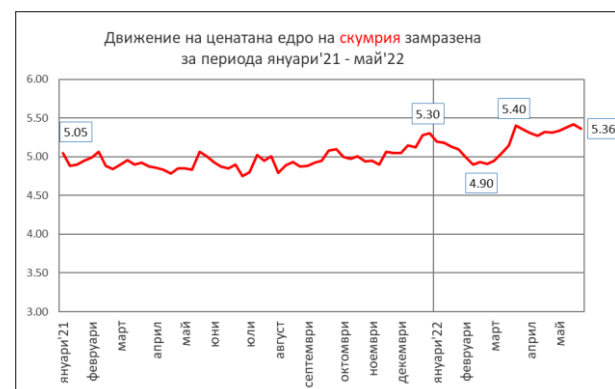
фигура 35

фигура 36

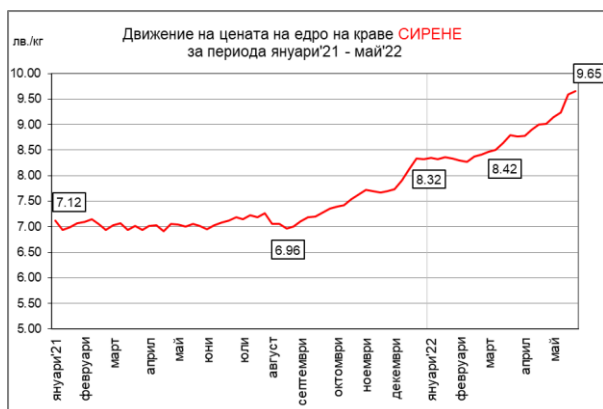
фигура 37

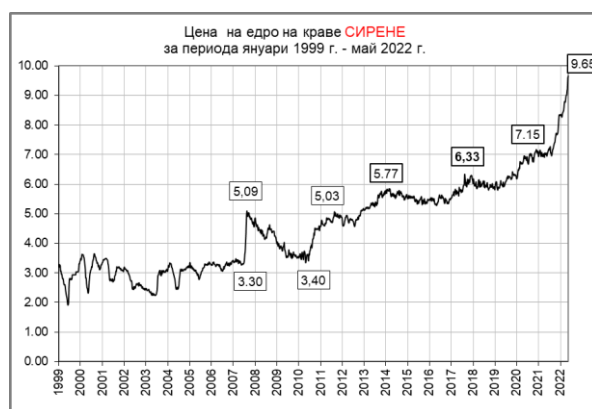
фигура 38

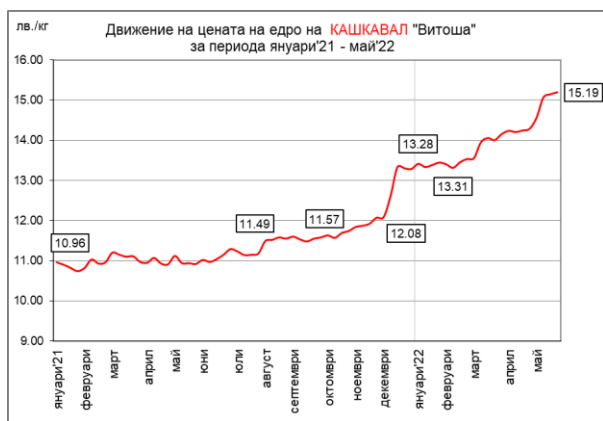
фигура 39

фигура 40

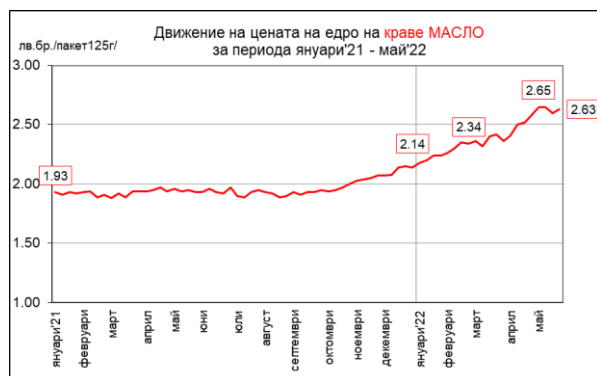
фигура 41

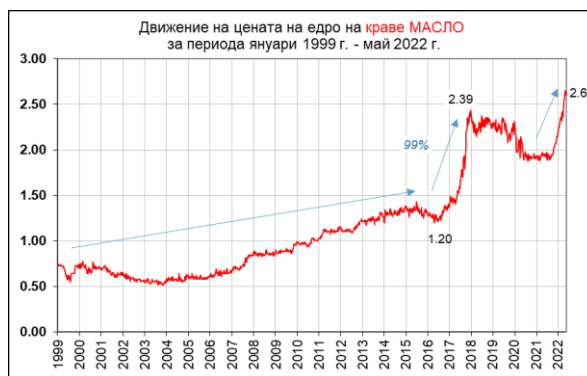
фигура 42

фигура 43

фигура 44

фигура 45

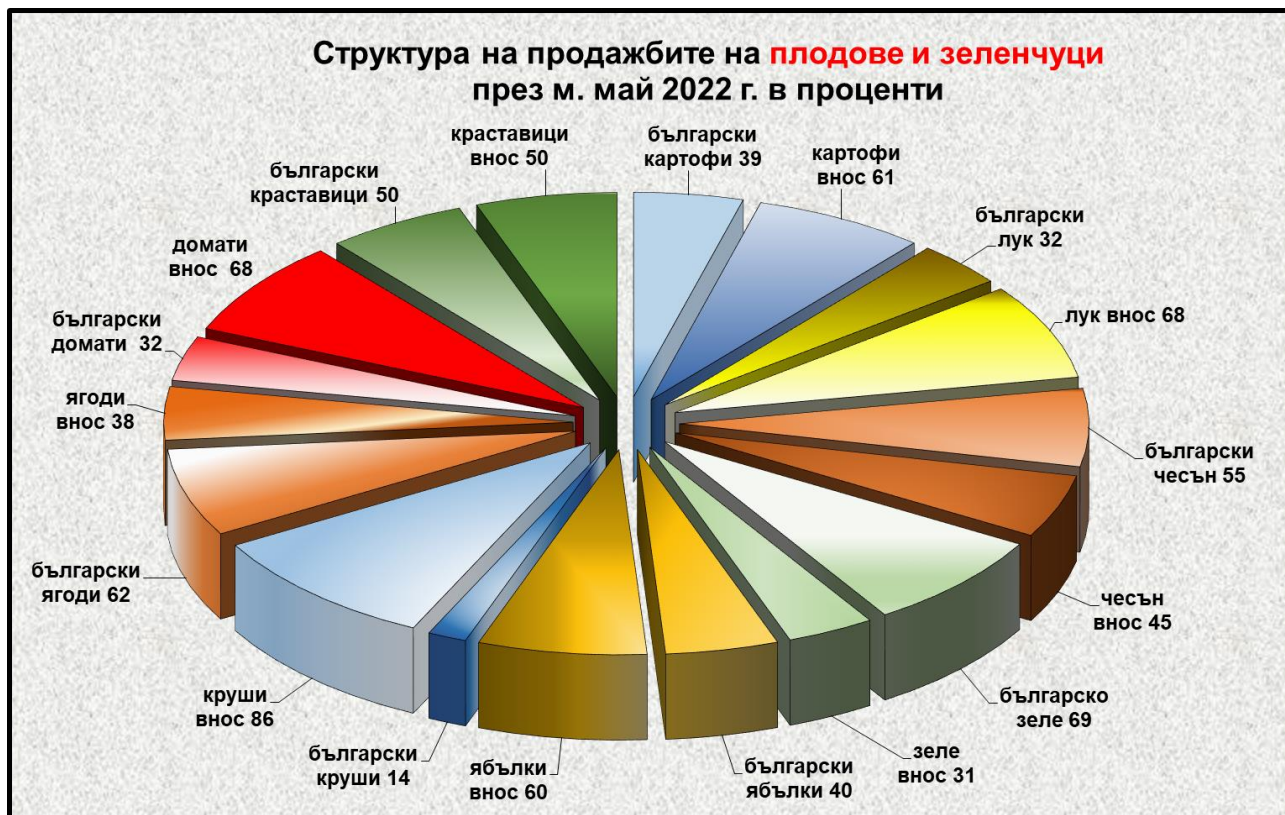
Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. май показват, че относителният дял на предлаганите количества българска продукция на някои стоки от тази група все още е по-малък от дела на продажбите от внос. Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва превес на вносната продукция при продажбите на домати и лук (68%) и картофи (61%). Предлаганите количества български краставици и краставици от внос са еднакви. Количествата българско зеле и българския чесън преобладават на пазара през месеца, като съотношенията съответно са 69:31% и 55:45%.

Наблюденията на пазара на плодове през май показват, че относителният дял на българската продукция на стоките, които са в сезона на производство и предлагане е по-голям. Количествата български ягоди, съставляват 62% от общия дял предлагани на пазара ягоди.

Незначителни са количествата на българските круши, едва 14%. Търгуваните български ябълки през май са 40% от общите продажби. *фигура 46*

фигура 46 Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. май 2022 г

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

Движението на кривата на ИТЦ¹² на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през настоящата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август.

През третата седмица на април този индекс стъпи на най-високото до момента ниво от 2,064 пункта и тези стойности са пикови за последните 20 години.

В началото на месец май кривата стартира от ниво 2,043 пункта. През следващите седмици стойностите започват плавно да намаляват. В края на месеца кривата стъпва на ниво от 1,861 пункта. Понижението на стойностите спрямо

¹² В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

първата седмица е 9%. В сравнение с предходния месец средномесечните стойностите са с 4,7% по-ниски, но заради високата база, от която стартира този индекс той е с 35% над нивото спрямо същия месец на предходната година. *фигура 47*

Върху движението на индекса през месеца рефлектира сезонното поевтиняване на голяма част от зеленчуците и плодовете, които са в активния сезон на производство и предлагане. *фигура 48*

фигура 47 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2021 г. – май 2022 г.

фигура 48 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – май 2022 г

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

През месец май преобладаващите трендове са низходящи при повечето зеленчуците. При цените на плодовете, които са в активен период на предлагане (в този анализ - ягодите) се наблюдава сезонно намаление.

Цените на домати, както на българските, така и на тези от внос поевтиняват спрямо предходния месец с 15%. Краставиците, както българските оранжерийни, така тези от внос поевтиняват на месечна база с 33 - 34%. Цените на салатите и зелето намаляват спрямо предходния месец с 15-16%, на зеления пипер с 27% и на зрелия чесън с 6%. В активния месец на производство и предлагане на пресни картофи, цената им пада на месечна база с 38%. С изчерпване на количествата картофи от старата реколта, цената им се повишава със 7%. Поскъпване спрямо предходния месец има при зрелия лук (3%), и при репите и зелето (5-6%).

През месец май цената на ягодите се понижава с 20%, лимоните поскъпват с 12%, а цените на ябълките и бананите се доближават до нивата от предходния месец. *Таблица 8, фигура 49*

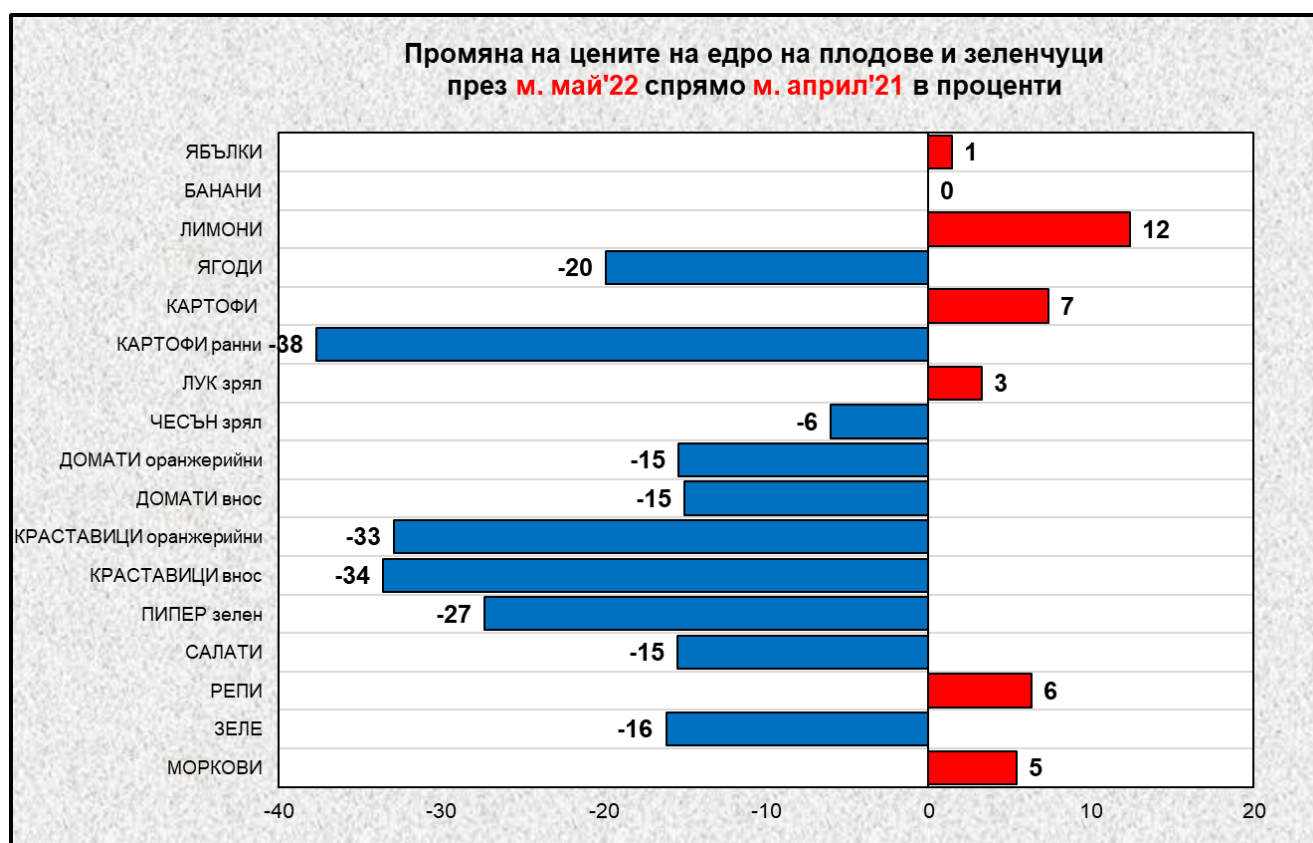
На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са с ясно изразени положителни трендове при почти всички плодове и зеленчуци.

Поскъпването на зеленчуците на годишна база е значително и е в интервала 20–82%. Най-голям ръст спрямо същия месец на предходната година е регистриран при вносните домати (82%). Цената на българските оранжерийни домати се е повишила със 74%. Поскъпване има и при краставиците, като при българските домати то е 20%, а при вносните съответно 27%. Повишение на цените на годишна база в диапазона 20-47% е отчетено при останалите зеленчуци, предмет на този анализ. Изключение от общата тенденция има само при зрелия чесън и зелето, чиито цени бележат спад на годишна база от 9-10%.

При цените на плодовете има поскъпване на годишна база на лимоните и бананите съответно със 7% и 21%, а промяната на цените на ябълките и ягодите е $\pm 1\%$. *Таблица 8, фигура 50*

Таблица 8 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за май на месечна и годишна база^{*13}

СТОКА	април'22	май'22			май'21		
	цена	цена	промяна в%	промяна в лв.	цена	промяна в%	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1.38	1.40	▲ 1	0.02	1.41	▼ -1	-0.01
БАНАНИ	2.54	2.54	■ 0	0.00	2.10	▲ 21	0.44
ЛИМОНИ	1.85	2.08	▲ 12	0.23	1.94	▲ 7	0.14
ЯГОДИ	5.79	4.64	▼ -20	-1.15	4.58	▲ 1	0.06
КАРТОФИ	0.95	1.02	▲ 7	0.07	0.71	▲ 44	0.31
КАРТОФИ ранни	3.21	2.00	▼ -38	-1.21	1.58	▲ 27	0.42
ЛУК зрял	0.92	0.95	▲ 3	0.03	0.78	▲ 22	0.17
ЧЕСЪН зрял	4.65	4.37	▼ -6	-0.28	4.88	▼ -10	-0.51
ДОМАТИ оранжерийни	4.49	3.80	▼ -15	-0.69	2.18	▲ 74	1.62
ДОМАТИ внос	3.59	3.05	▼ -15	-0.54	1.68	▲ 82	1.37
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	3.65	2.45	▼ -33	-1.20	2.04	▲ 20	0.41
КРАСТАВИЦИ внос	3.01	2.00	▼ -34	-1.01	1.58	▲ 27	0.42
ПИПЕР зелен	4.79	3.48	▼ -27	-1.31	2.36	▲ 47	1.12
САЛАТИ	0.97	0.82	▼ -15	-0.15	0.69	▲ 19	0.13
РЕПИ	0.79	0.84	▲ 6	0.05	0.69	▲ 22	0.15
ЗЕЛЕ	1.30	1.09	▼ -16	-0.21	1.20	▼ -9	-0.11
МОРКОВИ	1.10	1.16	▲ 5	0.06	0.94	▲ 23	0.22

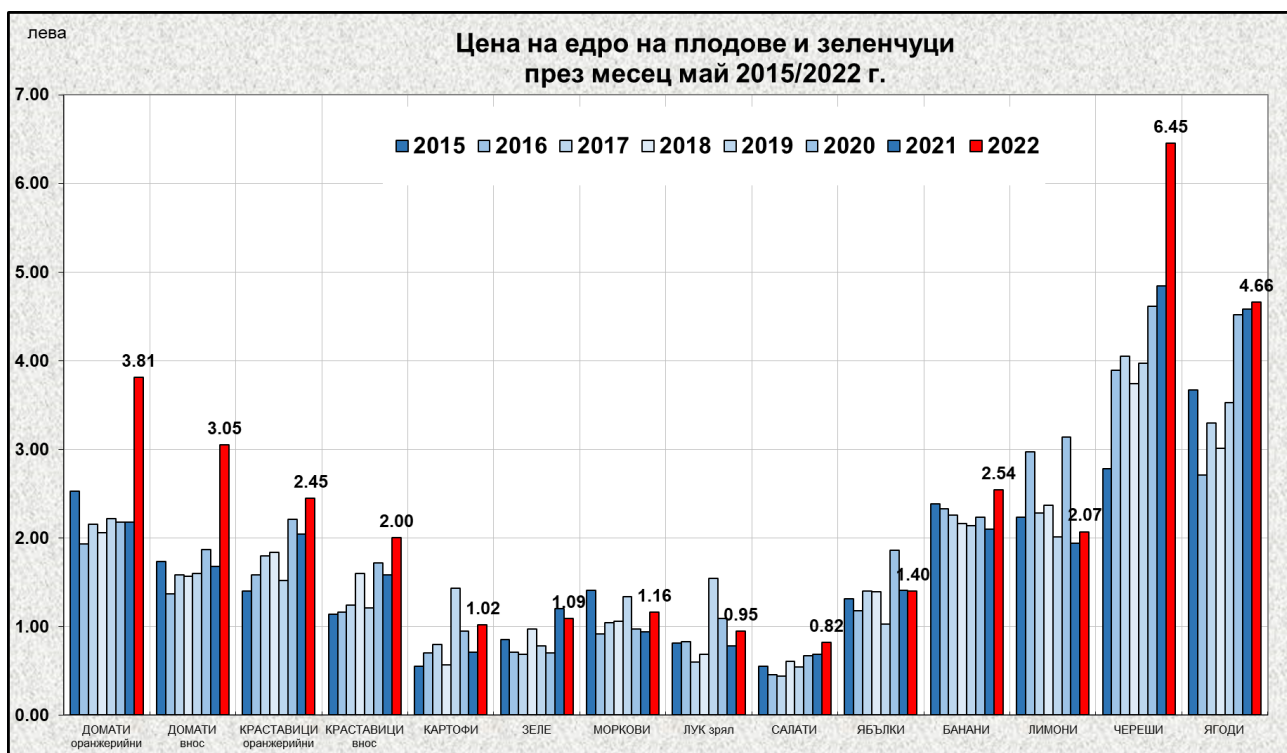
фигура 49 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. май'22 на месечна база

¹³ * Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

фигура 50 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. май'22 на годишна база

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през май 2015/2022 г.

фигура 51 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. май 2015/2022 г.

Таблица 9 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец май за периода 2015/2022 г.*¹⁴

май	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	САЛАТИ	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ЧЕРЕШИ	ЯГОДИ	стойност на единица продукт
2015	2.53	1.73	1.40	1.14	0.55	0.85	1.41	0.81	0.55	1.31	2.38	2.23	2.78	3.67	23
2016	1.93	1.37	1.58	1.16	0.70	0.71	0.92	0.83	0.46	1.18	2.33	2.97	3.89	2.71	23
2017	2.15	1.58	1.80	1.24	0.80	0.69	1.04	0.60	0.44	1.40	2.26	2.28	4.05	3.30	24
2018	2.06	1.57	1.84	1.60	0.57	0.97	1.06	0.69	0.61	1.39	2.16	2.37	3.74	3.01	24
2019	2.22	1.60	1.52	1.21	1.43	0.78	1.34	1.54	0.54	1.03	2.14	2.01	3.97	3.53	25
2020	2.18	1.87	2.21	1.72	0.95	0.70	0.97	1.09	0.67	1.86	2.23	3.14	4.61	4.52	29
2021	2.18	1.68	2.04	1.58	0.71	1.20	0.94	0.78	0.69	1.41	2.10	1.94	4.84	4.58	27
2022	3.81	3.05	2.45	2.00	1.02	1.09	1.16	0.95	0.82	1.40	2.54	2.07	6.45	4.66	33

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. май 2022 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2015 – 2022 г.) показва следните тенденции: *Таблица 9, фигура 51*

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. май на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносите.

- Цените на краставиците и доматиите минават значително над нивата от предходните години на периода.

- Цените на картофите се доближават до нивата от 2020 и 2021 г. Най-висока цена на картофите е регистрирана през месец май 2019 г.

- Цените на морковите през тази година остават под нивата от 2015 и 2019 г.

- Зрелият лук се търгуват на по-ниски нива, спрямо същия месец на 2020 и 2019 г., когато са отчетени пикови стойности.

- През месец май тази година салатите са се търгували на най-високи цени.

- Цените на едро на ябълките през май 2022 г. са по-ниски спрямо същия месец на 2020 г., остават над нивата, регистрирани през 2019 г. и се доближават до нивата от останалите години на анализирания период.

¹⁴ * Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините на периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на стоките за съответната година

- Цените на бананите през месец май тази година бележат ръст спрямо същия месец на предходните седем години. Покачване на цените на бананите се наблюдава и на международния пазар
- Цената на лимоните се доближава до цените от 2015, 2019 и 2021 г. и остава много под ценовите равнища през 2016 и 2020 г.
- Цените на ягодите през тази година са близки до нивата от предходните три години.
- В началото на активния сезон на предлагане на череши, тяхната цена е значително по-висока от същия месец на предходния период.

Анализът на стойността за единица продукт на 14 плодове и зеленчуци, включени в потребителската кошница показва, че през месец май 2022 г. сумата е 33 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 6 пункта (22%).

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2015 – 2022 г.
Таблица 4, фигура 13

• **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на домати и краставиците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони при домати е 53%, а при краставиците 57%.

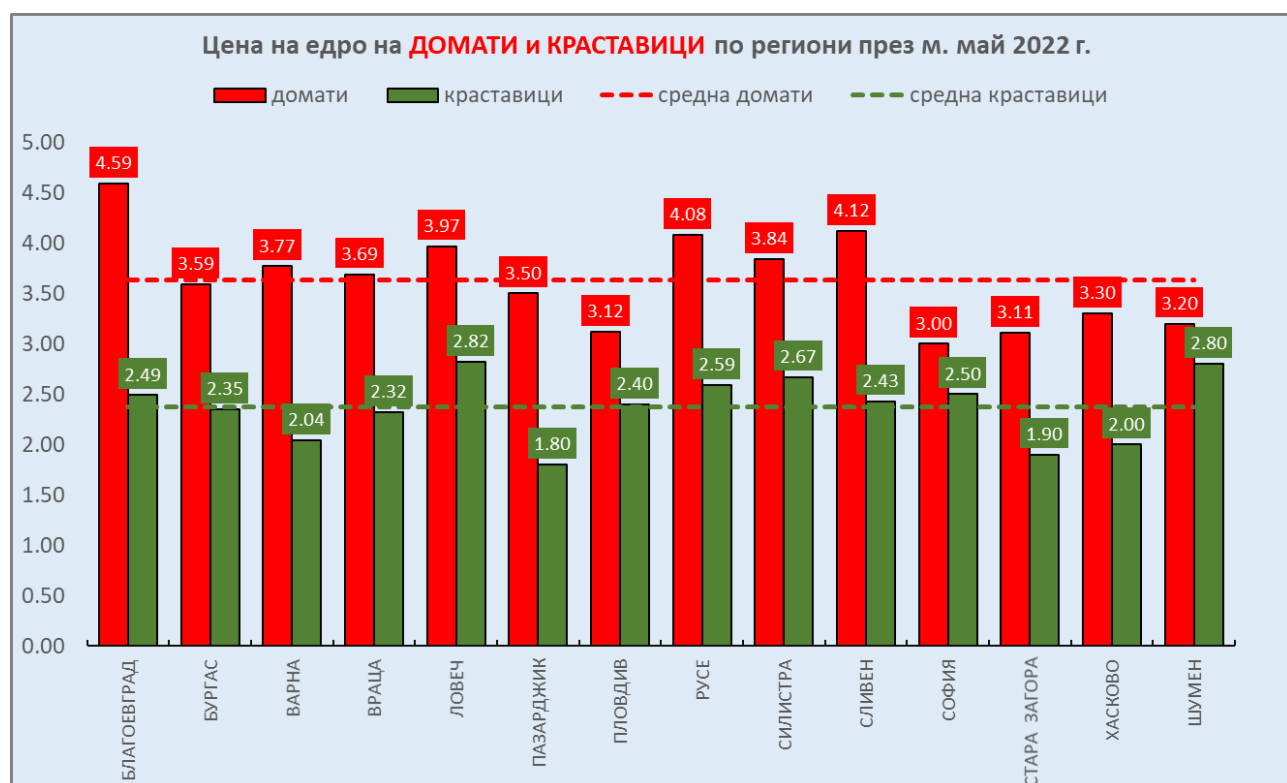
Таблица 10, фигура 52

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Благоевград (4,59 лв./кг), а най-ниските съответно в област София (3,00 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати са 3,63 лв./кг. В 50% от областите цената е била по-висока от средната, в една област цената е била на нивото на средната за страната, а маржът е 53%.

Краставиците са се търгували на най-високи цени в Ловеч (2,82 лв./кг), а най-ниските цени през май са регистрирани на тържищата в Пазарджик – 1,80 лв./кг. При средна за страната цена на краставиците за месеца 2,37 лв./кг, в 57% от областите цената е била по-висока, в две области цената е била на нивото на средната за страната, а маржът на цените в различните региони е 57%.

Таблица 10 Цени на едро на зеленчуци по области през май 2022 г.*¹⁵

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▲ 4.59	3.63	26	▲ 2.49	2.37	5
БУРГАС	■ 3.59	3.63	-1	▼ 2.35	2.37	-1
ВАРНА	▲ 3.77	3.63	4	▼ 2.04	2.37	-14
ВРАЦА	▲ 3.69	3.63	2	▼ 2.32	2.37	-2
ЛОВЕЧ	▲ 3.97	3.63	9	▲ 2.82	2.37	19
ПАЗАРДЖИК	▼ 3.50	3.63	-4	▼ 1.80	2.37	-24
ПЛОВДИВ	▼ 3.12	3.63	-14	▲ 2.40	2.37	1
РУСЕ	▲ 4.08	3.63	12	▲ 2.59	2.37	9
СИЛИСТРА	▲ 3.84	3.63	6	▲ 2.67	2.37	13
СЛИВЕН	▲ 4.12	3.63	13	▲ 2.43	2.37	3
СОФИЯ	▼ 3.00	3.63	-17	▲ 2.50	2.37	5
СТАРА ЗАГОРА	▼ 3.11	3.63	-14	▼ 1.90	2.37	-20
ХАСКОВО	▼ 3.30	3.63	-9	▼ 2.00	2.37	-16
ШУМЕН	▼ 3.20	3.63	-12	▲ 2.80	2.37	18

фигура 52 Цени на едро на домати и краставици през м. май 2022 г. по области

¹⁵ * Символите в клетките с цените визуализират движението на цената за съответната стока в различните области под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

Таблица 11 Цени на едро на плодове по области през май 2022 г.*¹⁶

ОБЛАСТ	ЯБЪЛКИ	средна ябълки	изменение прямо средната	ЯГОДИ	средна ягоди	изменение прямо средната	ЧЕРЕШИ	средна череша	изменение прямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▲ 2.15	1.77	21	▲ 6.49	4.52	44		4.22	
БУРГАС	■ 1.78	1.77	1	▲ 5.54	4.52	23	▲ 6.80	4.22	61
ВАРНА	▲ 2.11	1.77	19	▲ 4.65	4.52	3	▲ 5.14	4.22	22
ВРАЦА	▼ 1.45	1.77	-18	▲ 5.21	4.52	15	▲ 4.94	4.22	17
ЛОВЕЧ	▲ 1.80	1.77	2	▼ 4.00	4.52	-12	▼ 4.00	4.22	-5
ПАЗАРДЖИК		1.77		▼ 3.80	4.52	-16	▼ 2.50	4.22	-41
ПЛОВДИВ		1.77		▼ 3.73	4.52	-17	▼ 2.95	4.22	-30
РУСЕ	▼ 1.46	1.77	-18	▼ 4.05	4.52	-10	▼ 4.04	4.22	-4
СИЛИСТРА	▼ 1.51	1.77	-15		4.52		▲ 5.55	4.22	32
СЛИВЕН	▲ 2.60	1.77	47	▼ 3.69	4.52	-18	▼ 2.50	4.22	-41
СОФИЯ	▼ 1.16	1.77	-34	▼ 3.33	4.52	-26	▲ 5.00	4.22	18
СТАР ЗАГОРА	▼ 1.40	1.77	-21	▼ 3.79	4.52	-16	▼ 3.67	4.22	-13
ХАСКОВО	▲ 1.99	1.77	12	▼ 4.43	4.52	-2	▼ 3.50	4.22	-17
ШУМЕН	▲ 1.87	1.77	6	▲ 6.00	4.52	33		4.22	

Наблюденията на цените по региони на плодовете показват, че разликите в цените в страната са в диапазона 95-172% като най-големият марж е при цената на черешите. Таблица 11, фигура 53

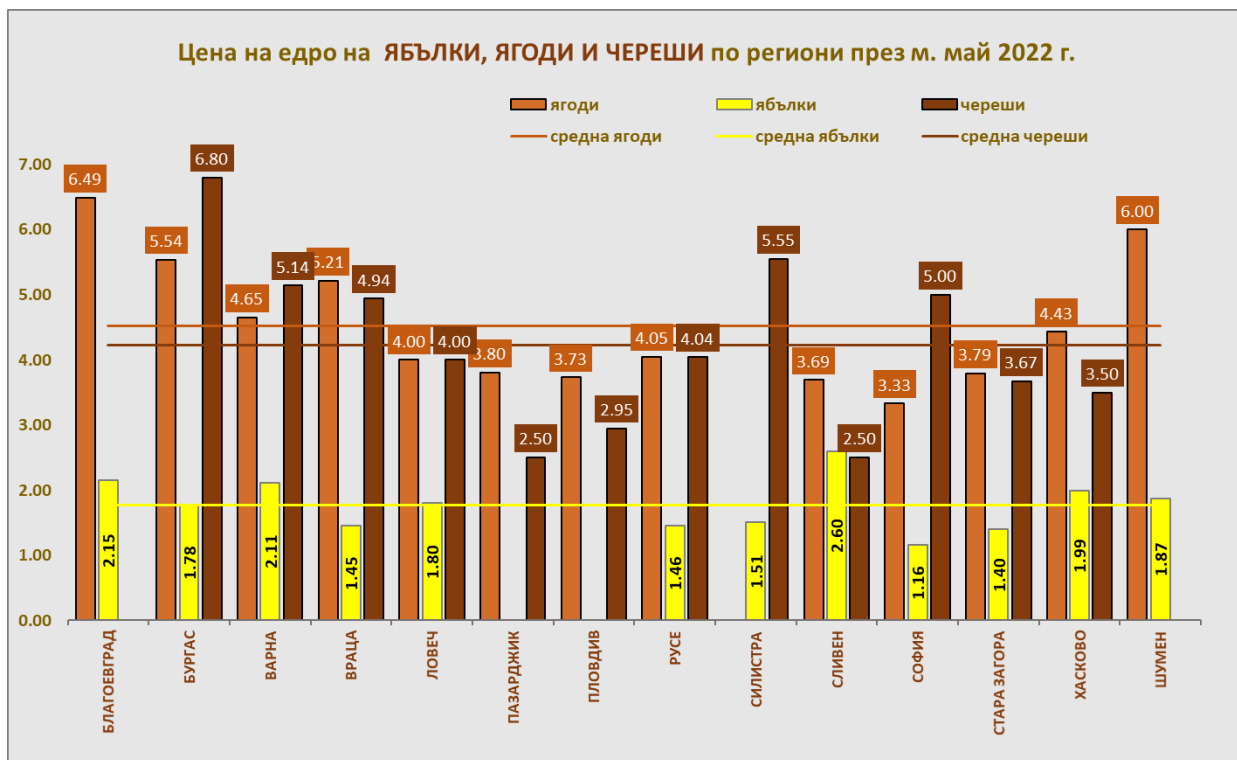
При средна цена на черешите през месеца 4,22 лв./кг, най-високите цени са регистрирани в Бургас (6,80 лв.), а минималните съответно са били в Пазарджик и Сливен – 2,50 лв. Отклоненията в цените на черешите в различните региони са 172%, а в 42% от областите цената е над средната за страната.

Наблюденията на цените на ябълките по региони през май показват, че при средна цена за месеца 1,77 лв./кг, най-високата цена е регистрирана на стоковите тържища в област Сливен – 2,60 лв./кг, а най-ниска в София – 1,16 лв./кг. В 50% от областите цената е над средната за страната, а в една област тя се доближава до средната за страната. Маржът между цените в отделните области е 124%.

Ягодите са се търгували през месеца най-скъпо в област Благоевград (6,49 лв./кг), а най-евтини са били в област София (3,33 лв./кг), при средна цена на ягоди 4,52 лв./кг. В 38% от областите цената е била над средната за страната, а отклоненията в цените в различните области е 95%.

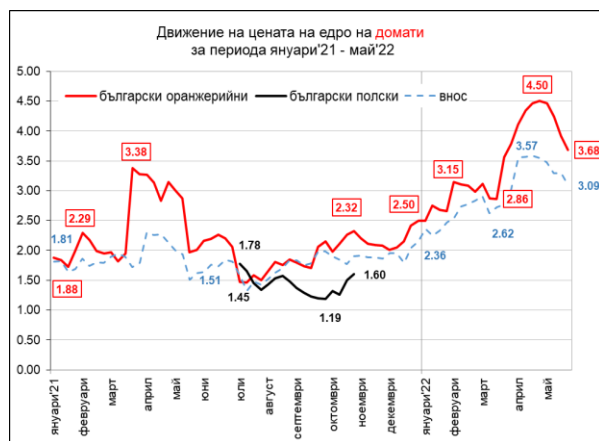
Отклоненията в цените на плодовете в различните региони се дължи на различените сортове, които се търгуват, както и в различното качество на предлаганите плодове.

¹⁶ * Оцветяването в клетките с цените визуализира градацията в големината на цената на съответната стока в различните области. Символите в същата колона показват отклоненията от средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

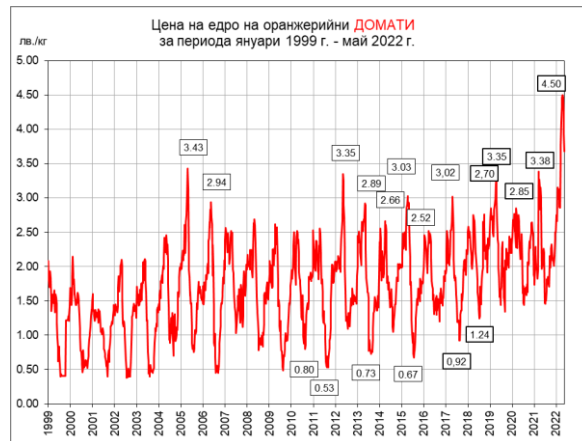

фигура 53 Цени на едро на плодове през м. май 2022 г. по области

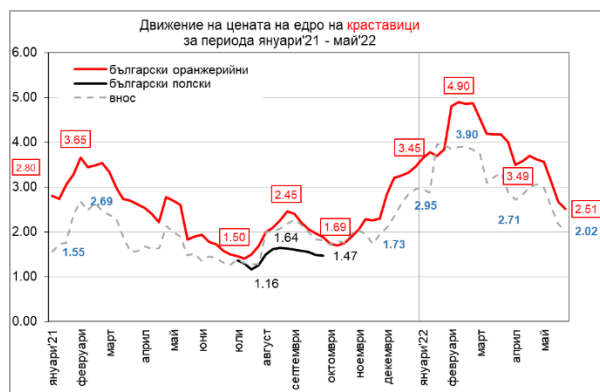
- Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци**

фигура 54

фигура 55

фигура 56

фигура 57

фигура 58

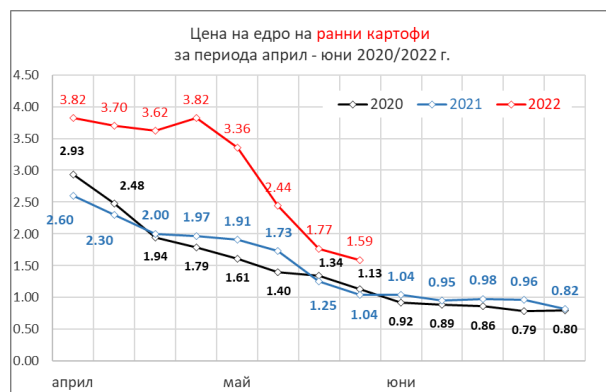
фигура 59

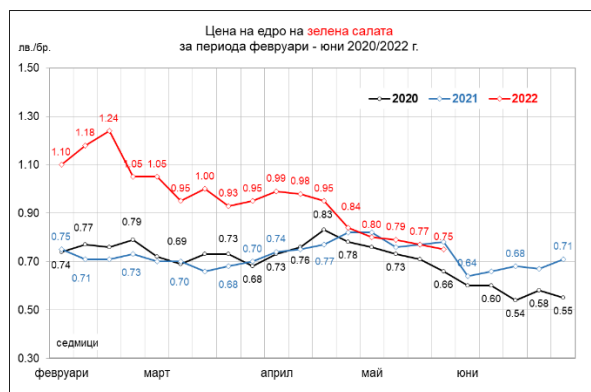
фигура 60

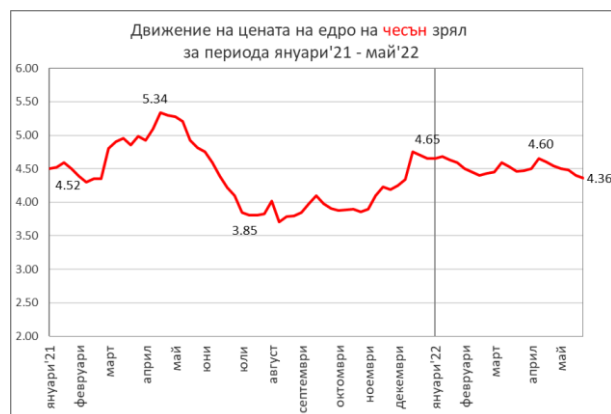
фигура 61

фигура 62

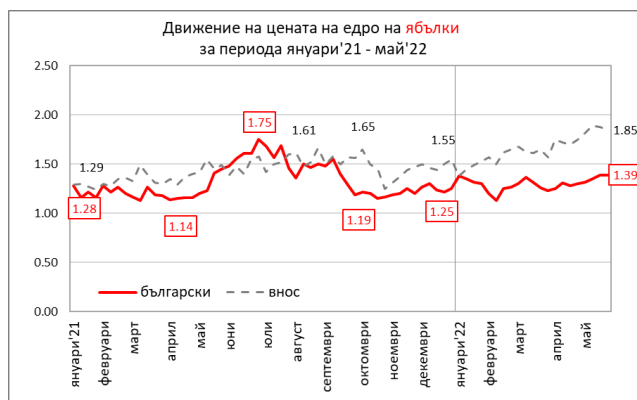
фигура 63

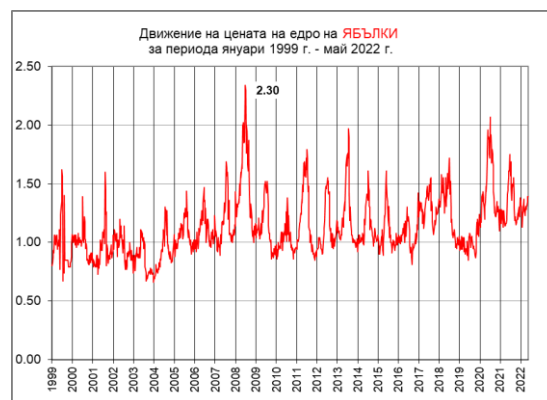
фигура 64

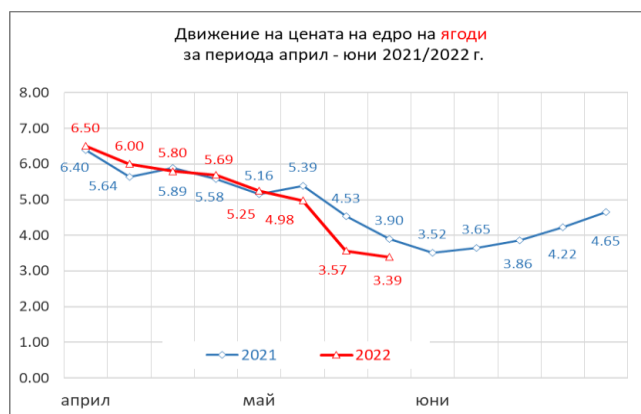
фигура 65

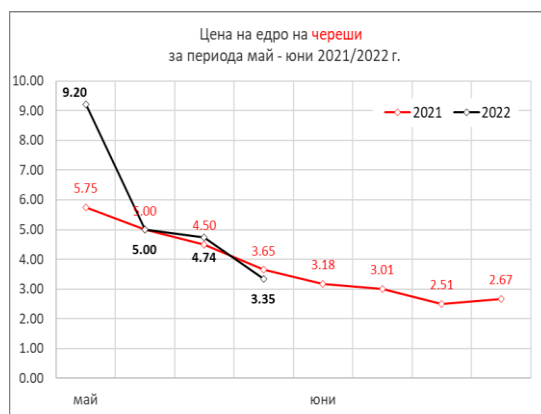
фигура 66

фигура 67

фигура 68

фигура 69

фигура 70

фигура 71

фигура 72

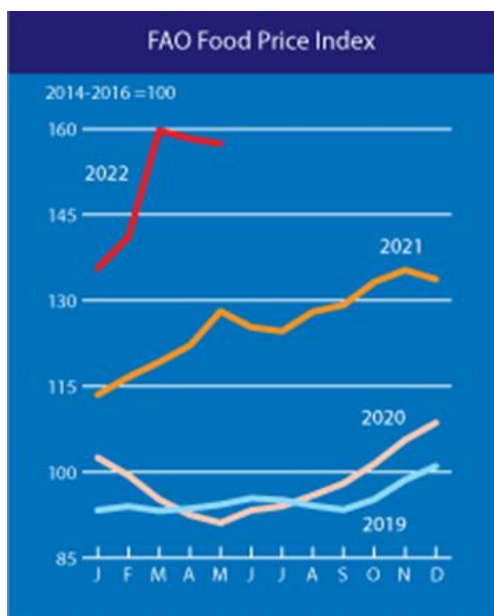
Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН¹⁷

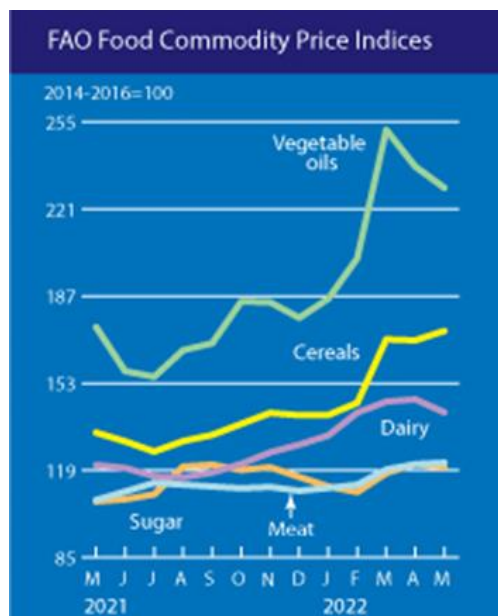
През май Индексът на цените на храните¹⁸ на FAO (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) продължава да пада за втори пореден месец. *фигура 73*

¹⁷ [Food and Agriculture Organization of the United Nations](https://www.fao.org/)

¹⁸ FFPI – FAO Food Price Index

фигура 73 ФАО индекс през май'22

фигура 74 ФАО индекс на храните през май'22

Таблица 12 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към май 2022 г. ^{*19}

FAO MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2014-2016=100)						
Date	Food Price Index	Meat	Dairy	Cereals	Oils	Sugar
2021-01	113.5	96.0	111.2	125.0	138.9	94.2
2021-02	116.6	97.8	113.1	126.1	147.5	100.2
2021-03	119.2	100.8	117.5	123.9	159.3	96.2
2021-04	122.1	104.3	119.1	126.2	162.2	100.0
2021-05	128.1	107.4	121.1	133.7	174.9	106.8
2021-06	125.3	110.7	119.9	130.3	157.7	107.7
2021-07	124.6	114.1	116.7	126.3	155.5	109.6
2021-08	128.0	113.5	116.2	130.4	165.9	120.5
2021-09	129.2	112.7	118.1	132.8	168.6	121.2
2021-10	133.2	112.0	121.5	137.1	184.8	119.1
2021-11	135.3	112.5	126.0	141.4	184.6	120.2
2021-12	133.7	111.0	129.0	140.5	178.5	116.4
2022-01	135.6	112.1	132.6	140.6	185.9	112.7
2022-02	141.1	113.4	141.5	145.3	201.7	110.5
2022-03	159.7	119.3	145.8	170.1	251.8	117.9
2022-04	158.3	121.4	146.7	169.7	237.5	121.5
2022-05	157.4	122.0	141.6	173.4	229.3	120.3

Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.²⁰

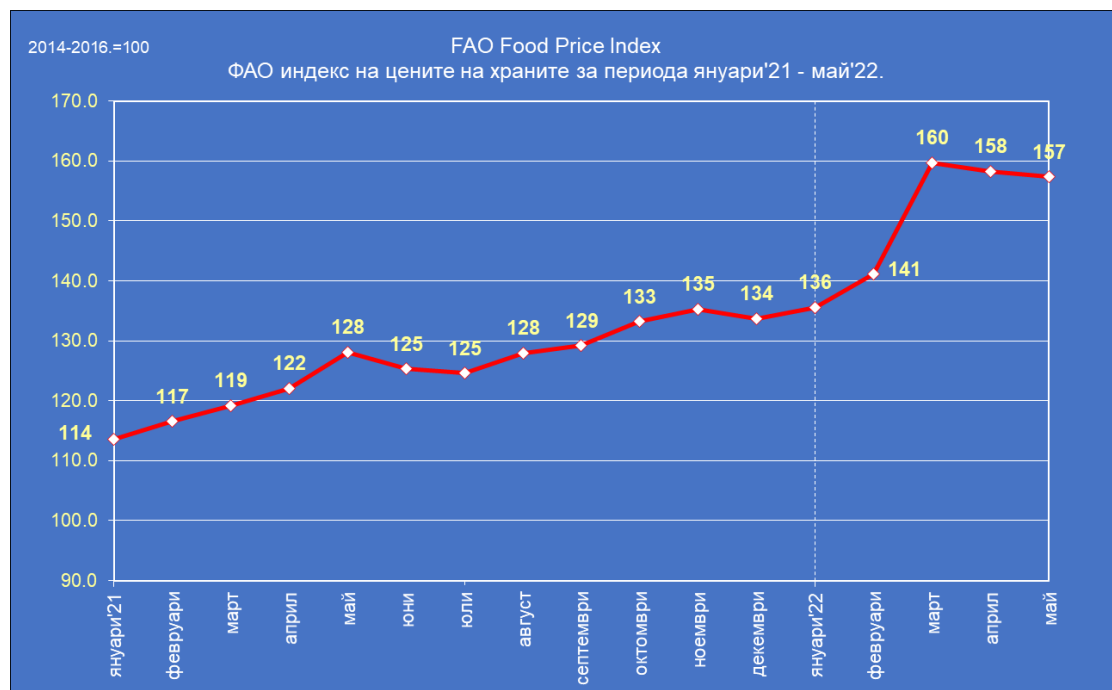
Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през май е средно 157,4 пункта, което е с 0,9 пункта (0,6 %) по-малка спрямо април. Този спад

¹⁹ *Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

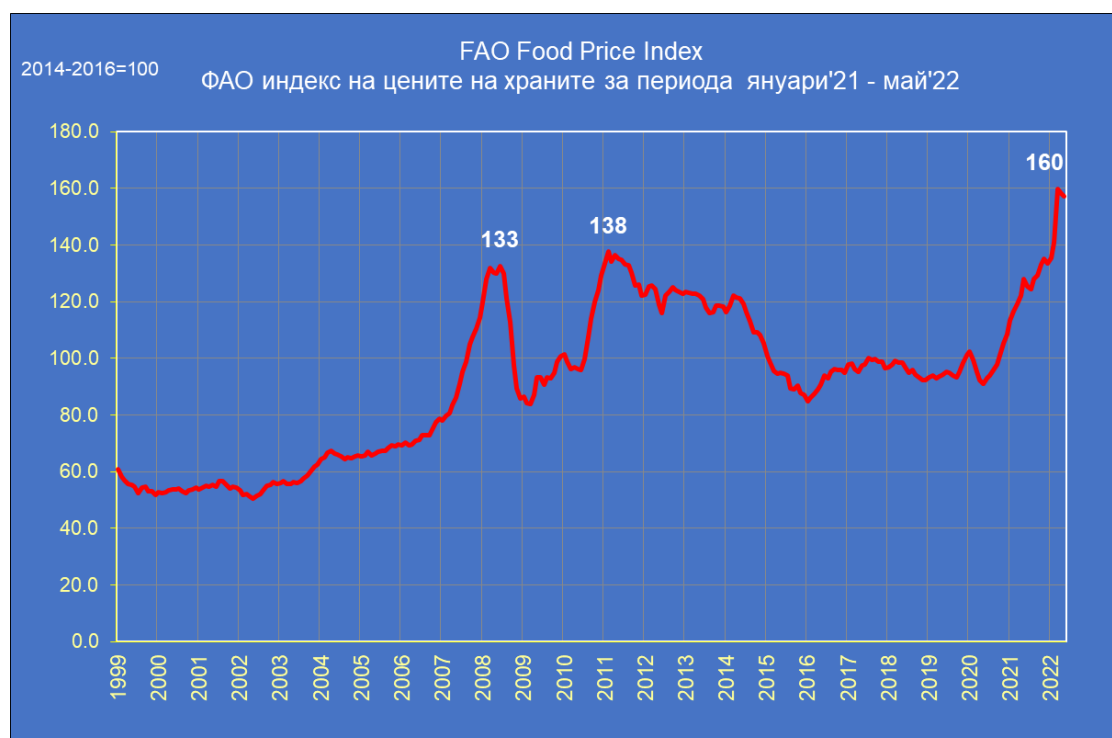
²⁰ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

се наблюдава за втори пореден месец, но показателят е с 29,2 пункта (22,8 %) по-висок спрямо съответния период на миналата година. Основният фактор за този спад е понижението на индексите на цените на растителните масла и млечните продукти. В същото време индексите на цените на зърно и месо се повишават.

Таблица 12, фигура 76, фигура 75

фигура 75 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2021 г. – май 2022 г.

фигура 76 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – май 2022 г.

- **Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)²¹**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд²² отразява движението на цените на хранителните стоки²³ и включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

Поради по-различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в движението на кривите на двата индекса (ФАО и МВФ), но като цяло тенденциите им са сходни.

Таблица 13 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към май 2022 г.*²⁴

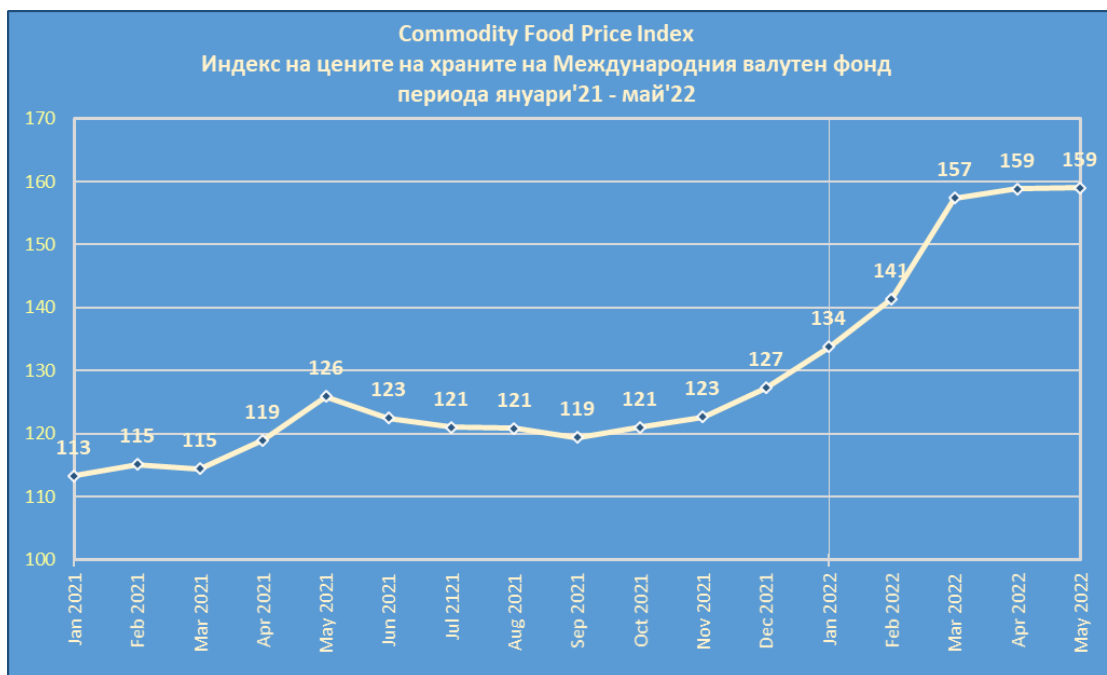
Commodity Food Price Index - Monthly Price		
Month	Price	Change
Jan 2021	113.32	7%
Feb 2021	115.15	2%
Mar 2021	114.50	-1%
Apr 2021	119.04	4%
May 2021	125.91	7%
Jun 2021	122.53	-3%
Jul 2021	121.08	-1%
Aug 2021	120.89	0%
Sep 2021	119.39	-1%
Oct 2021	121.06	1%
Nov 2021	122.68	1%
Dec 2021	127.31	4%
Jan 2022	133.82	5%
Feb 2022	141.36	6%
Mar 2022	157.35	11%
Apr 2022	158.87	1%
May 2022	159.04	0%

²¹ <https://www.imf.org/en/Home>

²² Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi)

²³ Индексът на МВФ включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

²⁴ *Оцветяването в клетките в колоната на цената визуализира движението на индекса през месеците, а в колоната на промяната, съответно изменението в двете посоки спрямо предходния месец

фигура 77 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'21 – май'22

През м. май стойността на този индекс е 159,04 пункта и се доближава до нивото от предходния месец. В периода януари – април е отчетен ръст от 25 пункта (18,7%). На годишна база индексът се е повишил с 33 пункта (26%). Таблица 13, фигура 77

Въпреки стабилизирането на индекса, през април и май са достигнати пикови за последните години нива. фигура 78

фигура 78 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – май'22

- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО²⁵ през май е 173,4 пункта, което е с 3,7 пункта (2,2 %) повече от април е с 39,7 пункта (29,7 %) по-висока спрямо май 2021 г.

Световните цени на пшеницата продължават да се покачват за четвърти пореден месец, като ръстът през май възлиза на 5,6% и 56,2% спрямо миналата година. Това ниво е само с 11% по-ниско от рекорда от март 2008 г. Скокът в цените на пшеницата се дължи на забраната за износ на Индия поради опасения относно състоянието на културите в някои от страните с най-голям износ, както и по-ниското очаквано производство в Украйна в резултат на войната.

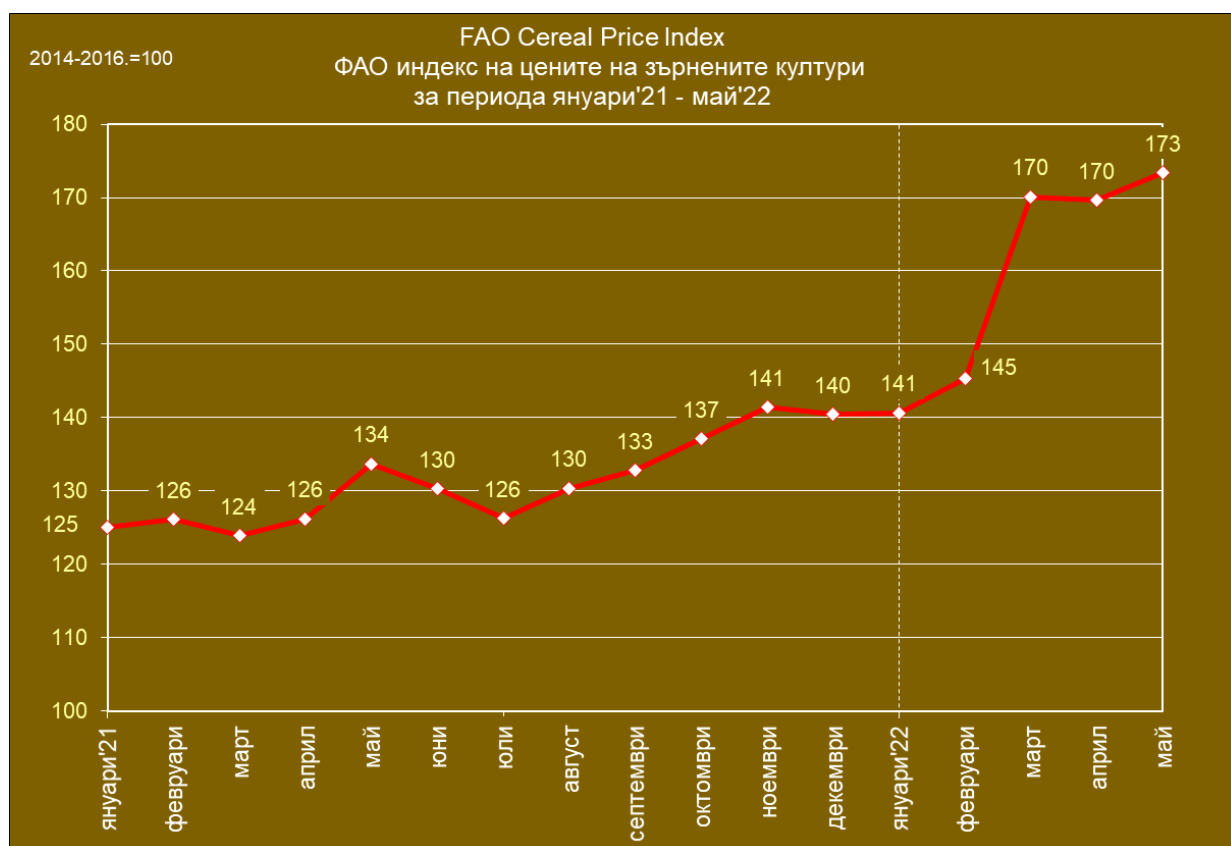
Световните цени на фуражното зърно намаляват през май с 2,1%, но остават с 18,1% по-високи от миналата година. С известното подобрене на условията на реколтата в Съединените американски щати, сезонното увеличение на доставките от Аржентина и наближаващото начало на основната реколта от царевица в Бразилия, цените на това зърно паднаха с 3,0%, но все още са с 12,9% по-високи от нивата от май 2021 г.

Световните цени на соргото също са намаляват с 3,1% през май, но повлияни от ценовите промени на пазарите на пшеница и опасенията за реколтата в Европейския съюз, цените на ечемика се повишиха с 1,9 %.

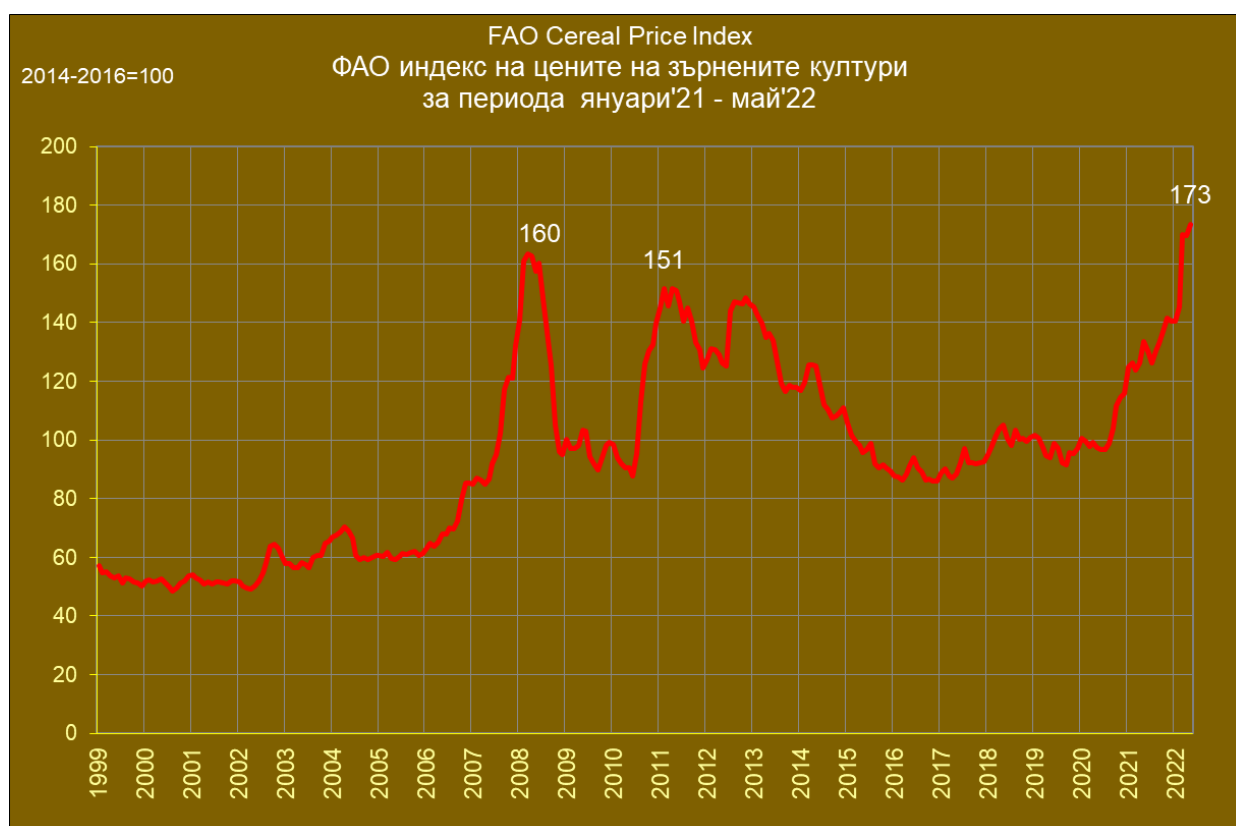
През май световните цени на ориза продължиха да растат за пети пореден месец. Котировките се повишиха във всички основни сегменти на тези пазари, но цените на най-популярните индийски сортове на пазара нараснаха най-малко (2,6 %) през месеца поради големите обеми на доставки, особено в Индия. *фигура 79*

Преди достигането на пиковите стойности през март 2022 г., най-високите стойности на този индекс са регистрирани в началото на 2008 г. (160 пункта) *фигура 80*

²⁵ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевицата и ориза

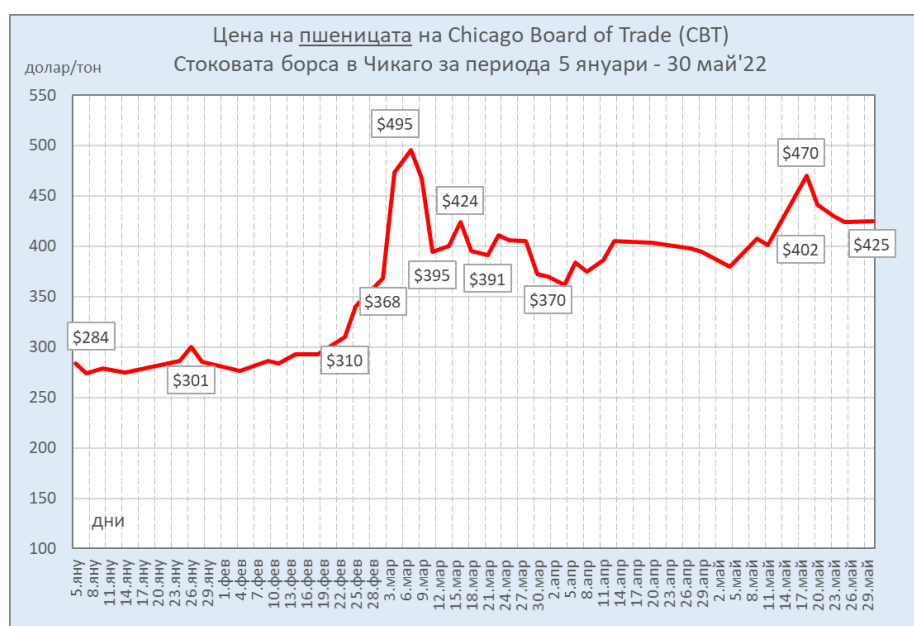
фигура 79 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'21 - май'22

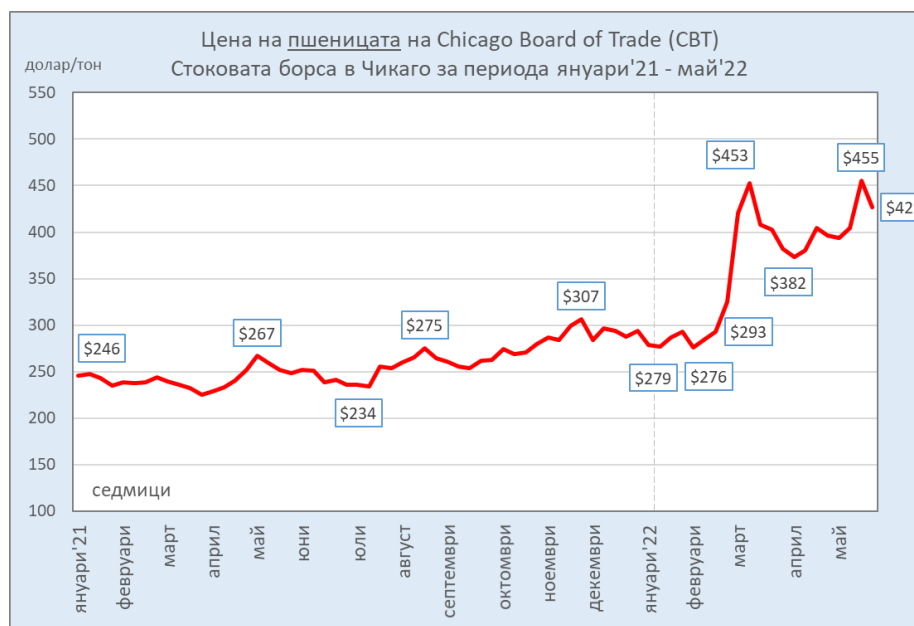
фигура 80 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 - май'22

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго²⁶ през м. май стартира от ниво 394 долар/тон и след устойчив възходящ тренд през целия месец, през последната седмица стъпва на ниво от 427 долар/тон, като увеличението на стойностите спрямо началото на месеца е 8%. В сравнение със същия период на миналата година средномесечната цена за месец май тази година е със 163 пункта (63%) по-висока. *фигура 82*

През месец на май (на 7 май) 2022 г. са достигнати най-високите стойности за последните години - 495 дола/тон. На най-ниски нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. *фигура 81, фигура 83*

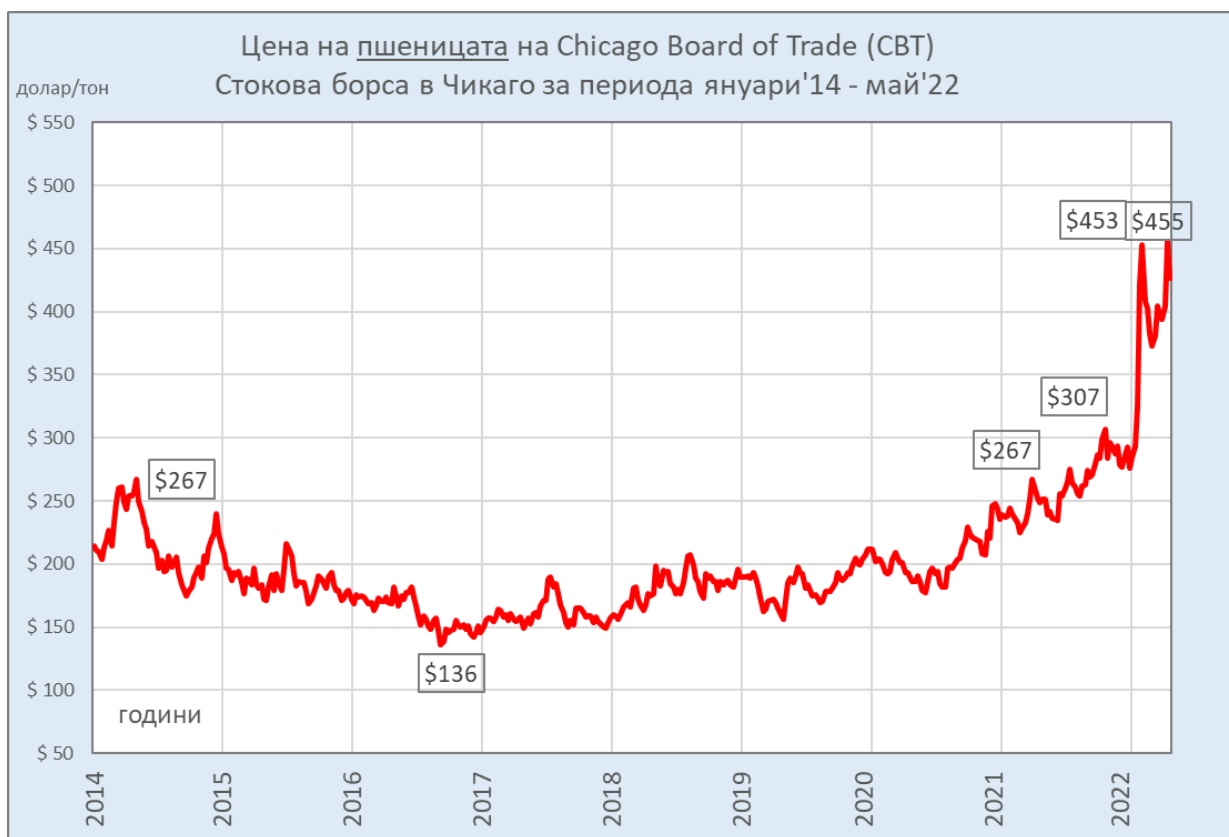

фигура 81 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари – май'22

фигура 82 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – май'22

²⁶ <https://www.cmegroup.com/>

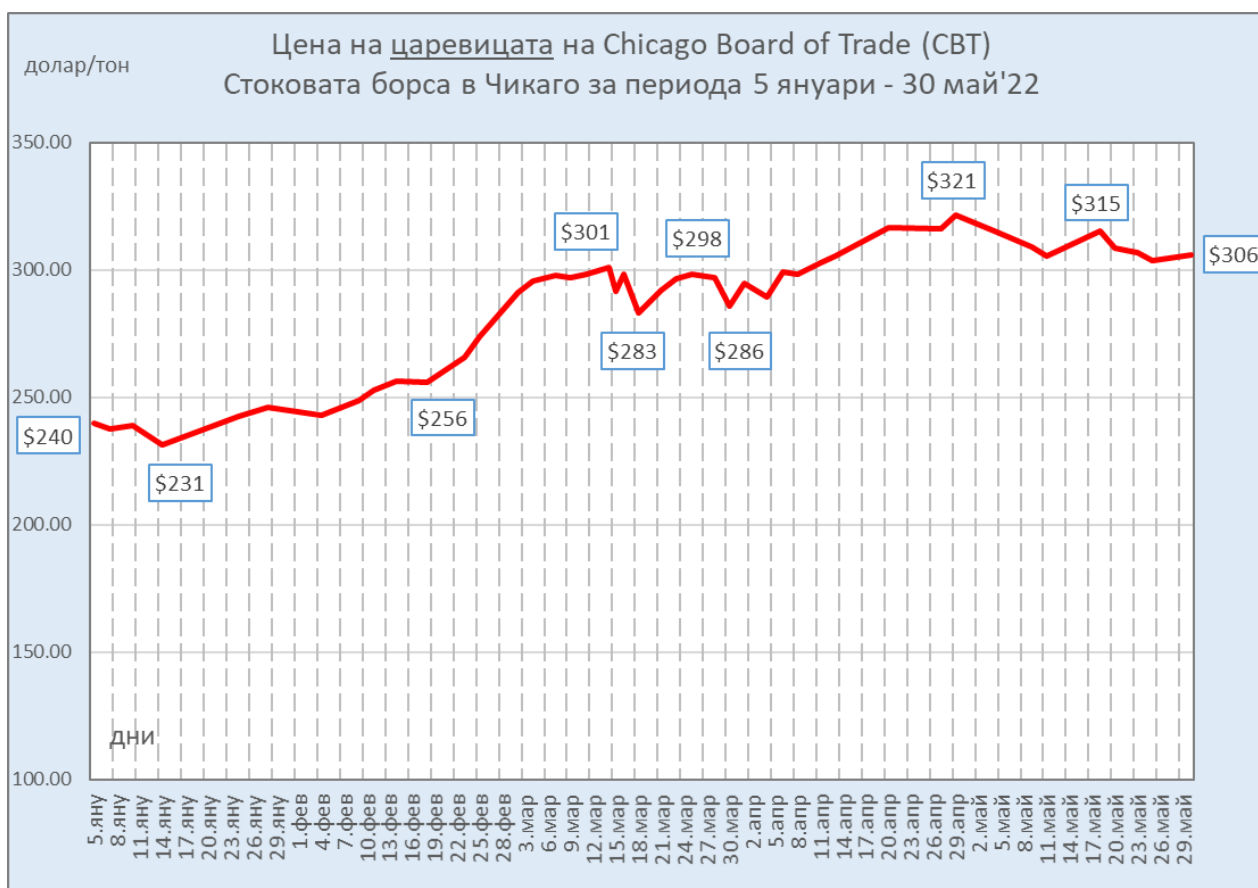
фигура 83 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – май'22

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през първата седмица на юли 2021 г. достига пикови до онзи момент нива от 272 долар/тон. През следващите два месеца стойностите бележат рязък спад, но от началото на септември същата година трендът отново се обръща и се запазва и до месец април 2022 г., когато през последната седмица на месеца цената стъпва на ниво от 319 долара. Регистрираната най-висока цена е на 29 април – 321 долара. *фигура 84*

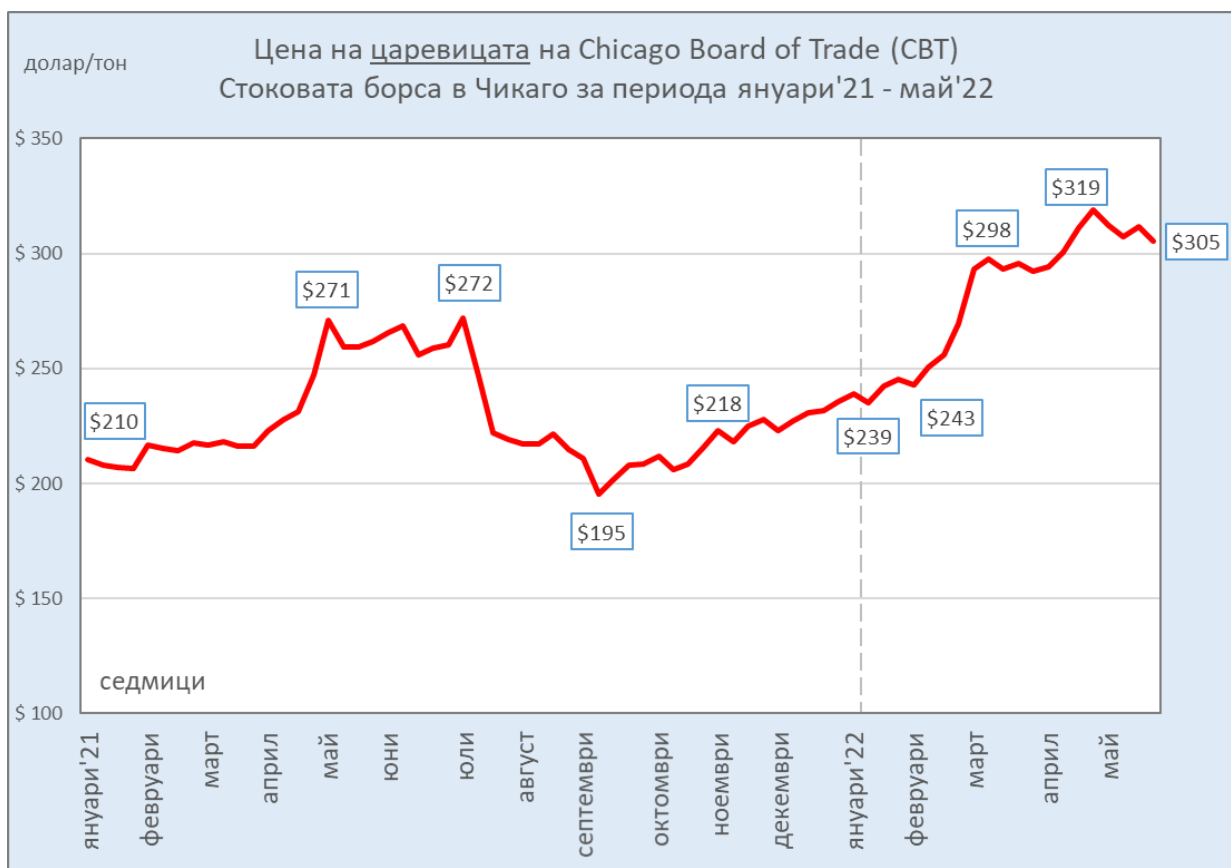
В началото на месец май 2022 г. кривата стартира от 312 долар/тон, след което стойностите с известни отклонения в двете посоки започват да се понижават. През последната седмица на месеца цената на царевичата на борсата в Чикаго е 305 долара. Спрямо края на април е отчетен спад от 4.4%.

Въпреки наблюдаваното понижение на цената през май, на годишна база е отчетено посъпването е 17,5% (46 пункта). *фигура 85*

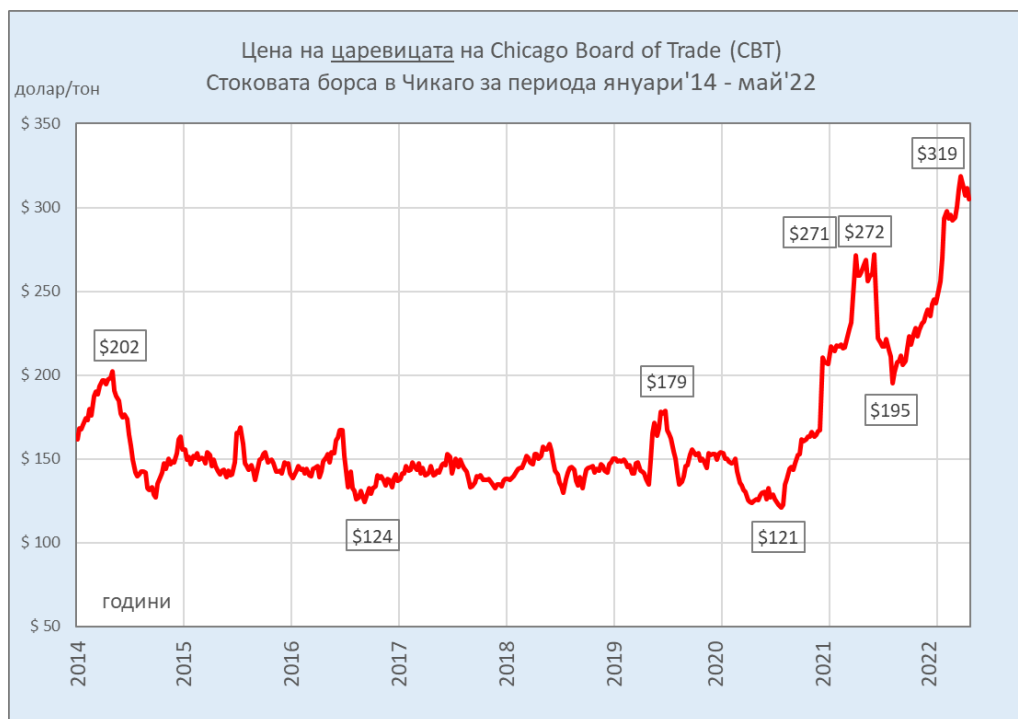
Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите, достигнати през месеците април и юли 2021 г. През месец април настоящата година са достигнати нови пикови нива, които са най-високите, регистрирани през последните години. Най-ниските регистрирани нива са през лятото на 2020 г. *фигура 86*

фигура 84 Цена на царевицата на Чикагската стокова борса за периода януари – май'22

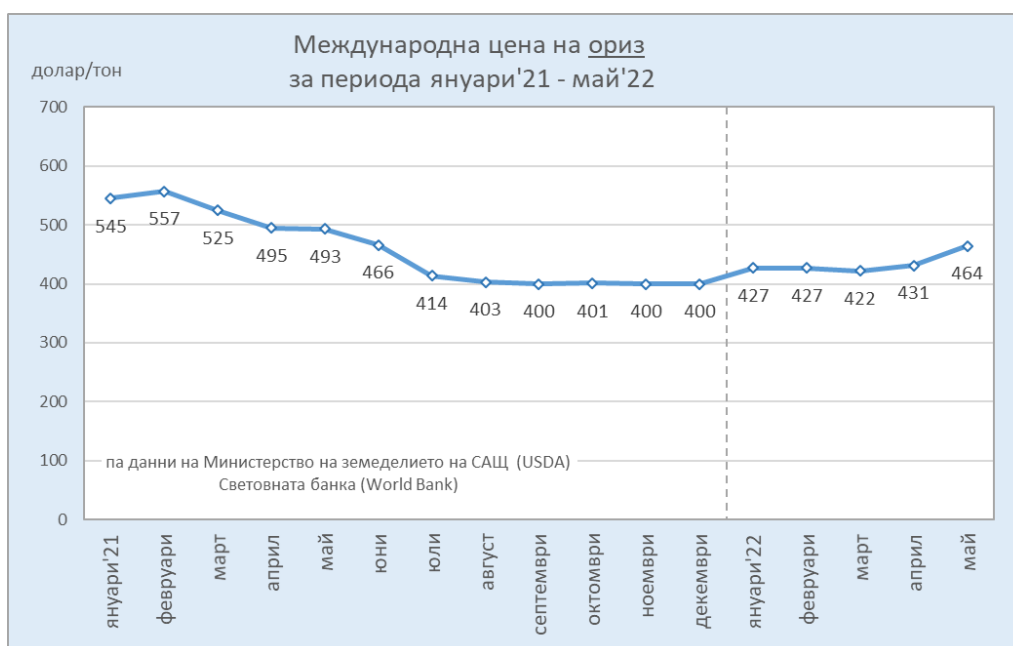
фигура 85 Цена на царевицата на Чикагската стокова борса за периода януари'21 – май'22

фигура 86 Цена на царевицата на Чикагската борса за периода януари'14 – май'22

През месец май международната цена на ориза по данни на Министерство на земеделието на САЩ (USDA)²⁷ е 464 доллар/тон. Наблюдава се ръст спрямо предходния месец от 33 долара (7.7%) На годишна база е отчетен спад на стойностите от 6% (29 долара). *фигура 87*

Пиковите стойности на международната цена на ориза са регистрирани през 2008 г. – 907 доллар/тон. *фигура 88*

фигура 87 Международна цена на ориз за периода януари'21 – май'22

²⁷ <https://www.usda.gov/>

фигура 88 Международна цена на ориз за периода януари'99 – май'22

• **Международни цени на растителните масла**

Индексът на цените на растителните масла на ФАО²⁸ през месец май е 229,3 пункта, което е спад от 8,3 пункта (3,5 %) спрямо предходния месец, но все още е доста над нивото от май миналата година.

Този месечен спад отразява падащите цени на палмово, слънчогледово, соево и рапично масло.

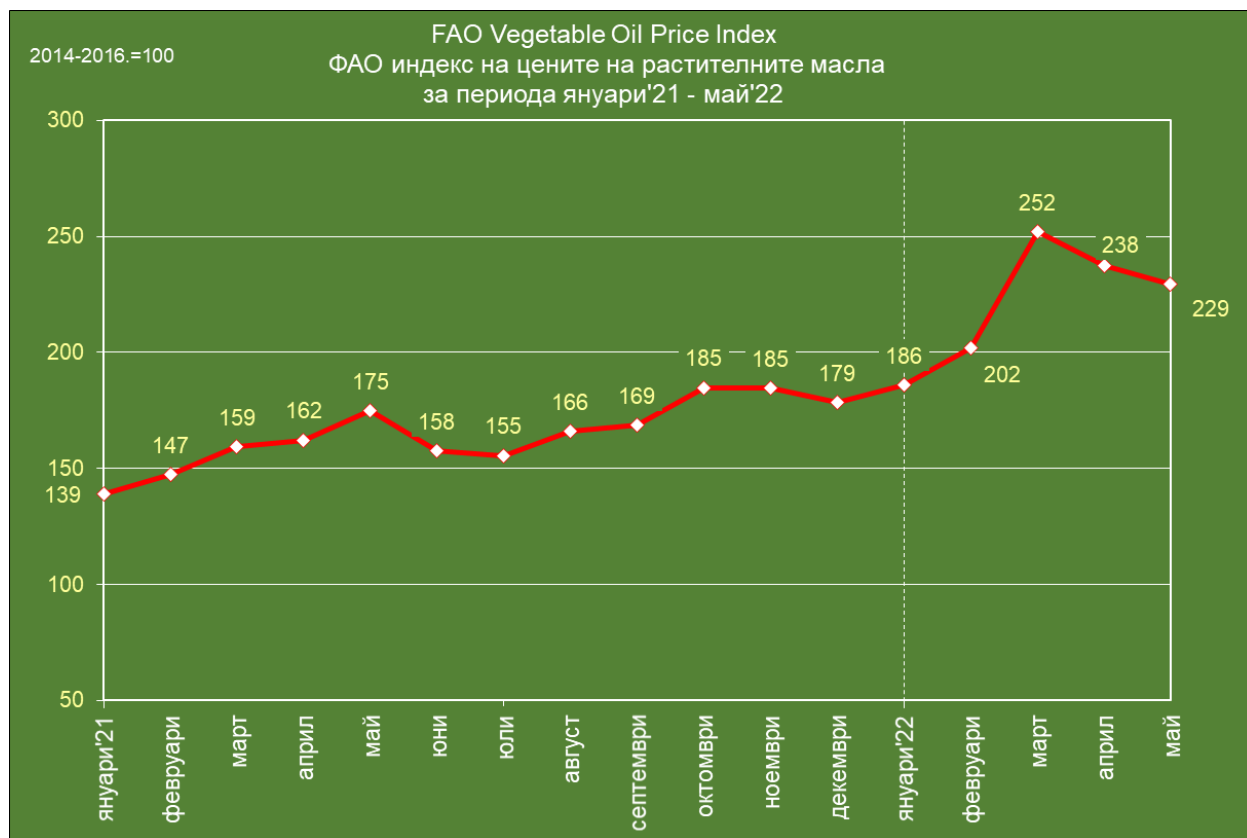
Световните цени на палмовото масло леко се понижиха през май. В допълнение към по-ниското търсене, премахването на краткосрочната забрана за износ на палмово масло от Индонезия също спомогна за понижаване на цените. По-нататъшният им спад, обаче беше възпрепятстван от продължаващата несигурност относно перспективите за износ от тази страна.

В същото време глобалните котировки за слънчогледово олио паднаха от последните рекордни нива, тъй като запасите продължават да растат в Украйна поради логистични трудности.

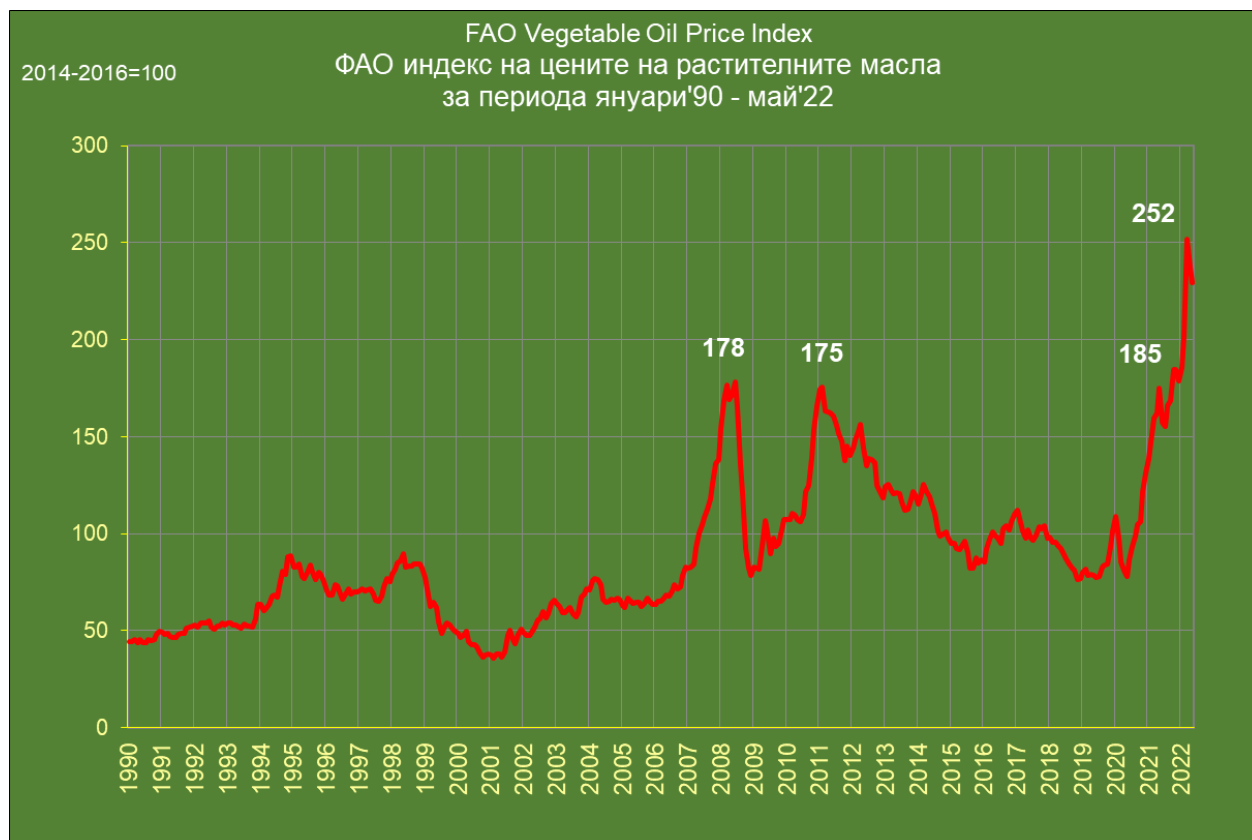
Глобалните цени на соевото и рапичното масло също леко се понижиха през май, главно поради слабото търсене на внос във връзка с нарастващите разходи през последните няколко месеца. *фигура 89*

²⁸ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

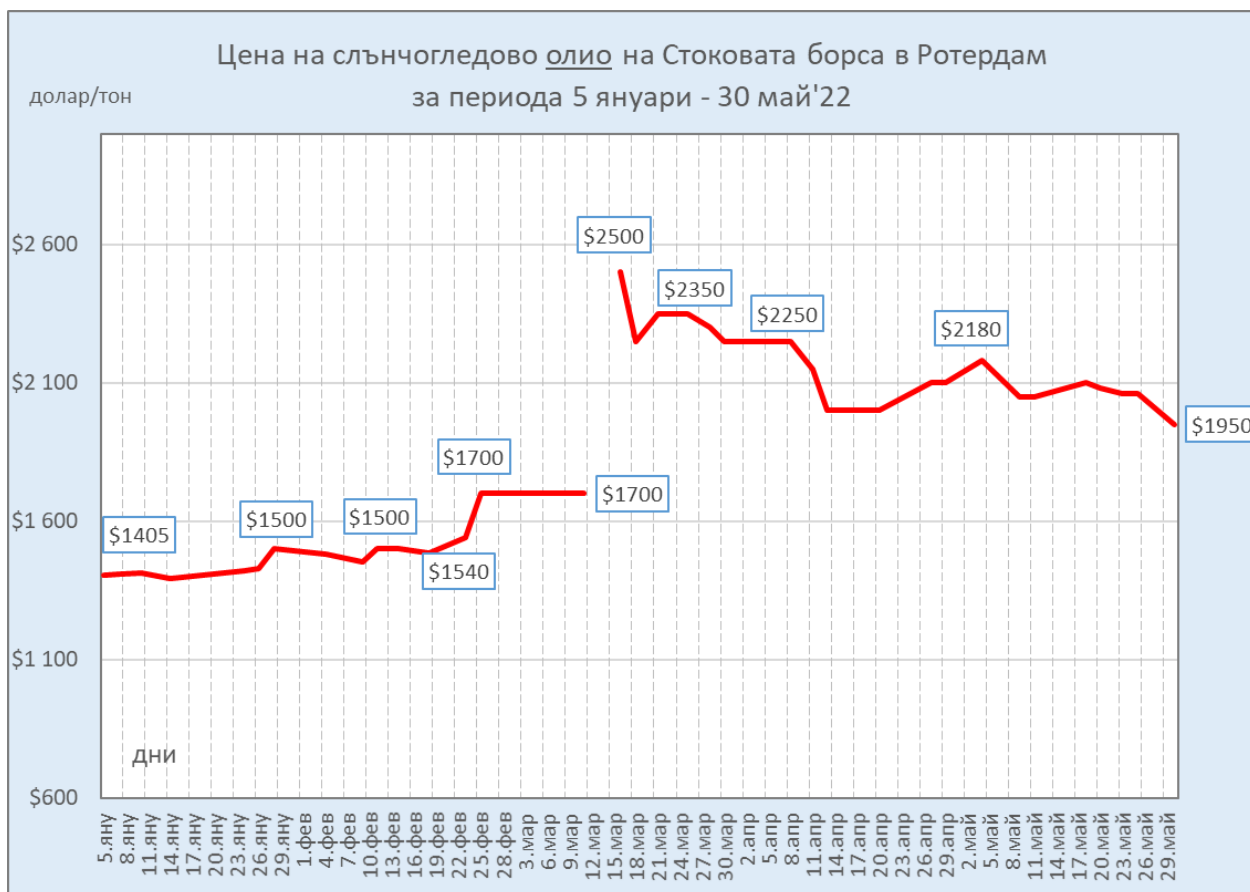
Преди достигане на пиковите стойности от март тази година (252 пункта), най-високите стойности на този индекс бяха през месец октомври 2021 г. (185 пункта), както и през 2008 г. (178 пункта). *фигура 90*

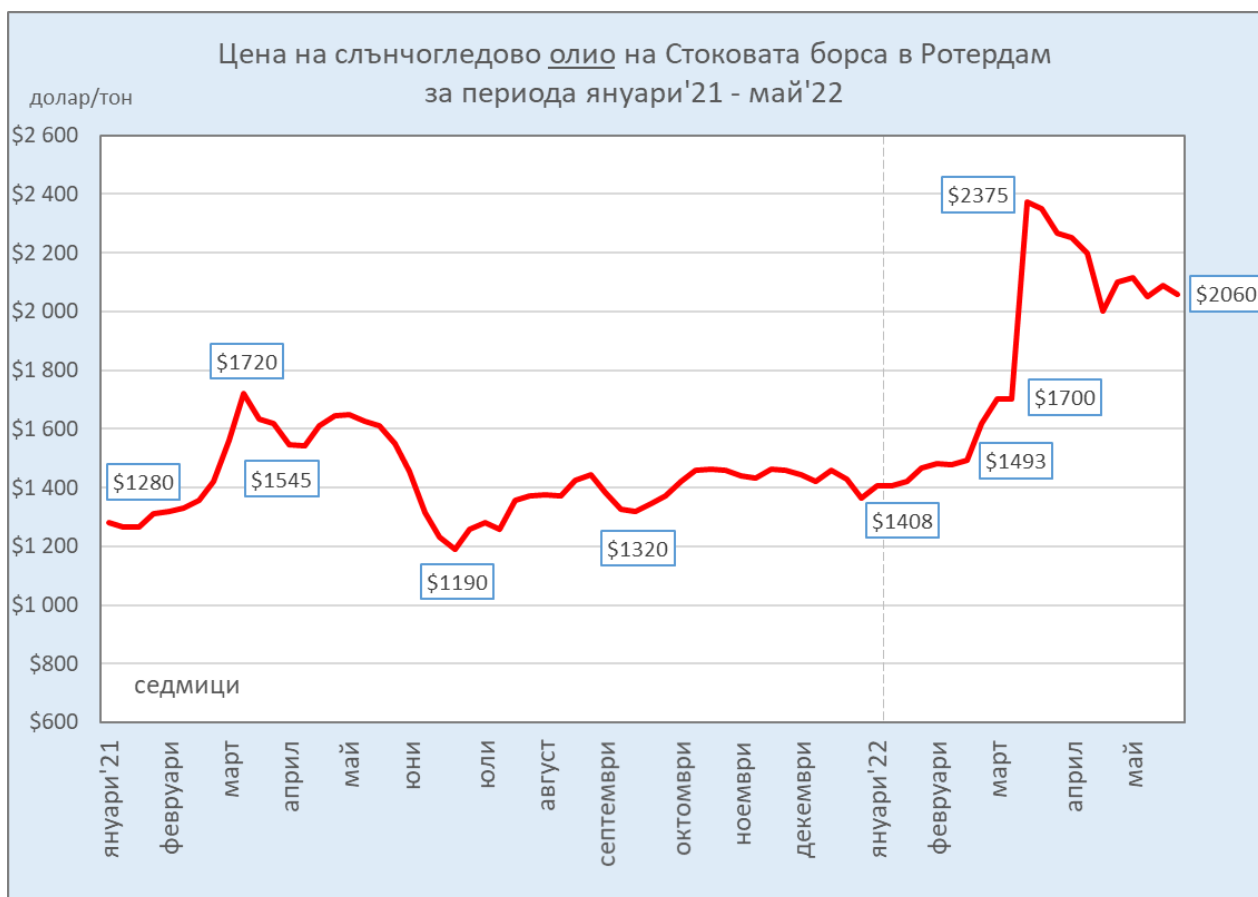
фигура 89 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'21 – май'22

фигура 90 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – май 2022 г.

фигура 91 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари–май'22

фигура 92 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'21-май'22

От началото на годината цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам²⁹ има плавен и устойчив възходящ тренд. В средата на месец март беше регистриран рязък скок на стойностите и на 21 март беше регистрирана най-високата цена от 2350 долар/тон. *фигура 91*

След достигане на тези пикови стойности, кривата придобива плавен низходящ тренд.

Стартирайки през първата седмица на май от ниво 2115 долар/тон, цената стъпва в края на май на 2060 долара, като отбелязва спад в рамките на месеца от 2,6%. На годишна база е регистрирано покачване на цената с 29%. *фигура 92*

Най-високите стойности на олиото в Ротердам са регистрирани през месец март 2022 г., като продължават да надвишават високите нива от 2021 г. *фигура 93*

фигура 93 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'13-май'22

Аналогични са изводите при анализирането на цената на олиото по данни на Международния валутен фонд³⁰, за експортната цена на САЩ от Мексиканския залив³¹. През март цената по тези данни е 2361 долар/тон. През април се наблюдава лек спад на стойностите и кривата стъпва на ниво от 2276 пункта. Низходящият тренд на цената по тези данни се запазва и през месец май, когато

²⁹ <https://commoprices.com/en/series/DF7PS/sunflower-oil-crude-ex-tank-rotterdam-global-market>

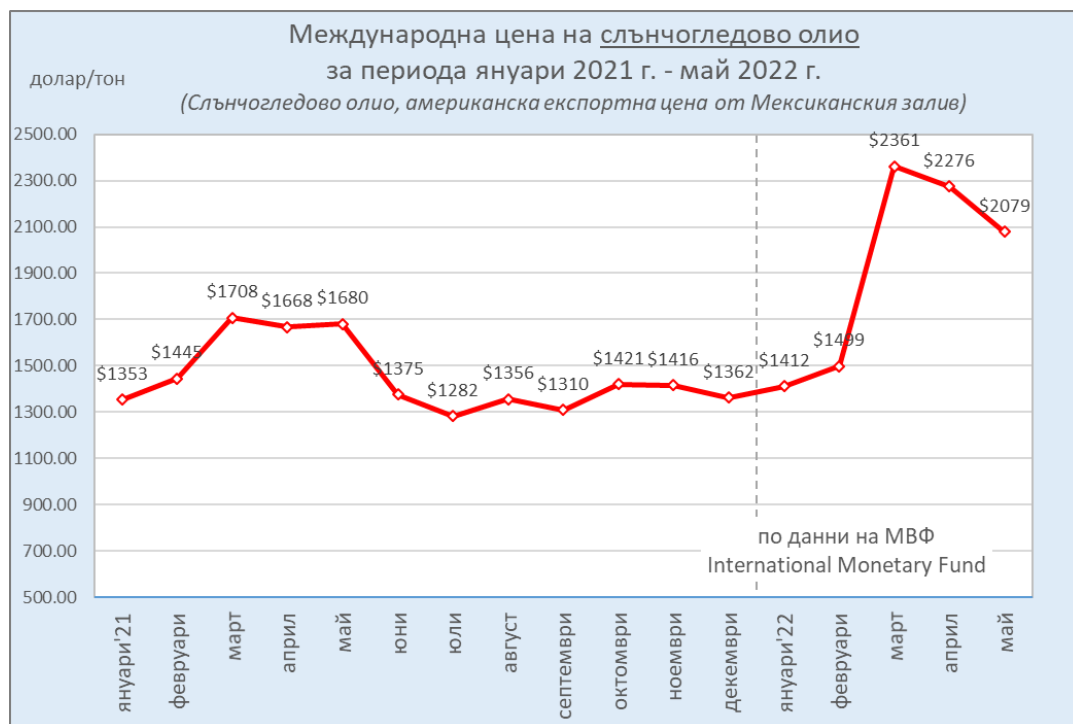
³⁰ [International Monetary Fund](#)

³¹ Sunflower Oil, US export price from Gulf of Mexico, US Dollars per Metric Ton

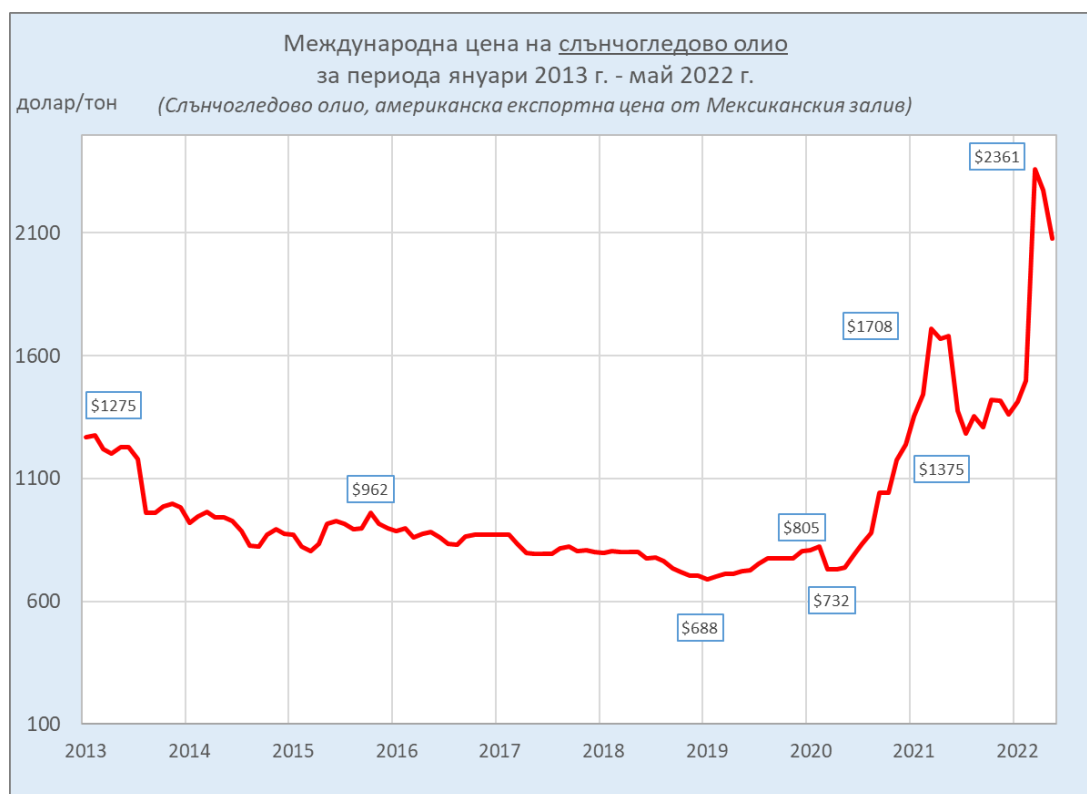
отчетните стойности са 2079 долара. На годишна база е отчетен ръст от 24%.

фигура 94

Пиковите стойности, достигнати през март 2022 г. 2361 долар/тон са най-високите за последните девет години. Преди това покачване на цената, най-високото ниво беше през 2013 г. – 1275 долар/тон. *фигура 95*

фигура 94 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'21 – май'22

фигура 95 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – май'22 г

- **Международни цени на млечните продукти**

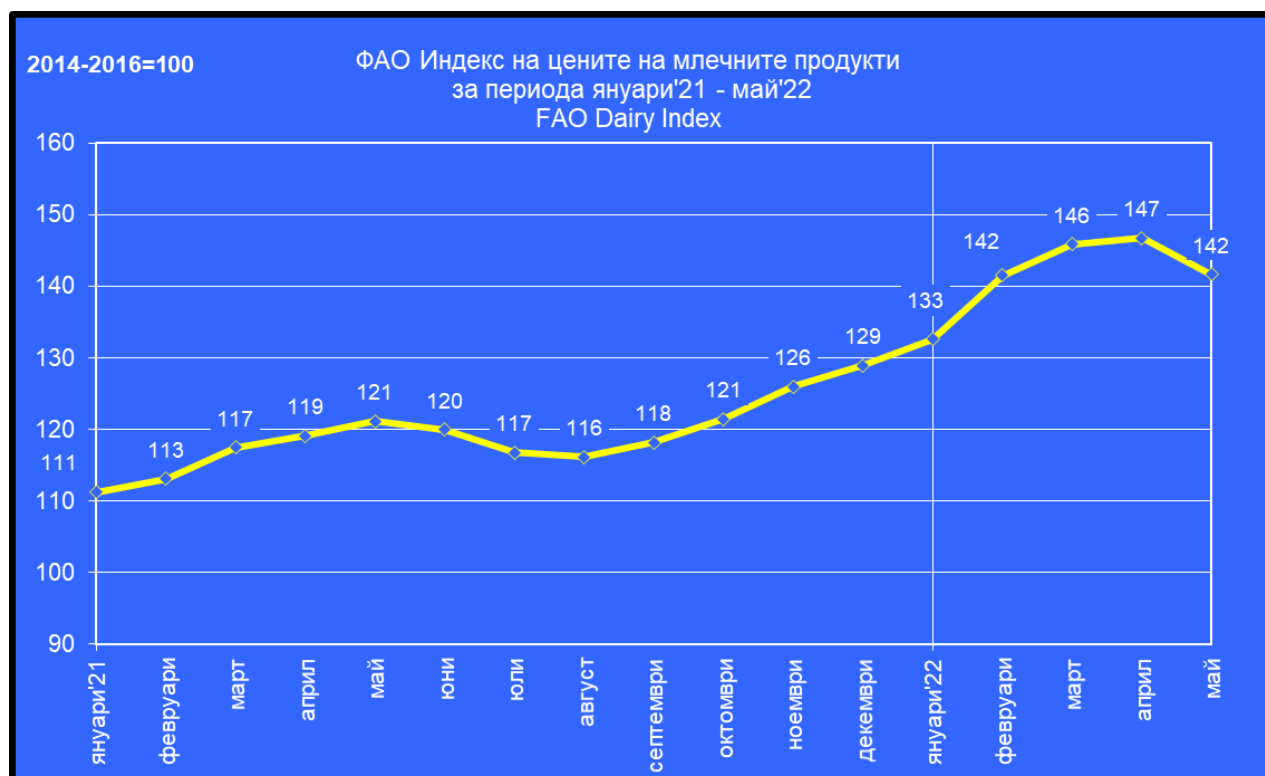
Индексът на цените на млечните продукти на ФАО³² през май е средно 141,6 пункта, което е спад от 5,1 пункта (3,5 %) спрямо април. Това е първия месец, когато се наблюдава подобен спад след осем месеца на растеж, но въпреки това тази стойност е с 20,5 пункта (16,9 %) по-висока в сравнение със същия месец на миналата година.

Въпреки постоянния недостиг на доставки в световен мащаб, цените на всички видове млечни продукти паднаха, като най-голям спад има при цените на млякото на прах, което се дължи на намаленото търсене във връзка с несигурността относно продължаващото блокиране в Китай.

Цените на маслото също паднаха значително поради намалено търсене на внос, съчетано с известен ръст на доставките от Океания и ограничени продажби на европейските вътрешни пазари.

В същото време, въпреки спада на търсенето на внос в световен мащаб, цените на сиренето отбелязаха много слаб спад, *фигура 96*

Най-високите стойности на този индекс (156 пункта) са регистрирани също и в края на 2013 г. и началото на 2014 г. *фигура 97*

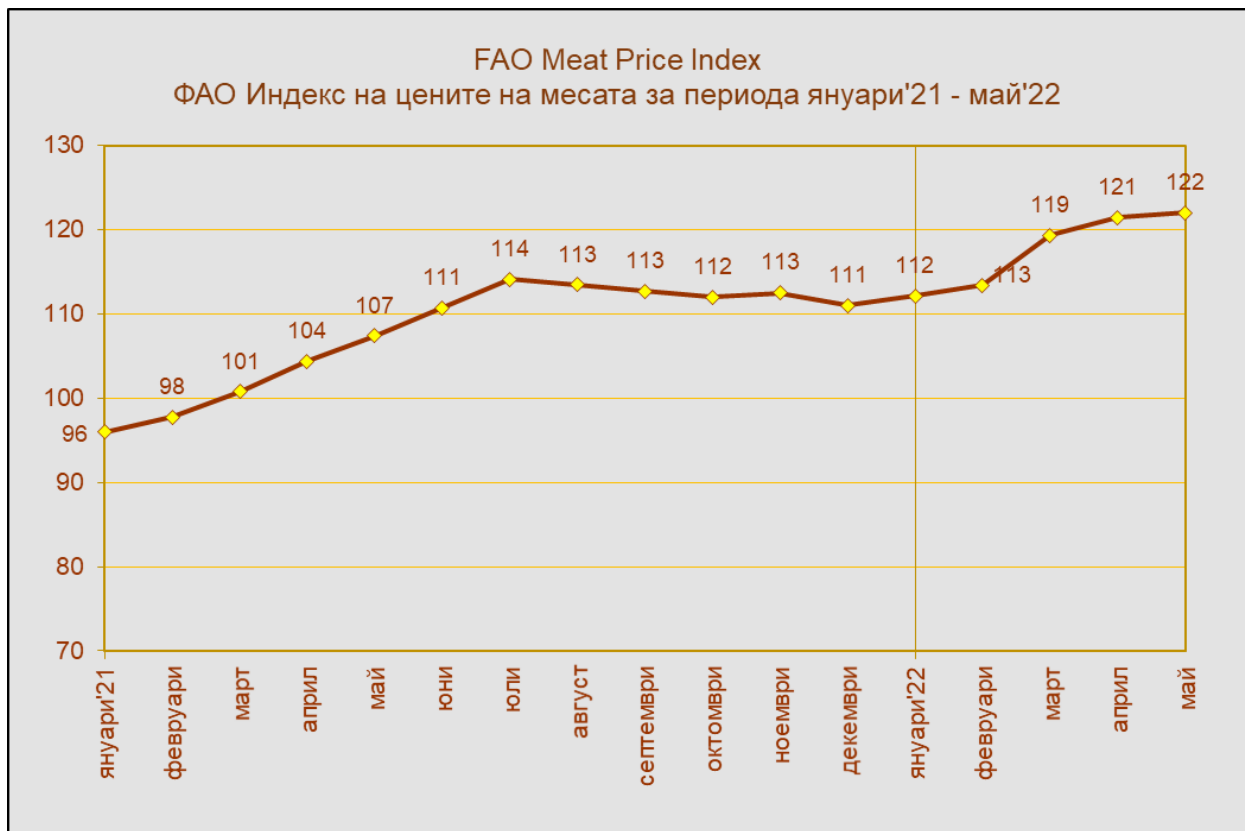
фигура 96 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'21 – май'22

³² В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

фигура 97 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – май 2022 г.

- Международни цени на месата**

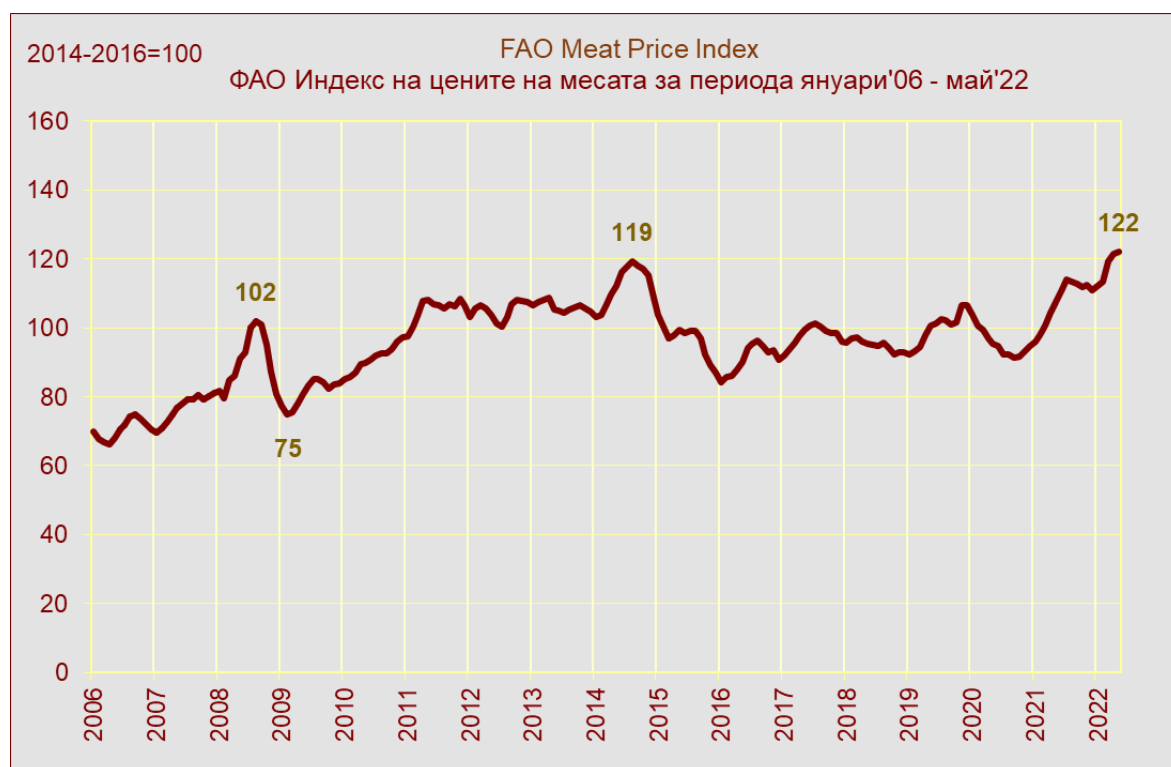
фигура 98 ФАО индекс на месата за периода януари 2021 г. – май 2022 г

Стойността на Индекса на цените на месото FAO³³ през май е 122,0 пункта, което е с 0,6 пункта (0,5%) повече от април. Тези стойности са пикови за последните осем години. Този факт се дължи на рязкото увеличение на световните цени на птичето месо.

Цените на птичето месо се повишиха през май във връзка със смущенията във веригата за доставки в Украйна, както и с последните случаи на птичи грип на фона на скока в търсенето в Европа и Близкия изток. В същото време глобалните цени на овнешкото месо остават стабилни, тъй като увеличението на доставките от Бразилия и Океания е достатъчно, за да отговори на устойчивото силно глобално търсене.

За разлика от тях международните цени на свинското месо падат поради няколко фактора: силното експортно предлагане, особено в Западна Европа; слабото вътрешно търсене; очакваното навлизане на пазара на свинско месо, което се съхранява от схемата за подпомагане на частния сектор на Европейската комисия. Световните цени на овнешкото месо също падат под влияние на динамиката на обменните курсове. *фигура 98*

Преди достигнатите през април тази година пикови стойности (122 пункта), най-високите стойности, регистрирани за този индекс е през 2014 г. – 119 пункта. *фигура 99*

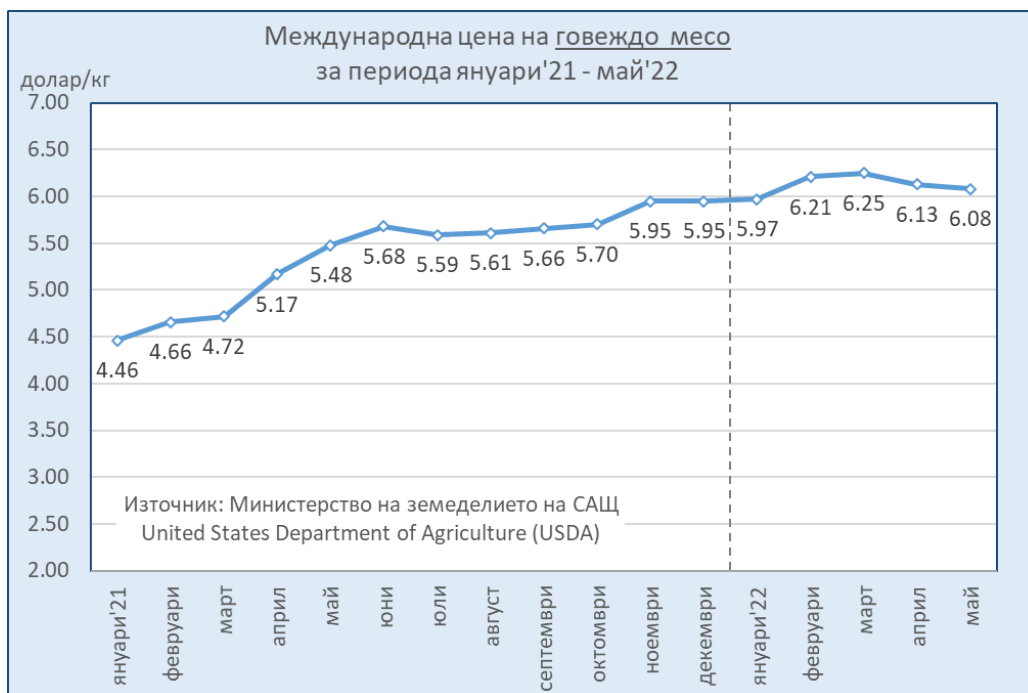

фигура 99 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – май 2022 г.

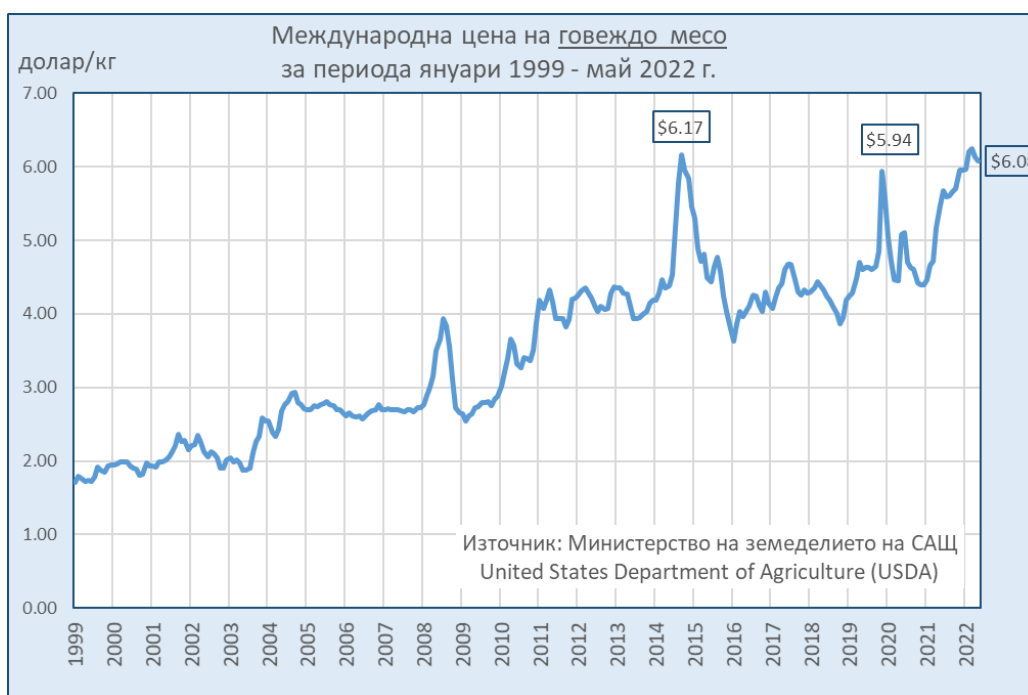
³³ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Наблюденията на цените на говеждото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ³⁴ показват стабилизиране на кривата около ниво от 6,15-6,20 долар/кг в периода февруари - април 2022 г. През май цената на говеждото стъпва на ниво от 6,08 долар/кг. На годишна база има ръст на стойностите от 11%. *фигура 100*

При международната цена на говеждото месо се наблюдава пик на цената през 2014 г. (6,17 долар/кг). *фигура 101*

фигура 100 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA за периода януари 2021 – май 2022

фигура 101 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA за периода януари 1999 – май 2022

³⁴ United States Department of Agriculture (USDA); Министерство на земеделието на САЩ

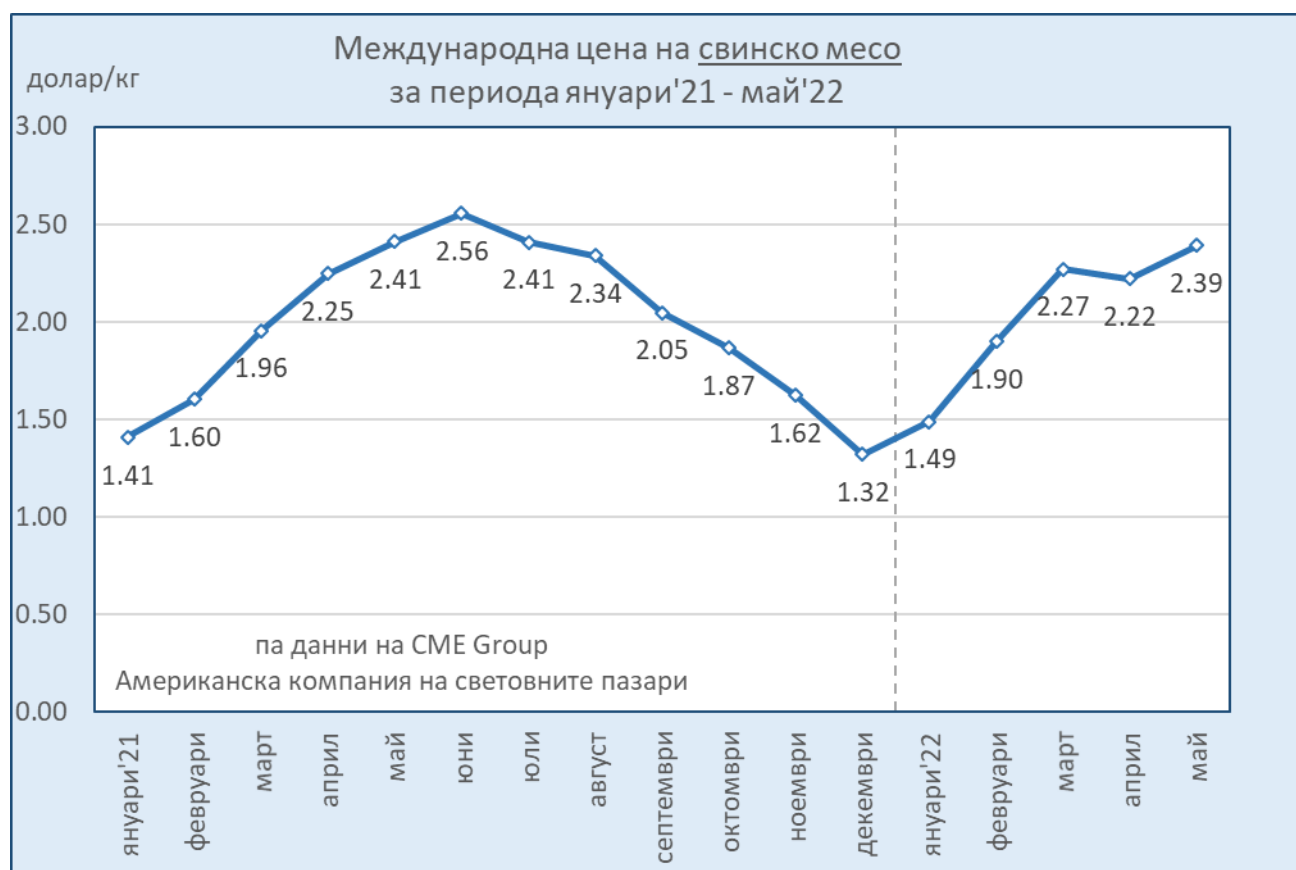
Наблюденията на цените на свинското месо по данни на CME Group³⁵ показват, че от месец юни 2021 г. кривата има низходящ тренд, който се задържа и до края на декември, когато цената е 1,32 долар/кг.

От месец януари настоящата година се заражда възходяща тенденция и през март цената стъпва на ниво от 2,27 долар/кг. Покачването на цената за този период е 52%.

През следващите два месеца кривата се стабилизира и през май международната цена на свинското месо е 2,396 долара. Цената през месец май тази година се доближава до нивото от същия месец на предходната година.

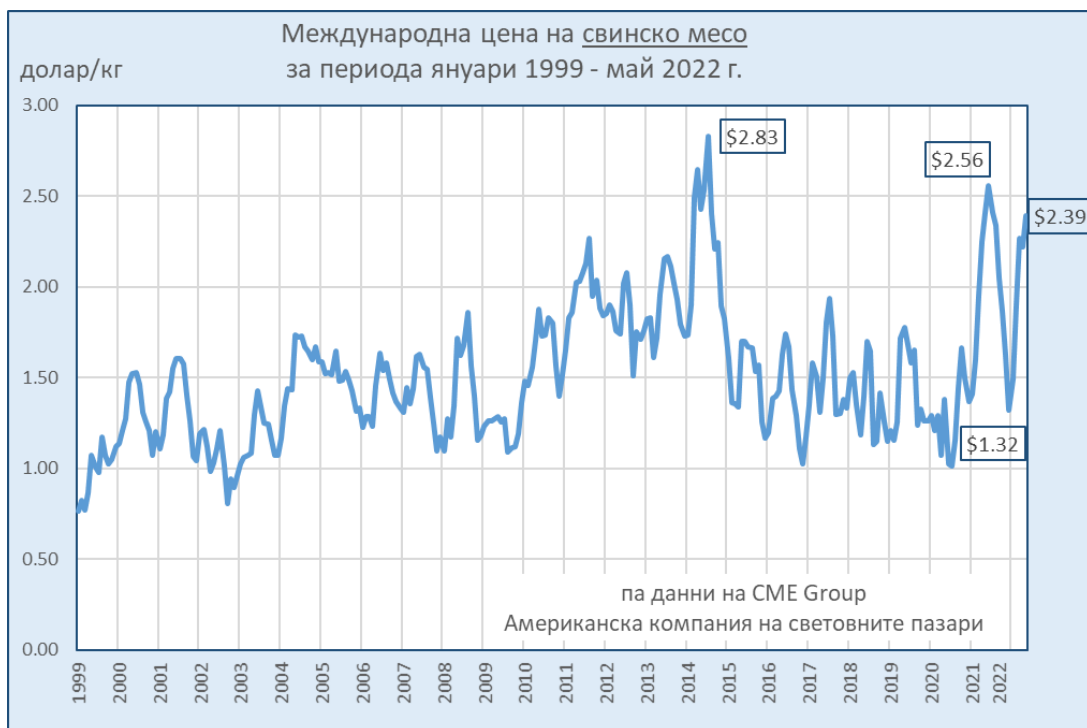
фигура 102

Най-високите регистрирани цени за последните години са през 2014 г. – 2,83 долар/кг. *фигура 103*

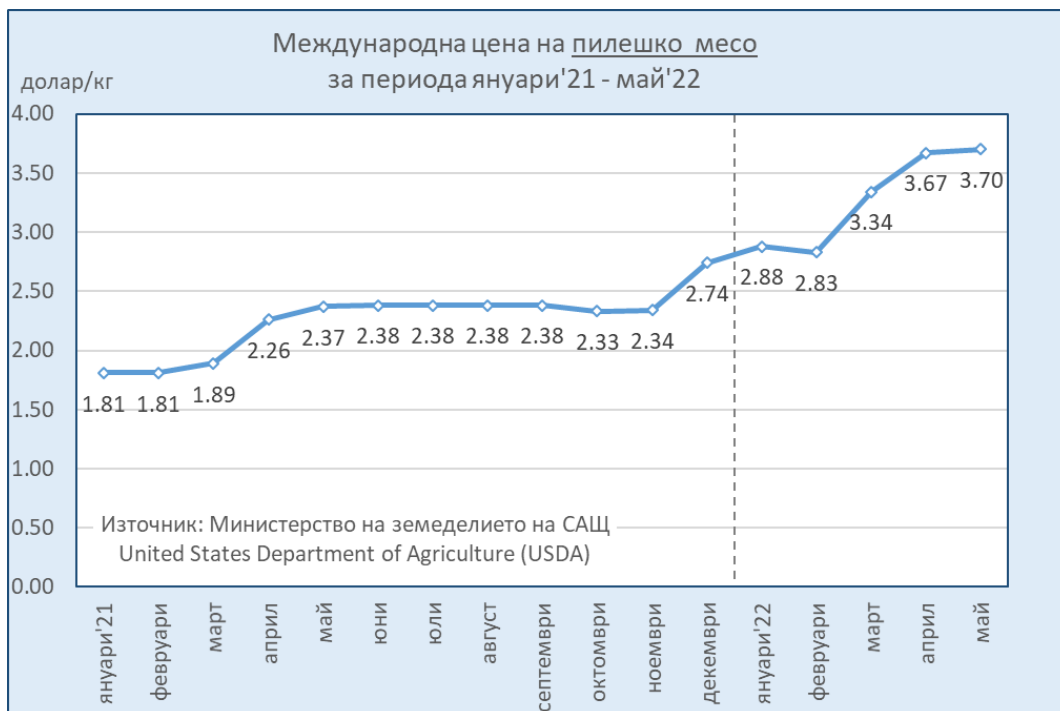
фигура 102 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group за периода януари'21 – май'22

³⁵ CME Group - американска компания на световните пазари

фигура 103 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group за периода януари 1999 – май 2022 г.

От месец февруари се заражда възходящ тренд на цената на пилешкото месо. По данни на Министерство на земеделието на САЩ през април цената е 3,67 долар/кг. Отчетеният ръст в сравнение с февруари е 30%, а покачването на стойностите на годишна база е 62%. През месец май цената се стабилизира и стъпва ниво от 3.70 долара. В резултат на поскъпването на пилешкото месо в периода февруари - април, цената му през април и май е на най-високото ниво за последните 20 години. *фигура 104, фигура 105*

фигура 104 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA за периода януари 2021 - май 2022

фигура 105 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA за периода януари 1999 - май 2022

• Международни цени на захарта

Индексът на цените на захарта FAO³⁶ през май е 120,3 пункта, което е спад от 1,3 пункта (1,1%) от стойността му през април. Това е първият спад в стойността на този индекс след два месеца ръзък ръст.

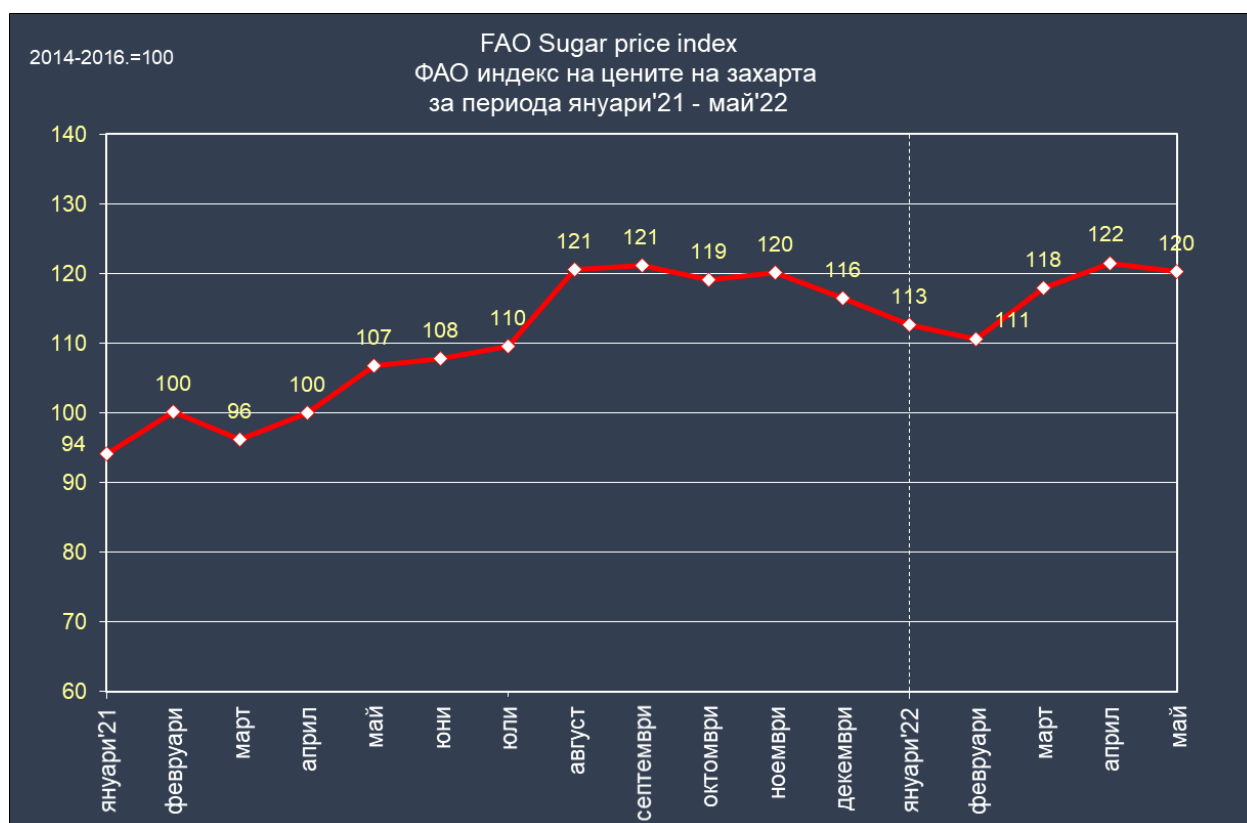
Спадът на глобалните цени на захарта през последните месеци се дължи на ограниченото търсене на внос на световните пазари и прогнозираното увеличение на експортното предлагане, главно в резултат на рекордната реколта в Индия.

Отслабването на бразилския реал спрямо щатския долар и спадът на цените на етанола допринесоха за по-нататъшен спад на световните цени на захарта.

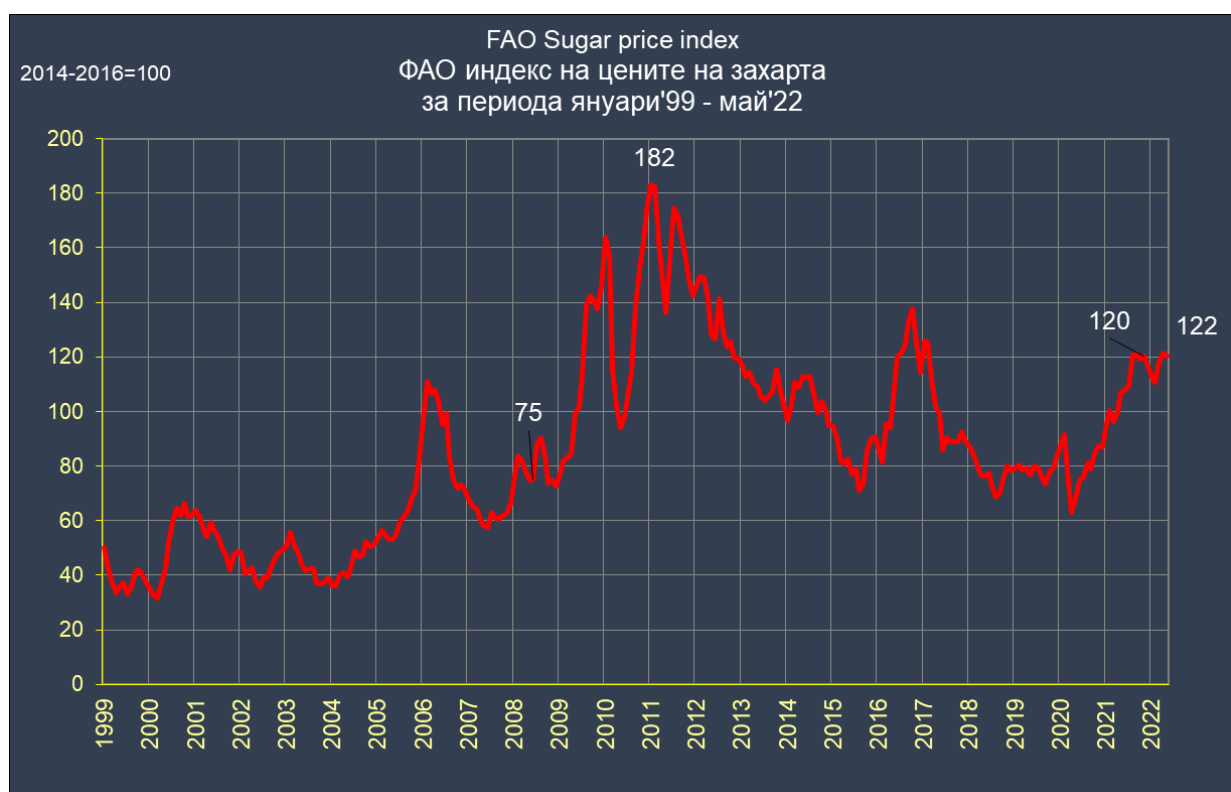
Въпреки това, несигурността относно обемите на производството през текущия сезон в Бразилия, най-големият износител на захар в света, имаше възпиращ ефект върху повишаването на цените. *фигура 106*

Пиковите стойности на този индекс са регистрирани в началото на 2011 г. и са 182 пункта. *фигура 107*

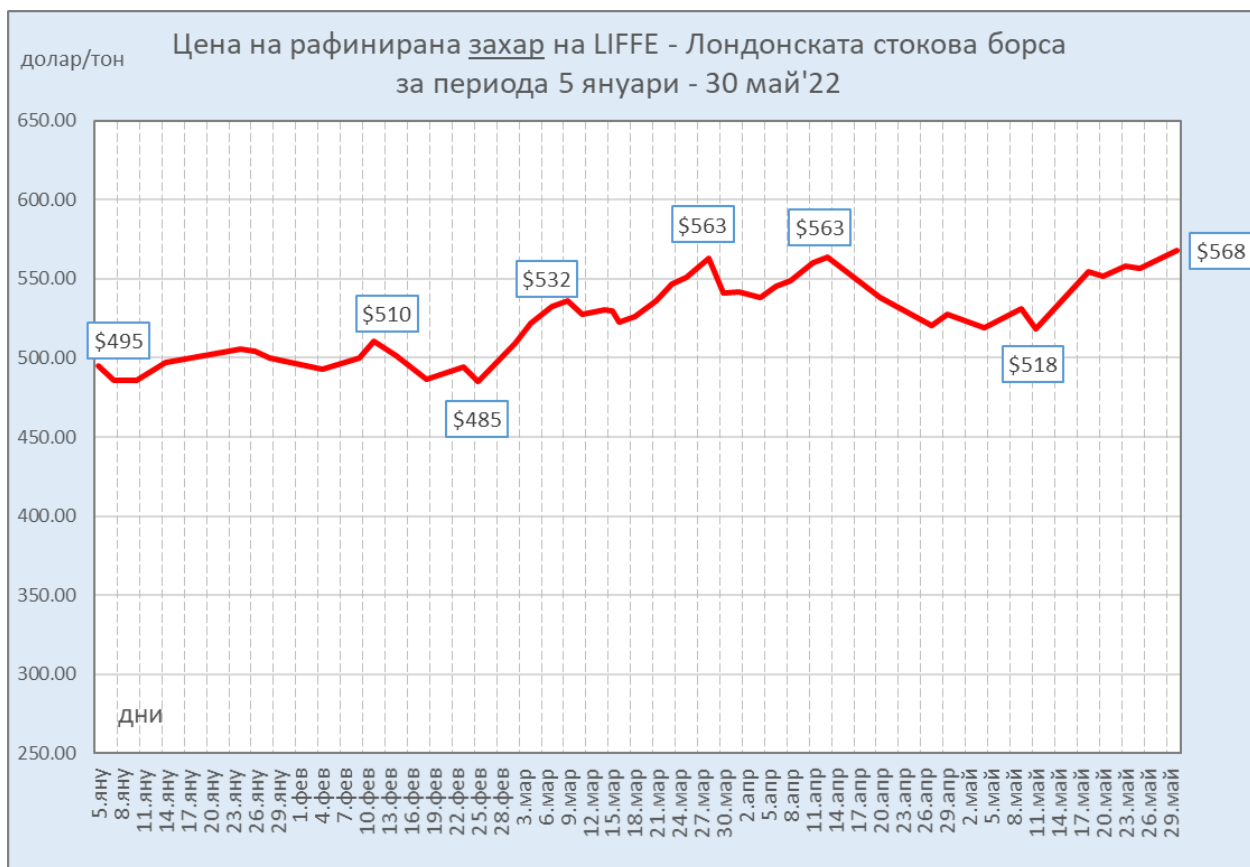
³⁶ FAO Sugar price index

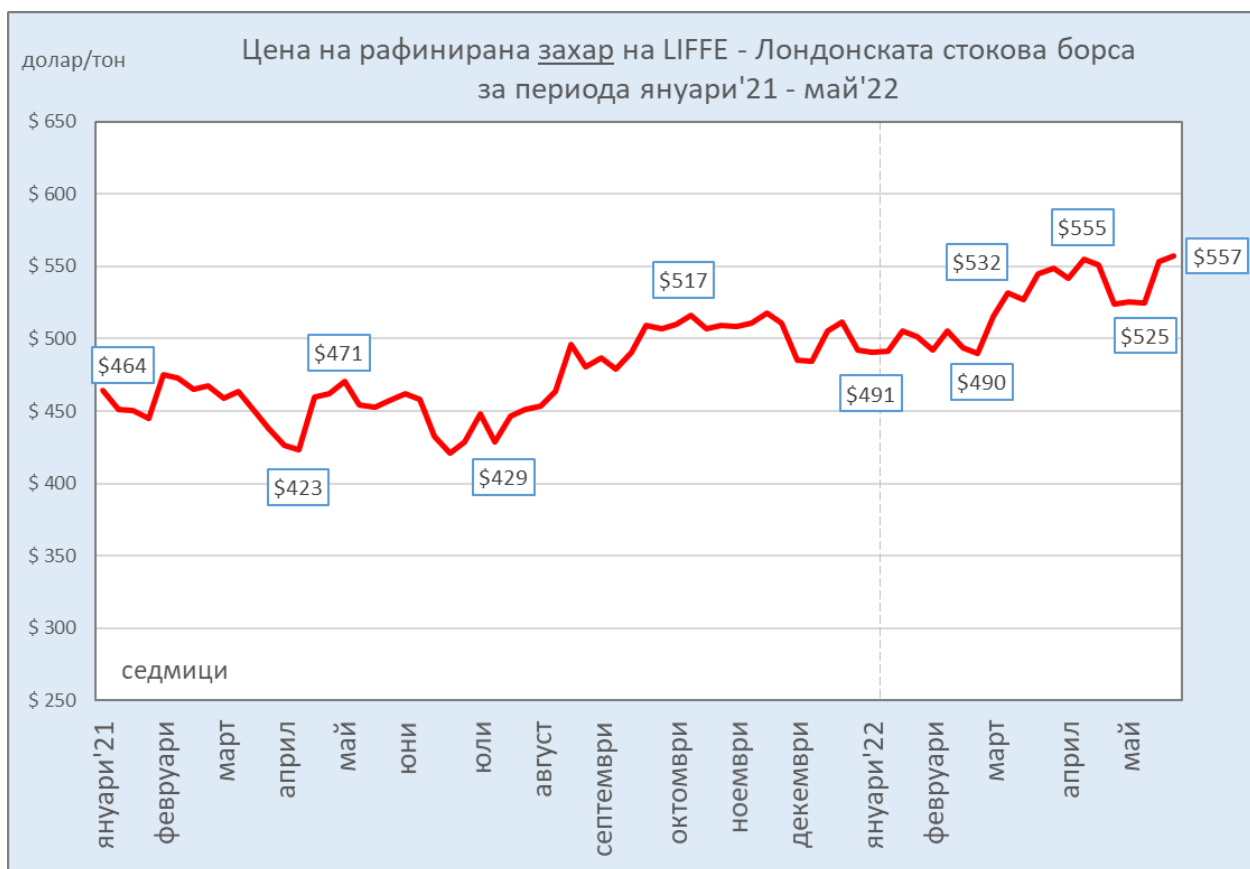
фигура 106 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2021 г. – май 2022 г.

фигура 107 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – май 2022 г.

фигура 108 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари– май'22

фигура 109 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'21– май'22

През втората седмица на април цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса³⁷ достига да най-високото ниво от началото на годината - 555 долар/тон, като на 13 април цената е 563,40 долара. *фигура 108*

В началото на май цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса стартира от ниво 525 долара. Тази цена се задържа и през втората седмица, а през следващите две седмици се наблюдава покачване на стойностите.

Средномесечната цена на захарта през месец май е 540 долара. На годишна база има ръст на цената на захарта от около 22,6%. *фигура 109*

След голямото покачване на стойностите през 2016 г. (599 долара/тон), кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г. *фигура 110*

фигура 110 Цена на захар на Лондонската стокова борса през януари'14–май'22

Сходни тенденции се наблюдава при международните цени на захарта по данни на Международната организация за захар³⁸.

Тя е междуправителствена организация със седалище в Лондон, която се стреми да насърчи търговията и потреблението на захар чрез събиране и

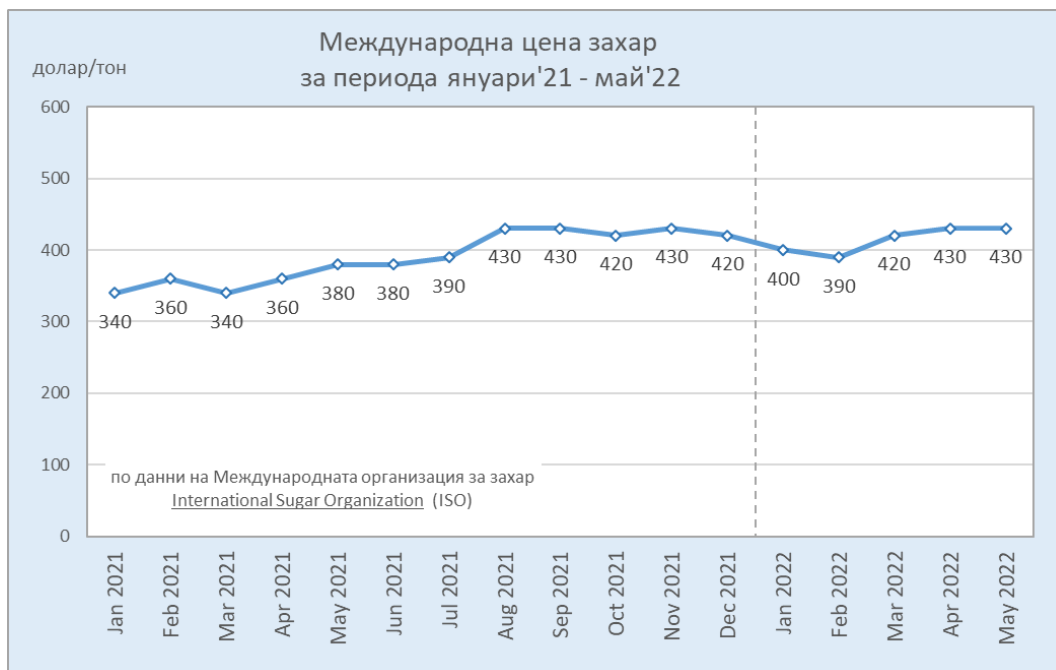
³⁷ <https://www.londonstockexchange.com/>

³⁸ <http://www.isosugar.org/>

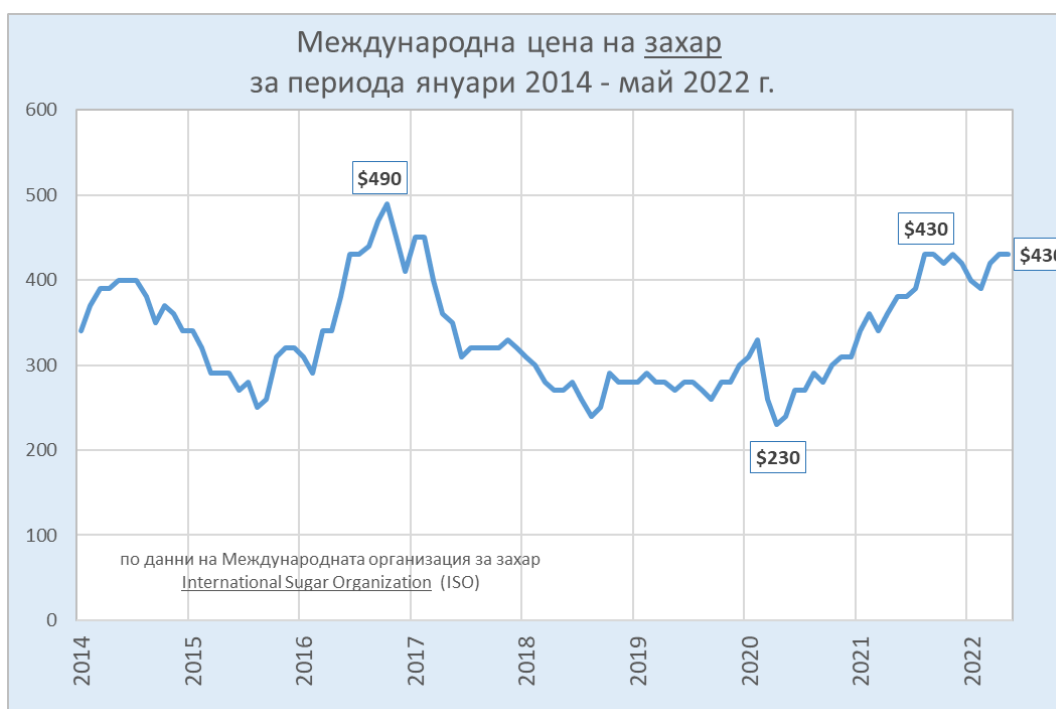
публикуване на информация за пазара на захар, проучване на нови употреби на захар и свързани продукти и като форум за междуправителствени дискусии относно захарта. Към юни 2017 г. членството му се състои от 87 държави.

Цената на захарта по тези данни през април и май е на едно ниво – 430 долар/кг., но в периода февруари – март има покачване на стойностите от 40 долара. На годишна база е отчетено поскъпване от 13% (50 долара). *фигура 111*

Най-високи стойности по тези данни са отчетени през 2016 г., когато цената е била 490 долара/тон. *фигура 112*

фигура 111 Цена на захар от Международната организация за захар през януари 2021- май 2022

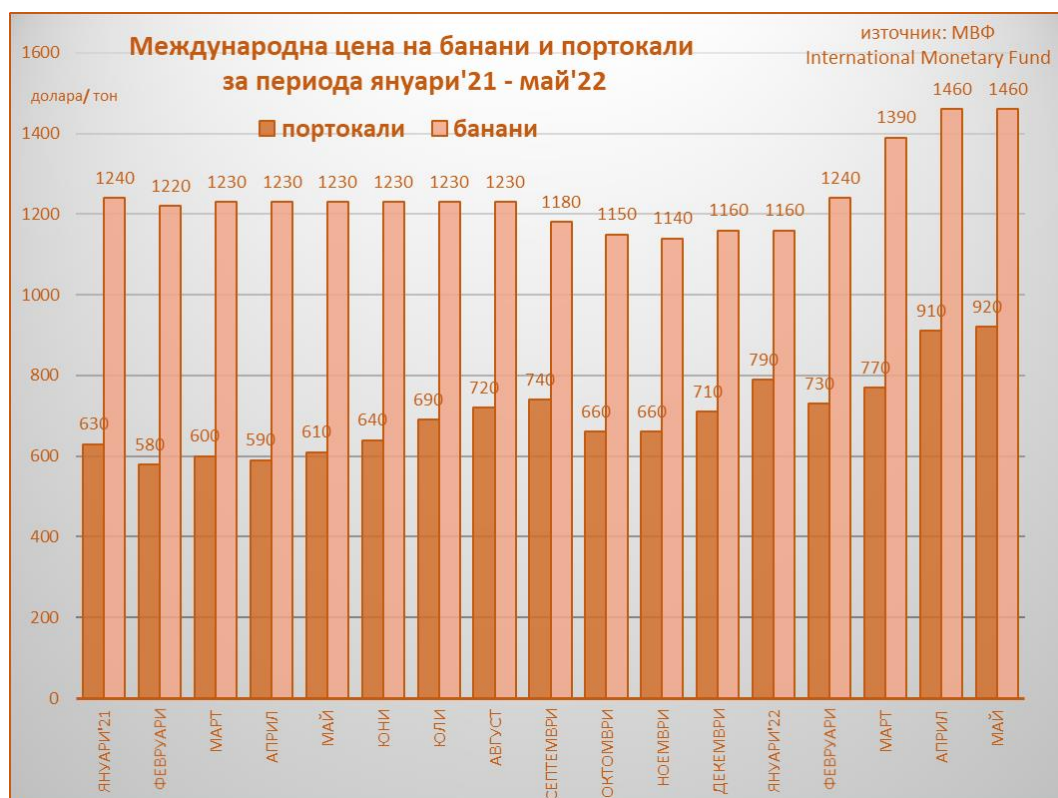
фигура 112 Цена на захар от Международната организация за захар през януари 2014 -май 2022

- **Международни цени на плодовете**

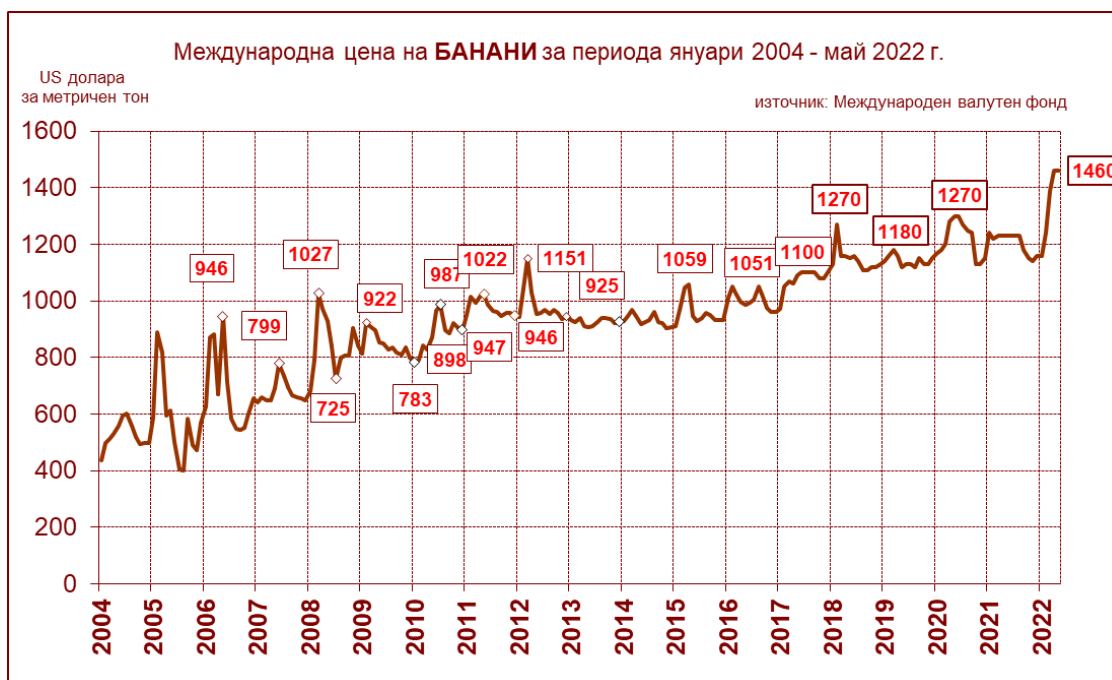
Наблюденията от предходните години показват, че цените на бананите и цитрусовите плодове се покачват през пролетта и лятото и през късните есенни месеци започват да падат.

Международната цена на бананите през първия месец на 2022 г. е 1160 долар/тон, като е на нивото от предходния месец и остава под кривата от същия месец на миналата година. През следващите месеци кривата има възходящ тренд и през месец април цената на бананите е 1460 долар/тон. Отчетеният ръст спрямо началото на година е близо 26%. На годишна база поскъпването на бананите на международния пазар е 230 долара (18.7%). През месец май цената на бананите се запазва на нивото от предходния месец, В резултат на покачването на стойностите през последните месеци, международната цена на бананите през април и май 2022 г. е на най-високо ниво от 2004 г. до сега. *фигура 113, фигура 114*

През януари 2022 г. международната цена на портокалите е 790 долар/тон. През февруари се наблюдава известен спад на стойностите, но през март и април те отново се покачват. През април е отчетена цена от 910 долар/тон. а през май цената на портокалите има незначително повишение от 10 долара. Спрямо същия месец на миналата година цената на портокалите е по-висока., като увеличението на годишна база е 54%. *фигура 113* Пиковите стойности на цената на портокалите е регистрирана през 2008 г. – 1432 долар/тон. *фигура 115*

фигура 113 Международна цена на банани и портокали за периода януари'21 – май'22

фигура 114 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – май 2022 г.

фигура 115 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – май 2022 г.

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ